

L. 56. h.

LIST OF GAELIC BOOKS

And Works on the Highlands

PUBLISHED AND SOLD BY

MACLACHLAN & STEWART,
BOOKSELLERS TO THE UNIVERSITY,
64 SOUTH BRIDGE, EDINBURGH.

A liberal discount allowed on orders for exportation
or for private circulation.

		s. d.
M'Alpine's	Gaelic and English Pronouncing Dictionary, with Grammar, 12mo, cloth,	9 0
... Ditto	ditto half bound calf,	10 6
... Gaelic and English, separately, cloth,	... 5 0	
... English and Gaelic, separately, cloth,	... 5 0	
M'Leod and Dewar's	Gaelic Dictionary, 8vo, cloth,	10 6
Alleine's	Alarm to the Unconverted,	1 6
... Saint's	Pocket-Book, cloth, 1s. sewed,	0 6
Almanac for 1873, in Gaelic,	0 3
Assurance of Salvation, 18mo, sewed,	0 6
Baxter's	Call to the Unconverted, 18mo, cloth,	1 6
... Saint's Rest, translated by Rev. J. Forbes,		2 6
Beith's	Catechism on Baptism, 18mo, sewed	0 1
Bible in Gaelic, 8vo, strongly bound in calf,	7 6
Do.	Quarto edition of 1826, morocco,	25 0
Boston's	Fourfold State, 12mo, cloth,	4 0
Bonar's (Rev. Dr H.)	Christ is All, 18mo, sewed,	0 3
Buchanan (Dugald) of Rannoch's Life and Conversion, with his Hymns, 18mo, cloth,	2 0
... The Hymns, separately, 18mo, sewed,	0 3
Bunyan's	Come and Welcome, 18mo, cloth,	2 0
... World to Come, or Visions from Hell, cloth,		1 6
... Grace Abounding, 18mo, cloth,	2 0
... Pilgrim's Progress, (three parts) cloth,	2 6
... Do. do. (two parts)	12mo, 1840,	2 0

Gaelic Books Sold by MacLachlan and Stewart,

		s.	d.
Bunyan's Water of Life, 18mo, cloth,		1	0
... Sighs from Hell, 18mo, cloth,		2	0
... Heavenly Footman, 18mo, cloth,		1	0
... Holy War, 18mo, (<i>in the Press</i>),		2	6
Burder's Village Sermons, 18mo, cloth,		1	6
Campbell (Donald) on the Language, Poetry, and Music of the Highland Clans, <i>with Music</i> , 7 6			
Catechism, Shorter, 1d. Gaelic and English, 0 2			
... Mother's, 1d. Gaelic and English, 0 2			
... Shorter, with Proofs, 0 1½			
... Brown's Shorter, for Young Children, 0 1			
Confession of Faith, scap. 8vo, cloth, 2 6			
Dàm an Deirg agus Tiomna Gluill, (Dargo and Gaul) - with a new Translation, Notes, and Introduction, by C. S. Jerram, 2 6			
Dewar's (Rev. Dr.) The Gaelic Preacher, 8vo, ... 0 4			
Doctrine and Manner of the Church of Rome, ... 0 3			
Doddridge's Rise and Progress, 12mo, cloth, ... 3 0			
Dyer's Christ's Famous Titles, 18mo, cloth, ... 2 6			
Earle's Sacramental Exercises, 18mo, cloth, ... 1 6			
Edwards' (Rev. Jonathan) Sermon, sewed, ... 0 2			
Elegy on Dr Macdonald of Ferrintosh, 12mo, ... 0 6			
English Poems, with Gaelic Translations, arranged on opposite pages, 12mo, cloth, 3 6			
Finlayson (Rev. R.) Brief Sketch of the Life of, by Rev. J. Macpherson, 18mo, cloth, ... 1 0			
Flavel's Token for Mourners, 18mo, cloth, ... 1 0			
Forbes' (Rev. J.) Baptism and the Lord's Supper, 0 4			
... An Lochran: Dialogues regarding the Church, 0 6			
... Long Gheal: The White Ship; a Spiritual Poem, 0 4			
Gael (The), a Monthly Gaelic Magazine, 6s. a-year, or each No. 0 6			
Gaelic First Book, 18mo, 2d.; Second do. ... 0 4			
Gaelic Spelling-Book, 18mo, cloth 0 6			
Gaelic Tracts, 50 different kinds, sorted, for ... 2 6			
Grant's (Rev. Peter) Hymns, 18mo, cloth, ... 1 6			
Guthrie's Christian's Great Interest, 18mo, cloth, 2 0			
Hall's (Newman) Come to Jesus, 0 6			

National Library of Scotland

B000501430

Digitized by the Internet Archive
in 2013

GRACE ABOUNDING

TO THE

CHIEF OF SINNERS.

BY

JOHN BUNYAN.

“This is a faithful saying, and worthy of all acceptation, that Jesus Christ came into the world to save sinners, of whom I am the chief.”—1 TIM. i. 15.

EDINBURGH :
MACLACHLAN AND STEWART.

MDCCCLXXIII.

GRÀS AM PAILTEAS

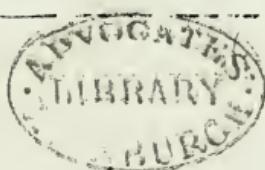
DO

CHEANN-FEADHNA NAM PEACACH.

LE

LAIN BUINIAN.

"is fior an ràdh so, agus is airidh e air gach aon chòr air gabhail ris, gu'n tainig Iosa Criod do'n t-saoghal a thearnadh oheacair; d'am mise an ceud-fhear"—1 TIM. i. 15.

DUNEIDEANN :
MAC-LACHUINN AGUS STIÙBHARD.

MDCCCLXXIII.

N. B—This Volume has been translated from “Bunyan's Unabridged Works,” being the most correct edition that could be obtained; all the late publications of this little book abound so much in omissions, misprints, and wrong marked scripture references, that the Author's meaning, in many instances, is often done away with. The continuation of the Author's life, beginning at page 209, is taken from a modern revised copy.

J. M·K.

Edinburgh, 14th June 1817.

ROIMH-RADH.

A CHLANN, Gràs gu'n robh maille ribh. Amen.
Air dhomsa bhi air mo thoirt air falbh uaibh,
agus air mo cheangal suas ionnas nach urrainn
mi'n dleasanas sin a choilionadh, a tha dh'fhiach-
an orm o Dhia d'ur taobh, a chum 'ur teagasc,
'ur togail suas, agus 'ur toirt air 'ur 'n-aghaidh
ann an creideamh agus an naomhachd, &c.,
gidheadh a chum's gu'm faicsibh gu'm beil cùram
agus iarrtas athaireil aig m' anam an deigh 'ur
leas spioradail agus sìorruidh, tha mi aon uair
eile, mar a rinn mi roimhe, o mhullach Sheimir
agus Hermoin, agus a nis' o gharaidh nan
Leòghan, agus o bheanntaibh nan Leopard,
(Dàn. iv. 8), ag amharc fathast as 'ur deigh
gu léir, le mòr dhéidh air 'ur faicinn tearruint'
aig a' chala mhiannaichte

Tha mi toirt buidheachais do Dhia gach uair
 a chuimhnicheas mi oirbh ; agus tha mi dean-
 amh gàirdeachais, eadhon am feadh a tha mi
 air mo theannachadh eadar fhiacan nan leòghan
 anns an fhàsach, gu'm beil gràs agus tròcair, agus
 èolas Chriosd ar Slànaighear, a bhuilich Dia
 oirbh le lànachd creideimh agus gaoil ; bhur
 ciucas agus bhur tart an deigh tuilleadh èolais air
 an Athair, anns a' Mhac; bhur gràdh cridhe, bhur
 criothnachadh roi' pheacadh, mar an ceudna
 bhur giùlan measarra agus naomha fa chomhair
 araon Dhé agus dhaoine, tha iad sin 'nam mòr
 ath-bheothachadh dhomsa ; oir is sibhse mo
 ghlòir agus m'aoibhneas. 1 Tes. ii. 20.

Chuir mi d'ur 'n-ionnsaidh anns an leabhar
 so, boinne do'n mhil sin a thug mi á closach an
 leòghain, (Breith. xiv. 5—8), dh'ith mi féin d'i,
 agus tha mi gu mòr air mo neartachadh leatha.
 (Tha buaraidhean, 'nuair a thachras sinn riù air
 tùs, coltach ris an leòghan a bha beuchdaich ri
 Samson ; ach ma bheir sinn buaidh orra, gheibh
 sin ann ath uair a chì sinn iad, cuachan meala an

taobh steach dhiù). Cha tuig na Phillistich mi. Tha e cuir an céill ni-eigin mu thimchioll obair Dhé'nam anam, eadhon o'n dearbh thoiseachadh gus a nis', annsam faod sibh mo leagadh sios, agus mo thogail suas fhaicinn ; oirlataidh e, agus leigh-isidh a làmhan. Tha e sgrìobht' anns na Sgriobturaibh, "Foillsichibh nah-aithrichean do'n cloinn firinn Dé." (Isa. xxxviii. 19.) Seadh, 's ann air son so a dh'fhuirich mi cho fad' aig Sinai, (Lev. iv. 10, 11,) a dh'fhaicinn an teine, agus an neul, agus an dorchadais, a chum gu'm biodh eagal Dé orm uile laithean mo bheatha air thalamh, agus gu'n innsinn mu 'oibríbh cumhachdach do m' chloinn. (Sàlm. lxxviii. 3—5.)

Sgrìobh Maois mu thurasan chloinn Israeil, o'n Eiphit gu tir Chanaain ; (Air. xxxiii. 3—5), agus dh'àithn e mar an ceudna gu'n cùimhnicheadh iad an turas ré dha fhichead bhliadhna anns an fhàsach. " Agus cuimhnidh tu 'n t-slighe sin uile air an do threòrach an Tighearna do Dhia thu ré an dà fhichead bhliadhna so anns an fhàsach, gu t'rios-lachadh, gu d' dhearbhadh, a chum gu'm biodh

fios ciod a bh' ann ad chridhe, an gleidheadh tu àinteán no nach gleidheadh." (Deut. viii. 2, 3.) Uime sin, thug mi ionnsaidh air so a dheanamh ; agus cha n-e sin a mhain, ach air a chuir an céill mar an ceudna : a chum mas e sin toil Dé, gu'm bi muinntir eil' air an toirt gu cuimhneachadh air na nithibh sin a rinn e air son an anamannan le bhi leughadh obair-san orm-sa.

Tha e na ni tarbhach do Chriosdaidhean a bhi gairm gu'n cuimhne ceud tòiseachadh gràis 'nan anmannan. " Is oidhche so gu bhi air a coimhid gu sònraichte do'n Tighearna, air son an toirt a mach a tir na h-Eiphit. So an oidhche sin gu bhi air a coimhid do'n Tighearna le cloinn Israeil uile, 'nan ginealacháibh." (Escod. xii. 42.) " O mo Dhia," arsa Daibhidh, " leagadh m' anam sìos an taobh a stigh dhiòm ; ach cuimhnichidh mi ortsa o thìr Iordan, agus o Hermon, o shliabh Mhitsair." (Sàlm. xlivi. 6.) Chuimhnich e mar an ceudna an leòghan agus am math-ghamhainn, 'nuair a chaidh e chogadh ri famhar Ghait. 1 Sam. xvii. 36. 37.

B'e gnàthachadh Phòil, eadhon, 'nuair a bha e air fheuchainn air son a bheatha, (Gnomh. xxii. xxiv.) a bhi cur an céill fa chomhair a bhreith-eamhanan cionnas a dh'iompaicheadh e: Smaointeheadh eair an latha sin, agus air an uair sin, anns an d'fhuaire gràs air tùs; oir mhothaich se e deanamh còmhnadhl leis. 'Nuair a thug Dia clann Israeil tro 'n Mhuir Ruaidh, astar mhòr do'n fhàsach, gidheadh b'éigin daibh pilltinn air an ais an sin a rithist, chum gu'n cuimhnicheadh iad mar chaidh an nàimhdean a bhàthadh san àite sin, (Air. xiv. 25) oir ged shéinn iad a chliù roimhe, gidheadh dhi-chuimhnich iad air ball a ghniomharran. Sàlm. cxvi. 11, 12.

Faodaidh sibh mòran fhaicinn anns an leabhar so; mòran tha mi 'g ràdh, do ghràs Dé d'am thaobh-sa: tha mi toirt buidheachais do Dhia, 's urrainn mi mheas gu mòr, or bha e os ceann mo pheacannan agus buairidhean Shà-tain. 'S urrainn mi m' eagalan agus mo theagamhan, agus mo mhìosan dubhach, a chuimhneachadh le aoibhneas; tha iad mar cheann

Gholiath 'nam làimh ; cha robh ni sam bith do Dhaibhidh coltach ri claidheamh Gholiath, eadhon an claidheamh sin a theab a bhi air a shàthadh tro innidh mar ann an truaill ; oir chuir eadhon cuimhneachadh air agus sealladh dhe an céill teasraiginn Dé da thaobh-san. O ! tha bhi cuimhneachadh air mo pheacannan mòra, air mo bhuairidhean mòra, agus air m' eagal mòr gu'm bithinn air mo sgrios gu sìorruidh ! Tha iad sin a' toirt gu'm chuimhne as ùr, an cuideacheachadh mòr o nèamh, agus an gràs mòr a bhuilich Dia air creutair truagh mar mise.

A chlann mo ghràidh, cuimhnaichibh air na laithibh o shean, agus air bliadhnaibh na h-aimsir' céine : cuimhnichibh mar an ceudna bhur ceòl san oidhche, agus deanaibh cainnt ri bhur cridhe féin ; (Sàlm lxxiii. 5—12.) Seadh, amhaircibh gu dìchiollach, agus na fàgaibh cùil dheth gun rannsachadh air son an ionmhais fhalaichte sin, eadhon ionmhas bhur ceud agus bhur dara féin fhiosrachaидh air gràs Dé d'ur

taobh. Cuimhnichibh, deiream, am falal a rinn air tùs gréim oirbh : cuimhnichibh 'ur 'n uabhasan coguis, agus bhur 'n-eagalán roi' an bhàs agus roi' ifrinn : mar an ceudna cuimhnichibh bhur deòir agus bhur 'n-ùrnaighean ri Dia ; seadh, mar bha sibh ag osnaich air son trècail. Am beil sliabh Mhìtsair idir agaibh ri chuimhneachadh ? An do dhì-chuimhnich sibh na h-ionadan uaighneach anns an d' fhiosraich Dia bhur 'n-anmannan ? Cuimhnichibh mar an ceudna am falal, am falal, deiream, anns an tug an Tighearn oirbh air dòchus a chur ; ma pheacaich sibh an aghaibh soluis, ma tha sibh air bhur buaireadh gu toibheum, ma tha sibh air bhur bàthadh ann an an-earbsa, ma tha sibh a' saoilsinn gu'm beil Dia a' cogadh 'n 'ur 'n-aghaidh, no ma thana flaitheas air am falach o bhur suilibh ; cuimhnichibh gu'n robh a' chùis mar sin maille ri bhur n-athair ; ach asda so gu léir shaor an Tighearna mise.

B'urrainn mi meudachadh gu mòr anns an leabhair so, air mo bhuairidhean agus air m'

àmhgharaibh air son peacaidh; 's mar an ceudna air caoimhneas tròcaireach agus oibreachadh Dhé air m' anam. B' urrainn mi mar an ceudna a sgrìobhadh ann an cainnt ni bu deas-bhriathraiche na rinn mi, ach cha bu dàna leam. Cha b'ann gu faoin a bhuin Dia riumsa 'nuair a dhearbhadh leis mi; ni mo mheas mise 'na ni faoin, 'nuair a chaidh mi fodha mar do'n t sloc gun iochdar, 'nuair a rinn pianntan ifrinn gréim orm; uime sin cha-n fhaod mi aithris gu faoin, ach gu so-thuigseach, aon-fhìllte, agus an ni a chuir sìos mar a bha e; an neach ris an taitinn e gabhadh e ris, agus an neach ris nach taitinn, deanadh e féin ni's fearr. Soraidh leibh mo chlann ghràdhach, tha'm bainne agus a' mhil an taobh thall do'n fhàsach so. Gu'n robh Dia tròcaireach dhùibh, agus gu'n deònaich e nach bi sibh leisg gu dol a steach a shealbhachadh na tire.

IAIN BUINIAN.

GRÀS AM PAILTEAS

DO

CHEANN-FEADHNA NAM PEACACH.

ANN a bhi 'g aithris an so oibreachadh trò-
caireach Dhé air m' anam, cha bhi e mi-iom-
chuidh anns a' cheud àite, ge d' bheir mi
dhuibh fios air mo shinnssireachd, agus am
modh air an deach mo thogail suas, chum le
sin a' dheanamh gu'm bi mathas agus toir-
bheartas Dé do 'm thaobbh air a mheudachadh
an làthair chlann nan daoine.

2. Air son mo shinnsir ma ta, bha iad, mar
is fiosrach iomadh neach, do ghinealach bochd
agus suarach ; bha taigh m' athar de'n inbhe sin
bu dìblidh, agus bu tàireile do theaghlaichean
na tire. Uime sin, cha-n urrainn mi 'san
t-saoghal so mar mhuinntir eile, uaill a dhean-
amh á fuil uasal, no àrd-ghinmhuiinn a réir na
feòla, ged tha mi, le toirt gach ni fainear, a'
cliùthachadh Rìgh néamh air son gun tug e mi
dh'ionnsaidh an t-saoghal trìd an dorais so,

chum compàirteachadh do 'n ghràs agus do'n bheatha ta ann an Criod tre'n t-soisgeil.

3. Ach a dh'aindeoin dibleachd agus suar-aichead mo phàrantan, thoilich an Tighearn a chur 'nan cridhe, mise chur do 'n sgoil, chum leughadh agus sgrìobhadh ionnsachadh dhomh, mar chlann dhaòine bochd eile, ged is nàr leam aideachadh, nach b' f hada bha mi a' dì-chuinidh neachadh a bheagain a dh'ionnsaidh mi, eadhon ach beag an t-iomlan, agus sin ùine f hada mu'n d'oibrich an Tighearna obair ghràsmhor an iompachaidh air m' anam.

4. Air son mo bheatha nàdurraoch féin rè na h-ùine bha mi gun Dia anns an t-saoghal, bha i gu dearbha, "a réir gnàtha 'n t-saoghail so agus an spioraid a tha nis' ag oibreachadh ann an cloinn na h-easumhlachd." (Eph. ii. 2.) Bu mhiann leam a bhi air mo thabhairt an ciomachas leis an diabhol "chum a thoile," (2 Tim. ii. 26.) air dhomh a bhi làn de na h-uile neo-fhìreantachd, ni a dh'oibrich mar an ceudna cho làidir, agus a chuir e féin a mach araon ann am chridhe 's 'nam ghiùlan agus sin o mo leanabachd air she'l 's nach robh samhail domh ach aineamh r'a fhaotainn, araon le mallachadh agus mionnan, breugan, agus a' toirt toibheum do dh' ainm naomha Dhé.

5. Seadh, bha na nithe ud air socrachadh agus air freumhachadh annam air dòigh is gu'n d' fhàs iad annam gu nàdurraoch ni a thug mi fainear o'n uair sin, a chuir a leithid de

mhiòthlachd air an Tighearna, is eadhon aig àm mo leanabachd gun chuir e eagal orm le bruadaran eagalach, agus uabhas le seallaidhean oillteil. Oir's minig, an déigh dhomh an latha so is an latha ud eile a chaitheadh ann am peacadh, a bhithinn fo mhòr thrioblaid 'nam leabaidh an uair a chaidlinn, le smaointean air deamhnaibh agus droch spioraid, a bha 'n geall air mo tharruinn air falbh maille riù, agus nach b'urrainn mi gu bràth faighinn saor uapa.

6. Bha mi mar an ceudna anns na bliadhnaibh so, fo mhòr thrioblaid le smaointean air mòr phiantan tein' ifrinn, le eagal gu'm b'e mo chrannchur deireannach féin a bhi maille ris na diabhoil agus ris na h-aibhistearan ifrinneach so, a ta anns an àite sin air an ceangal sios ann an slàbhraidhean 's am banntaibh dorchadais, a chum breitheanais an latha mhòir.

7. Bha na nithe so tha mi 'g ràdh, 'nuair a bha mi am leanabh, eadar naoi a's deich bliadhna, a' cur a leithid de thrioblaid air m'anam, a rinn gu tric mo thilgeadh sios le mor throm-inntinnn an uair a b'airde agus bu shòlasaiche mo bhaoth-shùgradh agus m'amaideachd leanabaidh, ann am meadhon mo chòmpanach mi-naomha. Gidheadh cha b'urrainn mi mo pheacannan a chuir air chùl. Seadh, bu cho mòr a thug an-dòchas gu'n caillinn beath' agus nèamh buaidh orm, 's gu'm b'fhearr leam nach robh ifrinn idir ann; air uairean eile bha mi guidhe gu'm bu diabhol mi..

féin, a' smaointeachadh nach robh anna sin ach luchd-pianaidh chum claoidh na h-aiteam a rachadh a dhìth ; agus a thuiteadh sios do'n t-sloc ; agus b' fhearr leamsa bhi am fhear-pianaidh chàich, na mi-féin a bhi air mo phianadh.

8. Tacan an deighe so dh' fhàg na h-aislingean so mi gu tür, agus cha b' fhada bha cuimhne agam orra ; oir rinn mo bhaoth shòlasan ìnninn an grad ghearradh air falbh o m' chuimhne mar nach biodh iad riamh ann : uime sin leig mi srian fhuasgait le m' anam-miannaibh do réir neart nàduir, agus ghabh mi tlachd ann an lagh Dhé a bhristeadh gu h-iomlan : agus gus an robh mi ann an inbhe pòsaidh, bha mi am fhear-treòrachaидh luchddò-bheirt eile chum gach seòrsa dubhailc a's ain-diadhachd.

9. Seadh, bu cho mòr a bhuidhaich anamiannan a' pheacaidh air m' anam bochd, is mar be gu'n chuir miorbhuil gràs luachmhoir stad air, cha b' ann le buile ceartais sìorruidh a rachainn a dhìth, ach le mi-féin f'hàgail rùiste fo bhuale an lagha, a tha toirt cuid a chum masladh agus nàire 'm fianais an t-saoghal.

10. Anns na lathaibh ud bha smaointean air diadhachd glé shearbh leam, cha b'urrainn mi-féin da' m fulang, 's ni mò bu mhath leam gu'm fuiligeadh muinntir eil iad, air dòigh is 'nuair a chithinn cuid de mhuinntir a' leughadh leabhricean diadhaidh, mhothaichnn mar gu'm

bithinn ann am prìosan. An sin thuirt mi ri Dia—"Imich *uam* oir cha-n àill leam eòlas do shlighean." (Job xxi. 14, 15.) Bha mi falamh do gach uile dheagh smuain, chaidh nèamh agus ifrinn araon ás mo shealladh, agus be sàbhaladh agus damnadh, an dà ni bu lughad' air m' airre. "O ! Tighearn' is aithne dhut mo bheatha agus cha'n eil mo shlighean air am falach uat."

11. Ach tha cuimhne mhath agam air an so, ged do pheacaichinn féin leis an toil-inntinn bu mhò, aig a' cheart àm na'm faicinn muinn-tir eile bha 'g aidmheil diadhachd a' cur droch-bheairt an gniomh, bheireadh e crith air mo spiorad ; air dhomh a bhi ann an teas mo bhaoth-shùgraiddh, chuala mi duine bha air a mheas diadhaidh a' mionnachadh, ràinig a' chùis sin m' inntinn le buile cho mòr is gu'n ghöñ e mo chridhe.

12. Ach cha dh' fhàg Dia mi gu buileach, ach lean e mi do ghnà, cha-n ann le dearbhaidhean, ach le breitheanasan, air a measgeadh le tròcair, oir thuit mi aon uair ann an geobha creige sa' mhuir, agus theabadh mo bhàthadh. Air àm eile thuit mi mach á eithir ann an abhuinn Bhedford, ach, rinn tròcair fathast mo chaomhnadh : osbarr bha mi air àm eile muigh sa' mhachair, maille ri mo chòmpanaich, agus thàinig nathair-nimhe seachad air an rathad mhòr, thàrladh gu'n robh băt agam am làimh agus bhual mi tarsuinn 'san druim i ; agus

chaidh taimhneul oirre, an sin dh' fhosgail mi beul le mo bhata, agus spion mi an găth ás le mo mheòirean, ni mar be tròcair Dhé do'm thaobh, a dh' fhaodadh crìoch a chuir air mo bheatha.

13. Thug mi so mar an ceudna fainear le taingealachd; 'nuair a bha mi am shaighdear, bha mi maille ri buidhean eile air m' òrduchadh a mach chum dol gu àit àraidih air son séisd a chuir ris, agus an uair a bha mi ullamh gu triall, dh'iarr a h-aon de mo chòmpanaich falbh 'nam àite, ni a cheadaich mi dha a' dheanamh, agus 'nuair a ràinig e 'n t-àite, air dha bhi 'na sheasamh air freiceadan, chaidh a' thilgeadh tro'n chlaigeann le peileir mosgaid, agus dh'eug e.

14. So, mar a thubhairt mi, far an robh breitheanasan agus tròcair, ach cha tug a h-aon diù m' anam gu fireantachd, uime sin bhuanach mi ann am pheacadh, agus dh' fhas mi ni bu mhò 's ni bu mhò ann an ceannaire an aghaidh Dhé, agus caoin-shuarach mu dhéibhinn mo shlàinte féin.

15. Gu h-aithghearr an deigh so, phòs mi, agus bha mi cho sealbhach is gu'n d'amais mi air mnaoi a bha h-athair agus am màthair air am meas diadhaidh. Chaidh am boireannach so agus mise cuideachd cho bochd sa b'urrainn bochd a bhi, (gun urrad againn do dh'earnais taighe ri spàin no mias 'n-ar dithis,) gidheadh bha aice-san da leabhar a dh'fhàg a h-athair aic' an deigh a bhàis, da'm b'ainm "Cas-cheum a

duine threidhirich gu nèamh," agus "Cleachadh na Diadhachd." Leugh mi na leabhraichean so air uairean, agus fhuair mi cuid do nithe anna bha rud-eigin taitneach leam (ach ré na h-ùine so cha do thachair mi ri aon dearbhadh) Mar an ceudna dh' innis i dhomh gu trice cia cho diadhaidh sa' bha h-athair agus mar chronaicheadh e an t-olc le achmhasanan, araon 'na theaghlaich agus a measg a choimheirsnichean, agus cia cho ceart agus cho naomha sa' bha e 'na bheatha araon ann am facal agus an gniomharran.

16. Uime sin, ged nach do ràinig na leabhraichean so mo chridhe, chum a dhùsgadh á mo staid thruaigh agus pheacach, dhùisg iad an taobh a staigh dhomh iarratas air mo dhroch chaithe-beatha ath-leasachadh, agus thòisich mi a cheart rìreadh air diadhachd an àma sin, 's e sin ri ràdh dol do'n eaglais dà uair san latha, agus gu glè chràbhach theirinn a's sheinninn mar dheanadh muinntir eile, gidheadh, bhambuanachadh ann am dhroch chaithebeatha. Ach leis an so uile bha mi cho lom-làn de dh'inntinn an fhuar-chràbhaidh air dòigh is gun tug mi mòr urram do gach ni, (an t-àrd-ionad, an sagart, an cléireach, an deis-aoraidh, am frithealadh agus gach ni eile) bhuiineadh do'n eaglais; a' meas gach ni an taobh a staigh dh'i naomha, gu h-àraig mheas mi an sagard agus an cléireach gu ro shona; agus gu mòr air am beannachadh gu'n teagamh sam bith, a

thaobh gu'm b'iad séirbheisich Dhé, mar bha mis aig an àm sin a' saoilsinn, le iad a bhi do ghnà 'na theampull naomha, gu obair a dheanamh ann.

17. Dh'fhàs am beachd so cho laidir n'am inntinn air chòr is nam faicinn sagart, (ge be sam bith cho mi-gheamnaidh sa bha chaithe-beatha) gu'm mothachinn mo spiorad a' tuiteam fodha, a' toirt urram a's ùmhachd dha, seadh, air leam a thaobh a ghaoil a bh' agam do na sagartaibh, a' saoilsinn gu'm b'iad teachdairean Dhé, gu'm b'urrainn mi laidhe sios aig an casan a chum agus gu'n saltraicheadh iad orm ; chuir an ainm, an trùsgan, agus an gniomh, a leithid de bhoille agus de sgleò meallaidh orm.

18. Air dhomh a bhi 'san aigneadh so rè seal, thàinig smaoin eile ann am inntinn, agus be sin, cò dhiù a bha no nach robh sinn de thréibh Israeil ? oir air dhom fhaotainn anns an sgriobtùr gu'm b'iad aon uair pobull sònraichte Dhé, air leam n'an robh mi de'n tréibh so, gu'm b'eadar gu'm biodh m'anam sona, nise bha m'inntinn fad' air son freagairt na ceiste so fhaotainn, ach cha robh fios agam cia mar rachadh agam air sin fhaighinn : fadhedigh, dh'fheòraich mi dhe m'athair. agus thuirt e rium nach b'ann de thréibh Israeil sinn : thug so air mo spiorad tuiteam, agus dh' fhuirich mi mar bha mi.

19. Ré fad na h-uine so cha robh mi mothachail air cunnard agus olc a' pheacaidh ; bha mi air mo chumail o smaointeachadh gu'n

deanadh am peacadh mo dhamnadhbh, cia be air bith creideamh a leanainn, mar bithinn air m' fhaotainn ann an Iosa Criod; seadh, cha do smaointich mi riamh air-san, no cò dhiù bha no nach robh a leithid do neach ann. Tha'n duine, feadh sa tha dall a' dol air seacharan, oir cha n-eòl da an t-slighe gu cathair Dhé. Ecles. x. 15.

20. Ach air aon latha rinn am pears-eaglais againn searmoin mu'n t-sàbaid, agus chuir e'n céill cho olc sa bha'n ni an t-sàbaid a bhriseadh; araon le gnìomh; spòrs no ni eile, air an aobhar sin thuit mi ann am chogais fo'n t-searmoin so, a smaointinn agus a' creidsinn gu'n d' rinn e an t-searmoin chum mo dhroch ghnàs a nochdadhbh dhomhsa. Aig an àm sin mhothaich mi ciod e an ni ciont, ged nach do mhothaich, mi sin riamh romhe cho fad sas cùimhne leam. Ach bha mi aig an àm ud gu mòr air mo luchdachadh leis, agus chaidh, mi dhachaigh 'nuair a chaidh crìoch air an t-searmoin le uallach mòr air mo spiorad.

21. Dh' fhàg so na sòlasan a bh'agam roimhe searbh dhomh ach cha do mhair mo bhròn fada, oir mu'n gann a ghabh mi mo dhinneir, thoisich an trioblaid air togail de m' inntinn agus thiunndaidh mo chridhe gu sheann dùigh-ean: ach o! cia cho éibhneach sa' bha mise chionn gu'n d' fhalbh an trioblaid so bhuam, agus gu'n deach an teine mhùchadh, chum is gu'm faodainn peacachadh gun bhacadh! Uime sin 'nuair a chaisg mi m' acras le mo bhiadh, chrath mi air falbh an t-searmoin dhe m' inntinn, agus phill mi air m' ais a chum mo sheanna

chleachaidhean, agus bhaoth-shùgradh le éibh-neas mòr.

22. Ach air a' cheart latha sin féin, air dhomh a bhi cluich air a' bhall-àire agus aon bhuille 'bhualadh air ás an toll, agus dìreach an àm dhomh a bhi dol d'a bhualadh an dara h-uair, thainig guth obainn o néamh a dh' ionnsaidh in' anma, agus thubhairt e ;—“ An tréig thu do pheacannan agus an téid thu do néamh, no'n lean thu riù chum dol do dh' ifrinn.” Chuir so mi fo mhòr amhluadh, air an aobhar sin dh' fhàg mi mo bhall air an raon agus sheall mi suas ri néamh, agus chunnaic mi mar gu'm b'ann le sùilean mo thugse, an Tighearn Iosa 'g amharc a nuas orm mar gu'm biodh dian chorraich air rium agus mar gu'm bagradh e gu cruidh orm le dioghaltas trom a leagadh orm air son so agus mo chleachdaidhean ain diadhaidh eile.

23. Cha bu luaithe tharmaich na smaointean so ann am inntinn, 'na rinn an co dhùnadhbh so gréim air m' aigneadh, (oir chuir an sanus roi' sin mo pheacannan a rithist ro làthair mo ghnùise), gu'n robh mi ann am pheacach mòr agus fuathasach, agus gu'n robh e nise ro anmoch dhomh shealltainn an deigh néamh, oir nach deanadh Dia tràcair orm, ni mo mhathadh e m'euceartan. An sin am feadh a bha mi smaointeach' air a so, agus eagal orm gun tachradh e, mhothaich mi mo chridhe a' siothladh sios le an dòchas a' co-dhùnadhbh gun robh e ro-ammoch, agus uime sin, chuir mi romham 'nam inntinn dol air m' aghaidh ann am pheacannan ;

oir smaointich mi, ma tha 'chùis mar so, tha mo staid gu cinnteach truagh, truagh ged to thréig mi mo pheacannan, agus gun a bhi ach truagh ged do lean mi iad, cha bhi mi ach air mo dhamnadhbh, agus ma thàrlas sin is cò math dhomh a bhi air mo dhamnadhbh air son iomadh peacadh, sa bhi air mo dhamnadhbh air son beagain.

24. Mar so sheas mi ann am meadhon mo chluiche ann am fianais nan uile bha làthair; ach fòs cha d'innis mi ni sam bith dhaibh; ach tha mi 'g ràdh air dhomh an co-dhùnadh ud a dheanamh, phill mi gu h-anabarrach a chum mo chluich a rithist, agus tha deagh chiumhne agam gu'n do ghabh an-dòchas mar sud a leithid do shéilbh air m' anam air chòr 's gu'n robh mi a' làn-chreidsinn nach ruiginn gu bràth air sòlas sam bith eile ach na gheibhinn ann am peacadh: oir bha nèamh cheana air a chall, air chòr is nachfaodainn smaointeachadh air a sin; uime sin mhothaich mi mòr dhéidh an taobh a steach dhiom air mo shàth a ghabhail do'n pheacadh, chum is gu'm faodainn blasad de mhillseachd; agus rinn mi urrad deifir sa dh' fhaod mi chum mo bhrù a lionadh deth a shòghalachd, le eagal gu'm bàsaichinn mu'm taighinn mo mhiann dheth. A thaobh 'nan nithe so tha mi cur fianais an làthair Dhé nach eil mi ri breugan, ni mò tha mi dealbh na cainnte so; bha sud da rìreadh gu laidir, agus le'm uile chridhe agus mhiann; Gu m a h-ann a mhathas an deagh Thighearna aig am beil a thròcair do-rannsaichte m' eu-ceartan.

25. Agus tha mi làn-chinnteach gu'm beil buaireadh so an diabhoil ni's tric a measg chreutairean bochda, na tha iomadh a' saoilsinn, fòs tha co-dhùnadhbh diomhair aca an taobh a steach dhaibh féin nach eil dòchas air an son; oir ghràdhaich iad peacannan, uime sin 'nan déighe théid iad, Ier. ii. 25, xviii. 12.

26. A nise uime sin chaidh mi air m' aghaidh ann am peacadh, do ghnà a' tàlach nach robh mi faighinn mo shàth dheth, bhuanach mi mar so mu thuaram mìos, no barrachd; ach aon latha, air dhomh a bhi am sheasamh aig uinneag bùth coimhearsnaich, a' mionnachadh agus a' gríosad mar bu ghnà leam, agus chuala bean an taighe mi, agus ged a bha i-féin 'na truaghan amsgaidh ain-diadhaidh, gidheadh thuirt i gu'n do mhionnaich agus gu'n do mhallaich mi gu h-uabhasach, agus gu'n robh a bhi g' am éisdeachd a' toirt crith oirre; thuirt i rium osbarr, gu'm bu mhi duine b'ain-diadhaidh le mionnan a chual' i riaghdaing 'na beatha, agus gu'n robh mise le mo dhol a mach air an t-sheòl ud, comasach air òigridh a' bhaile gu léir a thrualeadh, na'n tigeadh iad ann am chuid-eachd.

27. Chuir an t-achmhasan so ann am thöst mi, agus bha mi fo làire dhiomhair, agus sin cuideachd, air leam ro làthair Dhé néinihe; uime sin am feadh a sheas mi san ionad ud a' cromadh mo chinn rùinich mi gu'm bithinn ann am leanabh beag a rithist, chum is gu'n ionnsaicheadh m' athair dhomh labhairt as eugmhais

a bhi mionnachadh air an dòigh aindiadhaidh ud, oir smuaintich mi, gu'n robh mi cho cleachte ris an dòigh labhairt sin, is gu'm bu ni diamhainn feuchainn ri ath-leasachadh, nach b'urrainn sin tachairt gu bràth.

28. Ach cia mar a thachair e cha-n aithne dhomh, chuir mi o'n uair sin suas, cùl rì mo mhionnan, air chòr is gu'n robh e 'na iongantas mòr leam-féin a thoirt fainear, 'nuair nach robh fios agam roimhe sin cia mar a labhairinn, mar a cuirinn bòid air thoisearch agus bòid air deireadh gach facail, chum mo bhriathran a dhaingneachadh, a nise b'urrainn mi labhairt as an eughmais ni b'fhearr, agus ni bu taitniche na b'urrainn mi dheanamh riamh roimhe. Agus am feadh so fathast cha robh aithne agam air Iosa Criod, ni mò thréig mi m' àbhach no mo chliuthean.

29. Ach goirid an deigh so thuit mi ann an cuideachd aon duine bochd, a bha 'g aidmheil na diadhachd : a bha, mar a shaoil mis' aig an àm sin, a' labhairt gu taitneach mu thimchioll nan sgriobturan, agus mu chreideamh, uime sin le spéis do na labhair e thug mi mi-féin a dh'ionnsaidh mo Bhìobaill, agus thì isich mi air gabhair mòr thoil-inntinn ann a bhi leughadh nan earrannan eachdraidheach dheth, oir a thaobh litrichean Phòil agus Sgriobturan eile mar sin, cha deannainn a bheag dhiù, air bhi dhomh fathast a dh'aon chuid aineolach, air mo nàdur féin, no air feum agus luach Iosa Criod a chum ar tearnaidh.

30. Uime sin thòisich mi air cuid do dh'ath-leassachadh a dheanamh o'n leth a muigh, araon ann an cainnt 'san giùlan, agus chuir mi na h-àintean romham mar an t-slighe gu nèamh; agus thug mi ionnsaidh air an cumail, agus mar a shaoil mise, chùm mi gu math iad air cuid do dh'uairean, agus bha sin a' toirt sòlais domh, ach bhristinn a h-aon diù an dràst agus a rithist, agus chuireadh sin mo chogais fo dhoilghios, ach a sin dheanain aithreachas, agus theirinn, gu'n robh mi ro dhoillich da chionn, agus gheallainn do Dhia gu'n deanainn n'a b'fhearr an ath uair, agus gheibhinn cobhair a rithist, agus an sin bha mi saoilsinn gun robh mi a' toileachadh Dhé cho math ri aon duine ann an Sasuinn.

31. Bhuanach mi mar so mu thuaram bliadhna; agus ré 'na h-ùine sin ghabh na coimhearsnaichean mise mar dhuine ro-dhiadh-aidh agus cràbhach, agus ghabhiad iongantas mòr ri leithid do dh'atharrachadh a thighinn air mo chaithe-beatha agus air mo ghiùlan, agus gu dearbha, b'iongantas e, ged an uair sin nach robh eòlas agam air Chriosd, air gràs, air creid-eamh, no air dòchas; oir mar a chunnaic mi o'n uair sin, n'am bàsaichean aig an àm ud gu'm biodh mo staid anabarrach eagalach !

32. Ach tha mi 'g ràdh, bha mo choimhears-naichean fo iognadh a thaobh mo mhàr iompachadh, o mhi-naomhachd uabhasach chum ni-eigin coltach ri caithe-beatha beusach agus duine stuaim, agus gu dearbha cha b' iongantach

ged a bhiodh iongantas orra, oir bha m' atharrachadh cho mòr, isged a dh'f hàsadhbh Tòmas Cuthaich 'na dhuine ciallach, cùin. A nis' uime sin thòisich iad air mo chliùdhachadh, agus air mo mholadh, agus air labhairt gu math mu mo dhéibhinn, araon ann am làthair agus air mo chùl. A nise bha mi, ars iadsan, air fàs diadhaidh, a nise bha mi air fàs ann am dhuine ionnraic ceart. Ach o 'nuair a thuig mi gu'm be so am briathran agus am barail mu'm thimchioll, thaitinn e rium gu h-anabhattach math ; ged nach robh annam an trà sin ach cealgaire truagh còmhdaichte ; gidheadh bu mhath leam a bhi labhairt mu mo dhéibhinn mar neach a bha do rìreamh diadhaidh. Rinn mi uaill á mo dhiadhachd, agus gu fìrinneach, rinn mi gach ni a rinn mi, araon a chum a bhi air m' fhaicinn, no gu'n labhradh daoine gu math mu'm thimchioll agus bhuan-aich mi mar so m'a thuaram bliadhna, no còrr.

33. Feumaidh fios a bhi agaibh, roi'n àm so gu'n do ghabh mi mòr thoil-inntinn ann a bhi beumadh chlag, ach a nise thòisich mo chogais air fàs maoth, agus smaointich mi nach robh a leithid do ghnothach ach 'na ni diamhainn, agus uime sin cho-éignich mi mi-féin gu thréig-sinn, gidheadh, bha m'inntinn an geall air, uime sin rachainn do thaigh-an-stiobaill a dh' amharc, ged nach bu dàna leam-féin an clag a bheumadh : ach smaointich mi nach buineadh so do chreideamh ni's mo : gidheadh cho-éignichinn mi-féin agus dh'fhanainn ag amharc. Ach

tacan an déigh sin thòisich mi air smaointeachadh mar so :—“ Ciod dé ma thuiteas a h-aon de na cluig ?” An sin ròghnaich mi seasamh fo shail mhòir a bha ’na laidhe tarsuinn o thaobh gu taobh do’n stioball, ach an sin smaointich mi rithist nan tuiteadh an clag le fiaradh tulgaidh, gu’m faodadh e air tùs bualachd air a’ bhalla, agus an sin tuiteam ormsa, a dh’aindeoin dion na saile ; Thug so orm seasamh ann an dorus an stiobaill ; a nise, smuaintich mi gu’n robh mi tearainnte gu leòir, oir na’n tuiteadh clag an uair sin, gu’m faodainn leum a mach air cùl nam ballachan tuigha laidir ud, agus a bhi tearainnte a dh’aindeoin gach cùis.

34. An deigh so fathast rachainn d’an amharca san a bhiodh a’ beumadh nan clag, ach cha rachainn n’ a b’fhaide na dorus an stiobaill, ach an sin thàinig so ann am cheann :—“ Ciod dé ma thuiteas an stioball féin ?” Agus chuir an smuain so, (faodaidh e sin air son na tha dh’fhios agamsa, am feadh a ta mi am sheasamh ag amharc), a leithid do chrith air m’ inntinn do ghnà, air chòr is nach bu dàna leam seasamh, aig dorus an stiobaill ’na b’fhaide, agus b’eigin domh teicheadh le eagal gu’n tuiteadh an stioball air mo cheann.

35. Be ni eile, mo dhàmhhs ; bha mi làn bhliadhna mu’ m b’urrainn mi mo dhàmhhs a thréigsinn gu tür. Ach ré na h-ùine sin ’nuair a smaointich ni gu’n do chùm mi an àint’ ud agus an àinte so, no gu’n d’rinn mi le facal no

gniomh an ni a shaoil mi a bha math, bha mòr shìth agam ann am chogais ; agus smaointichinn annam féin, cha-n urrainn Dia gu'n a bhi nise buidheach orm : fòs, le innseadh dhuibh air mo sheòl féin, shaoil leam nach robh aon duine eile ann an Sasuinn a b'fhearr a b'urrainn Dia a thoileachadh na mise.

36. Ach, creutair truagh mar a bha mi, bha mi fad' na h-ùine sin gun eòlas air Iosa Criosd, agus a' dol mu'n cuairt a chum m' fhìreantachd féin a chuir air chois, agus rachainn a dhìth innte, mar be gu'n do nochd Dia 'na thròcair dhomh tuilleadh do' mo staid a thaobh nàduir.

37. Ach air latha àraidh ghairm deagh fhreasdal Dé mi do *Bhedford* a dh' obair air mo cheaird-chosnaidh, agus air aon do shràidean a' bhaile sin thàinig mi far an robh triùir no cheathrar do mhnathan bochda 'nan suidhe aig dorus anns a' ghréin a' labhairt mu thimchioll nithibh Dhé ; agus air dhomh a bhi nise déidheil air am briathran éisdeachd, dhlùthraig mi riù a chluinntinn ciod a bha iad ag ràdh ; oir bha mi nise 'nam fhear-labhairt clis mi-féin mu nithibh diadhaidh ; ach bha iadsan cian os-ceann mo thuigse. Labhair iad mu thimchioll ùr-bhreith, obair Dhé 'nan cridheachan, agus mar an ceudna mu thimchioll mar fhuair iad dearbhadh air an staid thruagh a thaobh nàduir—labhair iad mu thimchioll mar dh fhios-raich Dia an anmannan le ghràdh tre'n Tighearn Iosa Criosd, agus mu thimchioll nam briathran

agus nan geallaidhean leis an robh iad air an neartachadh, air an comfhurtachadhadh, agus air an cumail suas an aghaidh buairidhean an diabhoil : osbarr, cho-reusonaich iad mu chagar-aich, agus mu bhuairidhean Shàtain, gu sònraichte, agus dh'innis iad do chàch a chéile mu thim-chioll nam meadhonnan leis an robh iad air an sàrachadh, agus mar a chùm siad iad-féin suas 'nan aghaidh. Labhair iad mar an ceudna mu dhéibhinn an truaighe cridhe féin, agus mu thimchioll am mi-chreideamh, agus mar a rinn iad dimeas agus tarcuis air am féin-fhìreantachd mar ni truaillidh, agus neo-fhoghainteach a chum math sam bith a dheanamh dhaibh.

38. Agus air leam gu'n do labhair iad le leithid do thaitneachd bhriathran Sgriobtuir, agus le leithid do choltas gràis anns gach ni a' labhair iad, ionnas gu'n robh iad dhomhsa mar gu'm biodh, iad an deigh saoghal ùr fhaotainn a mach ; mar gu'm biodh iad—'nam muinntir a bha gabhail còmhnaidh air leth gun a bhi air a' meas am measg an coimhearsnaichean. Air. xxiii. 9.

39. Uaire so mhothaich mise mo chridhe féin a' tòiseachadh air crith ; oir chunnaic mi ann am uile smaointeann mu thimchioll diadhachd agus slàinte, nach tàinig an nuadh-breith riamh a dh'ionnsaidh m'inntinn ; ni mò bha eòlas agam air comfhurt an fhacail agus a' gheallaidh. no air cealgaireachd agus foill mo dhroch cridhe féin. Air son smaointean diamhair, cha tug mi riamh fainear iad, ni mò thuig mi ciod bu chiall do

bhuairidhean Shàtain, no cia mar bu chòir an àicheadh, agus cur 'nan aghaidh.

40. An so, uime sin, 'nuair a chuala agus a thug mi fainear 'na labhair iad, dh' fhàg mi iad agus chaidh mi air cheann mo ghnothaich a rithist, ach b' àill le mo chridhe fantainn maille riusan oir dhrùidh am briathran orm gu mòr, a chionn gu'n d' fhuair mi dearbhachd o na labhair iad gu'n robh comharradh fior an fhìr-dhuine dhiadhaidh gu tûr d'am dhìth, agus mar an ceudna, thaobh gun robh dearbh chinnt agam air còr sona agus beannaicht' an duine a bha da-rìreadh mar sin.

41. Uime sin, bu ghnà leam dol a rithist 'sa rithist do chuideachd a' phobuill bhochd so, oir cha b'urrainn mi fuireach air falbh, agus mar is tric' a chaidh mi 'nam measg is ann is tric a rannsaich mi mo staid ; agus mar is math a ta cuimhne agam, air ball fhuair mi da mi an taobh a steach dhiom a bha air uairibh a' cur iongantais orm ; gu sònraichte, nuair a bheir mi fainear ciod an truaghan, dall, aineolach truailidh a bha mi roimhe sin ; b'e aon ni dhiù se mòr thaisealachd, agus anmhuinneachd cridhe, ni a thug orm tuiteam fo dhearbhadh 'na chuir iadsan an céill leis na Sgriobturan ; agus b'e 'n ni eile aomadh ann am inntinn gu bhi smaoin-teachadh air, agus air gach ni math eile a' chuala no leugh mi aig an àm sin.

42. Leis na nithibh so bha m'inntinn ar a h-iompachadh ionnas gun do laidh i coltach ri an

deal-thuill air a' chuisle “ ag éigheach, Tabhair, tabhair,” (Gnà. xxx. 15,) cho teamn snàsaichte air sìorruidheachd agus air na nithibh a bhuin-eadh do rioghachd Dhé, (se sin do réir is mar b'aithne dhomh ged nach b'eòl do fathast mar is fiosrach Dia ach beagan), ionnas nach tugadh toilinntinn, buannachd, dion-chomhairle, no maoidheadh oirre a' gréim a leigeadh ás ; agus ged do tha mi ga aithris le näire, gidheadh is firinn chinnteach e, bhiodh e mu'n àm ud a cheart cho deacair dhomhsa m' inntinn a thoirt o næamh gu talamh, 'sa mhothaich mi iomadh uair o'n uair sin a bhiodh e cho deacair domh a' toirt a rithist o'n talamh gu næamh.

43. Aon rud nach faod mi dhearmad ; bha òganach anns a' bhail' againn ris an robh mo chridhe air fhuaigheal ni bu dlùithe na ri neach sam bith eile, ach air dha bhi 'na fhìr dhroch dhuine le mallachadh, mionnan a's neo-ghlainne ; chrath mi nis' air falbh e, agus thréig mi' chomunn. Ach m'a thuaram ràithe an deigh dhomh fhàgail thachair mi ris ann an caol-shràid àraid agus dh'fheòraich mi dheth, cia mar a bha e. Labhair esan do réir a sheanna mhionnan agus a ghnàs cuthaich féin gu'n robh e gu math. “ Ach Eanraig,” arsa mise, “ C'arson a tha thu mionnachadh 'sa mallachadh mar sin ? Ciod a dh'éireas dut ma bhàsaicheas tu anns a' chòr sin ?” Dh'fhreagair e mi le corraich mhòir ag ràdh :—“ Ciod a ni 'n diabhol as eugmhais cuideachd, mar be mo leithid-sa.”

44. Mu'm àm sin thachair mi air cuid do leabhairchean a sgrìobh *ministear-bòilich* a bha air am meas glé luachmhor le cuid do luchd-aidmheil : leugh mi cuid dhiù so, ach cha robh mi comasach air a bheag a bhreithneachadh mu'n timchioll ; uime sin mar a leugh mi annta agus a smuaintichinn orra, thòisichinn air ùrnaigh gu dùrachdach air a mhodh so :—“ O Thighearna ! tha mis ann am amadan, agus neochomasach air eadar-dhealachadh a chuir eadar an fhìrinn agus a' bhreug sheacharanach : a Tighearna na fàg mi ann am dhoille-inntinn féin, a dh'aon chuid a chum gabbail ris an teagasg so no dhiùltadh ; mas ann o Dhia a tha e, na leig leam a chuir suarach, agus mas a h-ann o'n diabhol a tha e, na ceadaich dhomh a ghabhail do'm ionnsaidh. O Thighearna, tha mi leagadh m'anam sios aig do chasan a thaobh na cùiseso ; guidheam ort gu diblidh, na leig dhomh a bhi air mo mhealladh.” Bha aon chòmpanach cràbhach agam fad na h-uine so, agus be sin an duine bochd mu'n do labhair mi roimhe, ach mu'n àm sin bha esan mur an ceudna air fàs 'na *bhòiliche* deamhnaidh, agus thug se e-féin suas do gach gnè thruailleachd, gu h-àraidh do neo-ghlaine ; dh'aicheadh e mar an ceudna gu'n robh Dia, aingeal, no spiorad idir ann, agus ghàireadh e le magadh air gach achmhasan stuamachd. ’Nuair a shaoithrich mise chum a chuid aingeachd a' chronachadh, ghàireadh e ni bu ro mhò, agus chumadh e mach gu'n deach e tro gach uile sheòrsa creid-

eimh agus nach b'urrainn e riamh amais air an chreideamh cheart gus an nise. Uime sin a thaobh gu'n dh'fhuathaich mi na gnàthannan mallaichte so, thréig mi chuideachd a mach uaithe sin, agus dh'fhàs mi ann am choigreach cho mòr dha, 'sa bha mi roimhe sin ann am fhear-eòlais da

45. Cha robh an duine so 'a mhàin 'na bhuaireadh dhomh, ach mo cheaird-chosnaidh a bhi anns an dùthaich sin, thàrladh dhomh tighinn an ceann iomadh cuideachd a bha glé dhaingeann ann an creideamh roimhe sin, gidheadh a bha air an tarruinn air falbh leis an luchd-bòilich so. Labhradh iad so riumsa mar an ceudna, mu thimchioll an dòighean féin, agus dhìteadh iad mise mar neach mi-laghail agus dorcha, a' cumail a mach gur iad-féin a mhain a thàinig suas ri fairfeachd ; gu'n deanadh iad gach ni thogradh iad gu'n pheacachadh. O ! bha na buairidhean so ro thaitneach do'm fheòil, bha mis ann am dhuine òg, agus mo nàdur ann an treun a neart ; ach chùm Dia, (a shònraich mi, tha dòchas agam air son nithibh is fearr) mise 'na eagal féin, agus cha dh'fhuilic a dhomh a leithid sud do stéidh chreideimh mhallaite ghabhail do'm ionnsaidh, agus gu'm a beannaichte gu'n robh Dia, a chuir ann am chridhe gairm air-san a chum mo choimhid, agus mo stiùradh a' cur an-earbsa do ghnà ann am ghliocas féin ; oir chunnaic mi o'n uair sin eadhon, éifeachd na h-ùrnaigh sin,

cha-n ann a mhain ann am thearnadh o mhearrachdan luchd-bòilich, ach mar an ceudna uapasan a dh'ëirich suaç o'n uair sin. Bha 'm Bioball luachmhòr dhomhsa anns na lathaidh ud.

46. A nise thòisich mi air amharc anns a' Bhìoball le nuadh-fhradharc, agus bha litrich-ean an abstail Phòil gu sònraite millis agus taitneach leam ; agus an sin cha robh mi idir a rnach ás a' Bhìoball, gu'n a bhi dh'aon chuid a' leughadh no smaointeachadh ; do ghnà a' guidhe air Dia gu'n b'èithne dhomh an fhìrinn, agus an t-slighe gu nèamh agus gu glòir.

47. Agus mar chaidh mi air m' aghaidh agus a leugh mi, thàinig mi chum na h-earrainn so : — “Do dh'aon duine tha facal a' ghliocais air a thoirt leis an spiorad, agus do dhuine eile facal an eòlais leis an spiorad cheudna ; do neach eile creideamh,” &c. (1 Cor. xii.) Agus ged a chunnaic mi o'n uair sin gu'm beil an Spiorad Naomh a' ciallachadh leis an Sgriobtura so *nithe neo-ghnàthaichte* “a roinn ris gach aon fa-leth,” gidheadh thuig mise le dearbhachd gu'n robh mi féin as eumhais *nithe gnàthaichte*, eadhoin an tuigse agus an gliocas a bha aig Criosdaidhean eile. Bha mi smaointeachadh air an fhacal so, agus cha robh fios agam ciod a dheanainn, Chuir am facal so *creideamh* mi gu h-àraig ga ionnsaidh, oir cha b' urrainn mi leasachadh, ach air uairibh b'èigin domh cur an

teagamh, cò dhiù a bha creideamh agam no nach robh, 'ach bu leisg leam a cho-dhùnad
gu'n robh ni as eughmhais creideamh, oir ma ni mi sin, arsa mise, faodaidh mi mi-féin a mheas ann dhìobarach gu dearbh.

48. A nis', arsa mise ruim-féin, ged a tha mi ann am àmhlar aineolach agus tiodhlائicean beannaichte so an eòlais agus na tuigse ga'm dhìth, a ta aig muinntir eile, gidheadh air thuairean, cò-dhunaidh mi nach eil mi gu buileach as eugmhais creideimh; oir chaidh a shealltainn dhomh, agus sin fòs (mar a chunnaic mi o'n uair sin,) le Sàtan, nach eil aig an aiteam sin a ta ga'n co-dhùnad férn a bhi ann an staid gun chreideamh araon sìth no suaimhneas 'nan anmaibh; agus bha mi ain-deonach air tuiteam gu tûr an an-dòchas.

49. Uime sin, thug na smuaintean so; orm a bhi fo eagal gu'm faicinn mo chion-creideimh férn. Ach cha-n fhuligeadh Dhia dhomh m'anam a sgrios air an dòigh so, ach thàrmaich e'n taobh a steach dhiom an aghaidh mo cho-dhùnaidhean, truagha, dalla a leithid do theagamhan air chor is nach b'urrainn mi a bhi toilichte, gus an tiginn a chum ni-éigin do dh' fhiosrachadh cò-dhiù a bha creideamh agam no nach robh, oir bha so do ghnà a' ruith air m'inntinn. "Ach ciod ma tha thu ás eugmhais creideimh da rìreadh? Ach cia mar is urrainn thu innseadh gu'm beil creideamh

agad?" Agus osbarr, chunnaic mi gu fìrinn-each ma bha mi as eugmhais creideimh gu'n robh mi cinnteach á dol a dhìth gu sìorruidh.

50. Mar so ged a thug mi'n tùs ionnsaidh air sealltainn thairis air gnothaichean a' *chreid-eimh* gidheadh ann an ùine ghearr, air dhomh a' chùis a thuigsinn n'a b'fhearr, bha mi toileach mi-féin a chur gu deuchainn, cò-dhiù a bha creideamh agam no nach robh. Ach mo thruaighe, ann am thruaghan bochd, bu cho aineolach a bha mi is nach bu mhò bha dh'fhios agam cia mar a dheannainn sin, na's mò na bha dh' fhios agam cia mar a dheanainn am mìr ceairde sin bu teirc agus a b'iongant-aiche, agus air nach do smaointich mi riamh.

51. Uime sin am feadh a bha mi mar so a' smaointeachadh, (oir feumaidh tu fìos a bhi agad, nach do leig mi mo rùnachd ri neach sam bith fathast mu thimchioll na cùise so,) thàining am buaireadair d' am ionnsaidh leis a' mheall adh so ;—" Nach robh seòl sam bith air am b'urrainn mi fìos fhaotainn an robh creideamh agam, ach le mi dh' fheuchainn am b'urrainn domh miorbhuill sam bith a dheanamh," a' nochdad nan Sgriobturan sin, a bha coltach ri bhuaireadh a neartachadh. Fòs, air latha àraid air dhomh a bhi eadar *Elestow* agus *Bedford* thàinig am buaireadh so gu teth orm, fheuchainn an robh creideamh agam le cuid do mhiorbhuillean a dheanamh ; b'éigin domh a ràdh ris na lòdannan uisg' a bh'ann an lòrgan chasan nan each,

“ bithibh tioram,” agus ris na h-ionadan tiorma, “ bithibhsa air bhur tionndadh gu lòdannan ;” agus gu fìrinneach bha mi dol a ràdh mar sud ; ach air ball, am feadh a bha mi dol a labhairt, thàinig an smaoin so a dh’ionnsaidh m’ inntinn ; “ ach rach fo sgàil’ an sgithich ud thall agus guidh air tùs gun deanadh Dia thu comasach.” Ach an uair a bha mi dol a thòiseachadh air ùr-naigh thàinig so gu teth orm ; ’nan deannainn ùr-naigh, agus tighinn a sin a dh’fheuchainn ris na miorbhuillean, agus fos nach deannainn dad air son sin ; an sin gu cinnteach bha mi as eug-mhais *creideimh* agus bha mi ann am aon air a thilgeadh air falbh agus caillte. Ni h-eadh, arsa mise, ma bhios a’ chùis mar sin cha-n fheuch mi ris fathast, ach fanaidh mi beagan ni’s faide.

52. Mar sin bhuanach mi mar bha mi, gun fhios agam cia mar a rachadh dhomh, oir smuaintich mi mur an robh *creideamh* ach aca-san a mhàin a b’urrainn nithe iongantach mar sud a dheanamh, nach robh e agamsa, agus nach mò bha choltas air gu’m bitheadh e agam gu bràth. Bha mi air mo mhòr luasg-adh mar so eadar an diabhol agus m’ain-eolas féin, agus ’na leithid do dh-iomachomh-airle innas nach robh fhios agam ciod a dhean-ainn.

53. Mu’n àm so, bha staid shona a’ phobull bhochd ud ann an *Bedford* air a nochdadh dhomh ann an gnè do thaisbeannadh mar so ;

channaic mi mar gu'm biodh iad air slios grianach beinne ro àrd g'an ùrachadh agus gu'n neartachadh féin fo ghathan taitneach na gréine ; feadh a bha mi-féin air chrith, agus a' crùbadh anns an fhuachd, air mo léireadh le sneachda, reodhadh, agus neòil dhorchá ; air leam mar an ceudna gu'm faca mi balla eadar mi-féin agus iadsan, ag iathadh mu thimchioll na beinne : a nise bha mòr dhéidh aig m'anam air faotainn air taobh a steach a' bhalla so, a' co-dhùnadh na'm faighinn thairis gu'n tugainn mar an ceudna sòlas domh féin la blàthas an gréine-san.

54. Air leam gu'n deach mi timchioll a' bhalla so a rithist, agus a rithist, a' bith-ùrnaigh mar bha mi 'g imeachd a dh'fheuchainn a' faighinn slighe no dorus air am faodainn dol a steach. Ach dorus no fosgladh cha d'fhuair mi rè ùine ; fadheòigh chunna' mi mar gu'm b'eadh, bearn chumhainn mar gu'm biodh dorus beag air a' bhalla, agus thug mi ionnsaidh air dol a steach air ; a nise bha'n dorus cumhann agus thug mi iomadh ionnsaidh air dol a steach ach b'ann gu diamhainn : fa dheireadh le mòr spàирн, air leam gu'n d'fhuair mi air tùs a steach mo cheann, agus an deighe sin le strìth air mo leath-taobh gu'n dh'fhuair mi steach mo ghuaillean agus mo chollainn gu h-iomlan, an sin bha mi anabharrach aoibhneach ; agus chaidh mi agus shuidh mi sios 'nam meadhon, agus mar

sin fhuair mi solus agus sòlas o theas an gréine-san.

55. A nise bha bheinn so agus am balla air an nochdadadh a mach dhomh mar so ; bha 'bheinn a' samhlachadh eaglais an Dé bheò, agus a' ghrian a dhealraich oirre, dealradh a ghnùise gràsmhoir orra-san a bha chòmhnaidh an sin ; b'e 'm balla air leam an saoghal, a' cur dealachadh eadar Criodaidhean agus sluagh an t-saoghail so ; agus a' bhearn a bh' anns a' bhalla, shaoil mi gu'm b'e sin Iosa Criod, a ta 'na shlighe a chum Dhé an t-Athair, (Eoin. xvi. 6. Mat. vii. 14.) Ach o'n a bha'n dorus iongantach chumhann, air chòr is nach b'urrainn mi dol a steach air ach le cruaidh spàирн, nochd e dhomh, nach b' urrainn aon dol a chum beatha, ach iadsan a bha cheart rìreadh, agus a dh' fhàg an saoghal aingidh air an cùl ; oir an so cha robh ach rùm do chorp agus do dh' anam a mhain, gun rùm idir ann do chorp, do dh' anam, agus do pheacadh.

56. Ghabh an samhla so còmhnaidh air m' inntinn fad iomadh latha, agus ré na h-ùine sin bha mi g'am fhaicinn féin ann an còr truagh, caillte, ach fòs bha mi air mo bhrosnachadh gu mòr mhiann agus dhéidh air a bhi 'nam aon do'n àireamh a bha 'nan suidhe anns na grian-ghathaibh ; A nise dheanainn ùrnaigh ge b'e àite anns an bithinn, cò dhiù a b' ann 'sa 'n taigh no sa' mhachair, agus bu ghnà leam mar

an ceudna le éiridh suas cridhe a' chuid so do'n aon sàlm deug thar an da-fhichead a sheinn ; —“ Deann tràcair orm a Dhé nan gràs,” oir fathast cha robh fhios agam c'ait' an robh mi.

57. Ni mò a b'urrainn mi fathast tighinn a chum dearbhaidd fhurtachail gu'n robh agam creideamh ann an Criod ; ach an àite sin fhuaire mi m' anam air a bhualadh le teagamhan ùra mu thimchioll mo shonais sìorruidh, gu sònraichte le smuaintean mar so—“ Cò dhiù bha no nach robh mi air mo thaghadh ; Ach ciod ma tha latha nan gràs a nis' air dol seachad ?”

58. Leis an da bhuaireadh so bha mi fo mhòr àmhghar agus neo-shuaimhneach, air uairibh le aon diù, agus air uair leis an aon eile. Agus air tùs, le labhairt mu thimchioll a bhi cur mo thaghaidh an theagamh, thuig mi ged a bha mi ann am lasair a chum na slighe a dh'ionnsaidh Dhé agus glòire fhaotainn a mach, agus cha bhuaileadh ni sam bith air falbh mi uaithe so, gidheadh thug a' cheist so urrad do lag-mhisneach dhomh, air chòr is gu'n robh mi, gu sònraichte aig cuid do dh'àmaibh mar gu'm biodh dearbh spionnadhl mo chuirp air a bhuntain air falbh le neart agus le cumhachd-san. Bha'n Sgriobtura so ann am bheachd mar an ceudna a' saltairt sios air m'uile mhiann ;

“ Cha-n ann o'n tì leis an àill, no o'n tì a ruitheas ach o Dhia a ni tràcair.” Rom. ix. 16.

59. Leis an Sgriobtura so cha b'urrainn mi

innseadh ciod a dheanainn : oir chunnaic mi gu soilleir, mar a d' rinn Dia o shaor-thoil féin mo thaghadh gu bhi ann am shoitheach tròcair, ged do dh'iarrainn agus a mhiannaich-inn, agus a dh'obraichinn gus am briseadh mo chridhe, nach tigeadh math sam bith dhomh. Uime sin leanadh so riom. "Cia mar is urrainn thu innseadh gu'm beil thu air do thaghadh ? agus ciod nar a h-eil ? Cia mar an sin *a ni thu ?*"

60. O Thighearn', arsa mise, ciod dè mar a h-eil da-rìreadh ! Theagamh nach eil thu ars am buaireadair ; faodaidh a' chùis a bhi mar sin gu deimhinn, arsa mi-féin. Ma ta, arsa Sàtan, is co math dhut leigeadh dhiot, gu'n a bhi strìth ni's faide ; oir mar a h-eil thu da-rìreadh air do thaghadh agus air do roghnachadh le Dia, cha n-eil dòchas gu'm bi thu air do thearnadh, "oir, cha n ann o'n tì leis an àill, no o'n tì a ruitheas, ach o Dhia a ni tròcair."

61. Chuir na nithe so m'uile chiall gu dhùblan, gun fhios agam ciod a theirinn, no cia mar a dh'fhreagrainn na buairidhean so, Gu dearbha bu bheag a shaoil mi gu'm b'e Sàtan a rinn mo bhualadh mar so, ach a mhain gu'm b'e mo ghliocas féin a' cheist so a chur ; oir gu'm b'e an sluagh taghte mhain a fhuair beatha shiòrruidh, chreid mi so gu'n teagamh, ach gu'm bu mhi-féin a h-aon diù, b'e sin a' cheist.

62. Mar so, uime sin, ré iomadh latha, bha mi fo mhòr chàmpar, agus bha mi cho liugha

uair ullamh gu sìothladh sìos le laigse 'na m' inntinn ; ach aon latha, an deigh dhomh a bhi iomadh seachduin air m'éigneachadh agus fo lag-mhisnich leo sin, mar a bha mi toirt suas deò dheireannach m'uile dhòchais gu'n riuginn gu bràth beatha, thuit an smaoin so le cud-throm air m' inntinn, "Sheall ris na linntean o shean, agus faic, an robh aon neach riamh a chuir a dhòchas ann an Dia fo amhluadh."

63. Thug so mòran misnich do'm'anam, oir bha e aig an dearbh àm air eadar-mhìneachadh dhomh : "Tòisich aig tùs Leabhar na Ginealachd, agus leugh gu deireadh Leabhar an Tais-beanaidh a dh'fheuch am faigh thu gu'n robh aon duine riamh ann a dh'earb ás an Tighearn' agus a chuireadh gu amhluadh." Mar so, air dhomh dol dachaigh chaidh mi air ball a dh'ionnsaidh a' Bhìobaill a dh'fheuchainn am faighinn na briathran sin, gu'n teagamh sam bith agam á faotainn, oir bha e le leithid do neart agus do chomhfhurtachd air m' inntinn, air chòr is gu'n robh mi mar gu'm biodh e 'labhairt rium.

64. Seadh mata, dh'fheuch mi air a shon ach cha d'fhuaire mi e ; ach a mhain lean rium, gu'm feòraichinn do'n cheud duine math a thachradh rium, agus a rithist ris an ath fhear, an robh fhios aca c'ait' an robh e, ach cha robh fhios ac' air a leithid do dh'àite, Agus so bìoghnadh leam, gu'n tigeadh an leithid do bhriathran cho aithghearr, agus le leithid do

chomhfhurtachd agus do neart a ghlacadh mo chridhe, agus a' ghabhail còmhnaidh air; agus fathast nach b'urrainn duine fhaotainn, (oir cha robh teagamh agam nach robh e anns an Sgriobtur Naomha.)

65. Bhuanach mi air m'aghaidh mar so barrachd a's bliadhna, agus cha b'urrainn dhomh an t-àit' fhaotainn; ach fa-dheòigh air dhomh sùil a thoirt air Leabhairchean an *Apocrapha*, fhuair mi e ann an Leabhar Ecclesiasticus, anns an dara caibidil, 'san t-seachdamh rann deug. Thug so air tùs beagan do lag-mhisnich dhomh; a chionn nach robh e anns na sgrìobhaidhean sin a bh' air a meas naomh' agus soisgeulach; fòs a thaobh gu'm be na briathran so suim agus brìgh iomadh do na geallaidhean, be mo dhleasanais comhfhurtachd a ghabhail uapa, agus tha mi a' beannachadh Dhé air son an fhacail ud, oir b' fhacal math e. Tha'm facal ud fathast gu tric a' dealradh roi' m'aghaidh.

66. An deigh so thàinig an teagamh eile le neart orm, "Ach ciod ma tha latha nan gràs air dol seachad. Ciod ma leig thu àm na tràicair seachad?" A nis' is cuimhne leam, aon latha, air dhomh a bhi falbh air feadh na dùthcha, gu'n robh mi fo mhòr smuaintean mu'n ni so, "Ach ciod ma tha latha nan gràs air dol seachad?" Agus a chum mo thrioblaid an-tromachadh, thug am buaireadair a' chuideachd mhath so ann an *Bedford* gu mo chuimhne, agus thug

e chagair so dò'm ionnsaidh, A thaobh gu'n robh iad sin air an iompachadh cheana, gu'm b'iad na h-uile a thearnadh Dia anns an àite so; agus gu'n tàinig mi ro anmoch, agus gu'n d' fhuair iadsan am beannachadh mu'n tàinig mise.

67. A nise bha mi ann an àmhgħar mòr, a' smaointeach gu'm faodadh a' chuis a bhi mar sin gu dearbha, uime sin, shiubħail mi sios a's suas a' caoidh mo staid thruagh, air son seasamh air falbh cho fad' so, agus air son cho liugha bliadhna a' chaitheamh ann am peacadh sa chaith mi, do għnà a' glaodhaich a mach! O nach ann a bha mi air tionndadh ni bu luaithe! O nach ann a bha mi air tionndadh seachd bliadhna roimhe so! Thug e orm mar an ceudna a bhi fo fhéirg rium féin, smaointeachadh mi bhi cho għorach, le m'aimsir a' chaitheadh air falbh an diamhanas, gus an do chaill mi fa-dheireadh m' anam agus mo nèamh.

68. Ach an uair a bha mi air mo shàrachadh leis an eagal so, agus gu'm bu ghann a b'urrainn mi ceum tuilleadh a dheanamh, dìreach anns a' cheart àit anns an d'fhuair mi a' mhisneach roimhe, thàinig na facail so a' steach gu m'inn-tinn; "A Thighearna rinneadh mar a dh'orduich thu, gidheadh, tha àite *falamh* ann fathast, —co-éignich iad gu teachd a steach, chum gu'm bi mo thigh air a lionadh." (Luc. xiv. 22, 23.) Bha na briathran so, "tha àite *falamh* ann fathast," nam briathran ro mhilis leamsa, oir gu frinneach, shaoil mi 'nuair a labhair an Tigh-

earn' Iosa na briathran so, gu'n do chuimhnich e ormsa ; agus gu'n robh fhios aige gu'n robh an t-àm a' tighinn, anns am bithinn air mo chràdh le eagal, nach robh àit' air fhàgail dhomh 'na uchd, agus gu'n do labhair e na briathran so roi' làimh, agus gu'n d' fhàg e sgriobht' iad a chùm agus gu'm faighinn sa còmhnhadh uapa, an aghaidh a bhuiridh thruaillidh so. Chreid mi so gu deimhin aig an àm ud.

69. Ann an solus, agus ann am misneach nam briathran ud, chaith mi greis mhath air m' aghaidh, agus bha mo chomhfhurtachd ni bu mò, 'nuair a smaointich mi gu'n do labhair an Tighearn Iosa iad a dh'aon ghnothach air mo sgàth-sa, oir shaoil mi darìreadh gu'n do labhair e iad a chum misneach a thoirt dhomh leo.

70. Ach cha robh mi a dh'easbhuidh mo bhuaidhridhean a chum dol air m'ais ; buaidhridhean, tha mi 'g ràdh, araon o Shàtan, o mo chridh féin, agus o luchd-eòlais feòlmhor ; ach buidheachas do Dhia, thugadh buaidh orra sin leis a bheò-mhothachadh sin a bh' agam mu thimchioll bàis, agus latha 'bhreitheanais, a dh' fhan, mar gu'm b'eadh do ghnà ann am shealladh, smaointichinn gu tric mu thimchioll Nebuchadnesair, mu'n dùbhradh ; "Thug an Dia is àirde dha rioghachd, mòrachd, glòir, agus onair, agus air son na mòrachd a thugadh dha bha crith air na h-uile shluagh," &c. (Dan. v. 18, 19.) Gidheadh, arsa mise, ma fhuair an

duine mòr ud uile chuibhrionn anns an t-saoghal so, chuireadh aon uair ann an teinifrinn gach ni dhiù sud ás a chuimhne. Bha na smaointean so 'nam mòr bhuanachd dhomh-sa.

71. Theab mi bhi air mo thoirt mu'n àm so gu rud-éigin fhaicinn mu thimchioll nan ainmhidhean a mheas Maois glan agus neogħlan; shaoil mi gu'm bu shamhlachan air daoine na h-ainmhidhean so, gu'n robh na h-ainmhidhean glana 'nan samhlachan air pobull Dé; agus na h-ainmhidhean neo-ghlan nan samhlachan air clann an aon-eucoraich. A nise leugh mi, "gu'n cnàmhadh na h-ainmhidhean glana an cìr," se sin arsa mise, tha so a' nochdadħ dhuinn, gu'm feum sinn, beathachadh air facial Dé; "roinn iad an iongha" mar an ceudna, shaoil leam gu'n robh sin a' ciallachadh gu'm feum sinn dealachadh mas a h-àill leinn a bhi air ar tearnadh ri sligheachan dhaoin' ain-diadħaidh. Agus mar an ceudna, air dhomh leughadh ni b' fhaid' air m' aghaidh mu'n timchioll, chunnaic mi, ged a chnàmhamaid a' chìr mar a ni mhaigheach, na'n siùbħlamaid le spàig mar a ni'n cù, oir ged do roinneadh-maid an ionga mar a ni mhuc; gidheadh mar a cnàmhamaid a' chìr mar a ni 'n chaora, gu'n robh sinn fathast a dh'aindeoin gach ni neogħlan: oir shaoil mi gu'n robh a' mhaigheach 'na sàmhla orrasan a labhair mu thimchioll an fħacail, gidheadh, a bha falbh ann an slighe a'

pheacaidh ; agus gu'n robh a' mhuc coltach ris an tì a bha dealachadh ri tru illeachd o'n leth a muigh, ach a bha fòs aseugmhais facal a' chreid-eimh, niás eugmhais nach b' urrainn seòl a bhi air slàint fhaotainn, a dh' aindeoin cho chràbhach 's d'am bi duine. (Deut. xiv.) An deigh so fhuair mi mach le leughadh an fhacail gu'm feum iadsan a bhios air an glòrachadh maille ri Crìosd ann an saoghal eile " a bhi air an gairm leis anns an t-saoghal so," air an gairm, a chum a bhi nan luchd-compairt do roinn de fhacal agus de fhìreantachd, agus a chum comfhurtachd agus ceud thoradh an spioraid, ni a ta da rìreadh ag ullachadh an anma, fa chomhair an t-suaimhneis sin, agus dachaigh na glòire, a ta anns na nèamhaibh shuas,

72. An so a rithist bha mi ann an ioma-cheist mhòir, gu'n fhios agam ciod a dheanainn le eagal nach robh mi air mo ghairm ; oir arsa mise rium-féin, mar a h-eil mi air mo ghairm ciod a ni math dhomh a nis' ? Ach O ! cia mar a ghràdhaich mi nise na briathran sin a ta labhairt mu ghairm a' Chriosdaidh ! mar 'nuair a thuirt an Tighearna ri aon roimhe " Lean mise, agus ri aon eile." " Thig am dheigh." Agus O ! arsa mise, nach ann a theireadh e mar sin rium-sa mar an ceudna, agus bu deònach a ruithinn ás a dheigh.

73. Cha-n urrainn mi aig an àm so, an fhadachd agus a' phlosgartaich anma leis an d'iarr, mi air Crìosd mo ghairm, a chuir an céill le

cainnt. Bhuanach mi mar so ré ùine le m'inntinn air lasadh gu bhi air m' iompachadh chum Iosa Criodha; agus chunnaic mi air an latha sin a leithid do ghlòir ann an staid iompaichte, is nach b' urrainn mi bhi toilichte gu'n mo chuibhrionn féin d'i,—O ! na'm b'urrainn i bhi air a faotainn air son òir, ciod a bheirinns' air a son. Ged a bhiodh agams' an saoghal gu léir, rachadh e uile deic mìl' uair seachad air son so, gu'm biodh m'anam am an staid iompaichte.

74. Cia ionmhuinn a nis' a bha gach aon 'nam shealladh, a shaoil mi bhi 'nan daoine agus 'nam mnathan iompaichte ! Bha iad ag amharc agus a' gluasad mar mhuinntir a bha giùlan seula leathan nèamh mu 'n timchioll, O ! chunnaic mi gu'n do " thuit an roinn daibh ann an ionadaibh aoibhneach, agus gu'n robh oighreachd thaitneach aca." (Sàlm xvi.) Ach b'e 'n ni a dh' fhàg gu tinn mi, mar a rinn Criodh ann an Soisgeul Mharcuis, " Agus chaith e suas gu beinn, agus ghairm e iadsan a b'àill leis ; agus thàinig iad d'a ionnsaidh." Marc. iii. 13.

75. Dh' fhàg an Sgriobtuir so mi fann fo eagal, gidheadh bheothaich e teine 'nam anam. Be'n ni a chuir fo eagal mi so, eagal nach biodh gaol aig Criodh dhomh, oir " ghairm e iadsan a b'àill leis." Ach O ! rinn a' ghlòir a chunnaic mi anns an staid sin, a leithid do ghréim air mo chridhe do ghnà, ionnus gur gann a leugh mi mu thimchioll aon sam bith a ghairm Criodh gun mhiannachadh air ball mar so ; " 'S truagh nach

robh mise 'nan trusgan, 's truagh nach robh mis' air mo bhreith ann am Pheadar; 's truagh nach robh mi air mo bhreith ann am Eoin; oir, s truagh nach robh mi ann am sheasamh dlù dha chum a chluinntinn, 'nuair a ghairm e iad, Cia mar a dh' éighinn, O Thighearna gairm mise mar an ceudna! Ach O! bha eagal orm nach gairmeadh e mi."

76. Agus gu fìrinneach leig an Tighearna leam dol air m' aghaidh an urrad so do mhìosan, agus cha do nochd e aon ni dhomh; a dh' aon chuid gu'n robh mi chean' air mo ghairm, no gu'm bithinn air mo ghairm an deighe so; ach fa-dheòigh, an deigh dhomh môran ùine chaithe agus iomadh gearan a dheanamh ri Dia gu'm biodh compairt agam do'n ghairm naomh' agus nèamhaidh; thàinig am facial so do'm ionnsaidh: "Agus glanaidh mise am ful san nach do għlan mi; agus gabhaidh an Tighearna còmhnaidh ann an Sion." Air leam gu'n ròbh na briathran so air an cur a chum misneach a thoirt dhomh gu feitheamh do għnà air Dia; agus a' cur an céill dhomh, mar an robh mi chean' air mo ghairm, gidheadh gu'm faodadh, an ùin tighinn, agus gu'm faodainn a bhi da-rìreadh air mo thionndadh gu Criod.

77. Mu'n àm so thòisich mi air leigeadh m' inntinn ris do'n mħuinntir bhochd ud ann am *Bedford*, agus air mo chör innseadh dhaibh; agus 'nuair a chual iad ma a bha, dh' innis iad do Mr. Gifford mu mo dhéibhinn, agus thàinig e labhairt rium, agus shaoil e gu math mu'm

thimchioll, ged air leam gu'm b'ann o fhir bheag aobhair, agus thug e cuireadh dhomh a chum a thaighe, far an cluinninn e còmhradh ri muinnitir eile mu thimchioll déiligeadh Dhé r'a n-anmannan, ni o'n dh' fhuair mi tuilleadh dearbhaidh, agus o'n uair sin thòisich mi air faicinn ni-eigin do dhiamhanas agus do thruaighe mo dhroch cridhe féin o'n leth a' steach. A nise fhuair mi gu soilleir, gu'n robh ana-miannan agus truailleachd ga'n cur féin a mach an leth an steach dhomh, le droch smuaintean agus miann, do nach tug mi roimhe sin an aire. Thòisich mo dhéidh air nèamh agus air beatha air fàilinn; fhuair mi mar an ceudna far an robh m' anam roimhe sin a' gabhail fadachd an deigh Dhé, thòisich e nise air iarraidh an deigh gach diamhanais gòrach; seadh, cha bu chomhasach mo chridhe air għluasad a chum cuimhneachadh air an ni sin a bha math; thòisich e air a bhi neo-chùramach agus coma mu thimchioll m' anma agus nèamh; bhiodh e nise do għnà a' fuireach air ais, araon a chum gach dleasanais, agus anns gach dleasanais, agus bha e mar spearrach air casan eòin a chum a chumail o itealaich.

78. Ni h eadh, shaoil mi nise gu'n d' fhàs mi ni's mios' agus ni's miosa, a nise bha mi ni's faide bho iompachadh na bha mi riāmh roimhe, uime sin thòisich mi air siothladh sios gu mòr 'nam anam, agus ag altrum lag-mhisneach ann am chridhe, ni a rinn mo leagadh sios cho iosal

ri ifrinn, cha b' urrainn mi chreidsinn gu'n robh gaol aig Criosa dhomh ; mo thruaighe ! cha b' urrainn mi dh' aon chuid a chluinntinn no fhaicinn, no mhothachadh, no taobh a chumail ri aon ni a bhuiねadh dha ; bha mi air m' iomain mar le doinionn ; bhitheadh mo chridhe neoghlan, agus ghabhadh na Canaanetich còmhnaidh san tìr.

79. Air uairean dh'innssinn mo chòr do phobull Dé ; agus 'nuair a chluinneadh iad mar bha, ghabhadh iad truas rium, agus dh'innseadh iad dhomh mu thimchioll nan geallaidhean ; ach bu cho math dhaibh innseadh dhomh gu'n ruiginn air mo mheòirean a chuir air a ghréin, ri iarradh orm gabhail ris na geallaidhean, no earbsa chuir annta ; bha m' uile cheud-fath agus mhothachadh 'nan aghaidh, agus chunnaic mi gu'n robh agam cridhe gu peacachadh, agus a laidh fo lagh a dheanadh a dhìeadh.

80. Thug na nithe so orm smaointeachadh gu tric' air an leanabh, a thug athair a dh'ionnsaidh Chriosd ; " Agus am feadh a bha e fathast a' teachd, thilg an deamhain sìos e, agus reub se e, agus thuit e air an talamh, agus *bha e 'ga* aoirneagan féin *agus a' cur cobhar ás a bheul.*"

Luc. ix. 42. Marc. ix. 20.

81. Osbarr, anns na lathaibh so, gheibhinn mo chridhe ga dhùnadadh féin suas an aghaidh an Tighearn', agus an aghaidh fhacail naomha ; fhuair mi m' as-creideamh mar gu'm b'eadh a' cur a ghuaillean ris an dorus a chum a chumail

a mach agus sin, eadhon an uair a dh'éigh mi le iomadh osna ghoirt :—“ A dheagh Thighearna bris fosgait e, a Thighearna bris na geatachan umha, agus gearr sios na croinn iaruinn ! ” (Sàlm cviii. 16.) Fòs bheireadh am facial so lasadh sìthe do'm chridhe ;—“ Crioslachidh mi thu agus tha thu aineolach orm ! ” Isa. xlvi. 5

82 Ach rè na h-ùine so, cha robh mi riamh na b'anmhainne ann an cuir peacaidh an gniomh na bha mi 'nuair sin ; bha mo chogais a nise goirt, agus bhiodh i air a ciùrradh leis gach ni buineadh dh'i. Cha robh fhios agam cia mar a labhainn le eagal gu'n cuirinn mo bhriathran ás an àite féin, O cia cho cùramach sa għluais mi 'nuair sin, anns gach ni a rinn no thubhairt mi ! fhuair mi mi-féin mar ann an sùil-chrithich, a' chrith n'am be 's gu'n gluaisinn, agus mar gu'n bithinn air m' fhàgail ann an sin le Dia, le Criosd, leis an Spiorad, agus leis gach uile ni math.

83. Ach thug mi fainear, ged a bha mi ann am pheacach cho fuathasach roi' àm m' iompachaidh, gidheadh, nach do chuir Dia cionta peacannan m' aineolais gu mòr as mo leth, a mhain nochd e dhomh gu'n robh mi cailte, mar an robh Criosd agam, a thaobh gu'n robh mi ann am pheacach, chunnaic mi gu'n robh mi as eugmhais ionracas foirfidh chum mo thais-beanadh gun lochd an làthair Dhé, agus nach robh an t-ionracas so r'a fhaotainn an àite sam bith eile, ach ann am pearsa Iosa Criosd a mhain.

84. Ach mo thruailleachd gine o'n leith a steach, be sin m' àmhgħar agus mo dhuilichinn, gu'n do laidh a' chiont orm gu h-iongantach, uime sin, bha mi ni bu għraineile ann am làth-air féin na mhial-mħàgħach, agus shaoil leam gu'n robh mi mar sin an làthair Dhé mar an ceudna ; ghaoileadh peacadh agus truailleachd ás mo chridhe (deir mise) cho nàdurrach sa għoileadh uisg' á fuan. Shaoil mi nise gu'n robh cridhe aig gach duine n'a b'fhearr na bh'agamsa, shaoil mi nach b'urrainn do neach sam bith ach do'n diabhol féin a bhi suas ri um ann an aingeachd 'san leith a steach, agus ann an truailleachd inntinn ; Thuit mi uime sin, air dhomh sealladh f'haotainn air mo thruailleachd féin, gu trom an an-dòchas, oir cho-dhùin mi, nach seasadh an cōr so anns an robh mi ri staid grāis. Gu cinnteach, arsa mise, tha mi air mo thréigsinn le Dia, gu cinnteach tha mi air mo thoirt thairis do'n diabhol, agus do dh'inn-tinn mhi-chéillidh ; agus bhuanach mi mar so ùin mhòr, eadhon fad' bliadhnachan.

85. Am feedh a bha mi mar so, fo àmhgħar le eagħal mo dhamnaidh féin, bha dà ni a bha cuir mòr iongantais orm, b'e aon ni dhiù sin, 'nuair a chithinn seanna mħuinntir a' ruith gu dian an toir air nithibh na beatha so, mar gu'm faodadh iad a bhi beò an so do għnà ; be'n ni eile 'nuair a chithinn luchd-aidmheil diadhachd fo mhòr chàmpar agus air an leagadħ sìos, 'nuair a thàinig calldachd o'n taobh a mach 'nan

caramh, mar tha call còmpanaich mna-pòsta, no leinibh, agus mar sin sìos. A Thighearn (arsa mise) nach be 'n othail e air son nithibh feòlmhor, le cuid, agus nach ann air cuid eile tha'm bròn air son iad sin a chall! mà tha iadsan a' deanamh uibhir do shaothair an deigh nithibh na beatha so a ta làthair, agus a' sileadh na h-urraid do dheòir air an son, ciod an truas is ion a ghabhail riumsa le guidhe ás mo leth! Tha m'anam a' bàsachadh, tha m'anam ga dhìteadh. Nan biodh m'anam, ann an deagh chòr, agus n'an bithinn-sa cinnteach ás. O cia cho saibhir sa mheasainn mi-féin, ged nach biodh agam le beannachadh Dhé, ach aran a's uisge, cha mheasainn iad sud ach 'nan àmhgharan beaga, agus ghiùlaininn iad mar uallaichean beaga; "Ach cò is urrainn spiorad briste a ghiùlain!"

36. Agus ged a bha mi fo mhòr thrioblaid agus àmhghar, le sealladh agus mothachadh air m'aingeachd féin, gidheadh, bha eagal orm an sealladh agus am mothachadh sin a chur gu buileach o'm inntinn, oir thuig mi mar an robh cionta cogais air a thoirt air falbh air an dòigh cheart, le fuil Chriosd, gu'n robh an duine air fàs ni's miosa le thrioblaid inntinn a chall, agus ma dh'fhalbh i air dòigh eile, (oir tha mothachadh peacaidh air uairibh mar gu'm bàsaicheadh e agus gu'n tür thrialladh e air fàlbh), an sin dheanainn strìth mar an ceudna gu fhaotainn air mo chridhe a rithist, le peanas a' pheacaidh ann an tein-ifrinn a thoirt a dh'ionnsaidh m' inntinn,

agus dh' eighinn ;—O Thighearna ! na leig leis falbh dheth mo chridhe ach air an dòigh cheart, le fuil Chriosd, agus co-chuir do th̄ cair trid-san ri m'an an, oir dhrùigh an Sgriobtura so gu mòr orm, “oir as eugmhais dòrtadh fala cha n eil mathanas r'a fhaotainn.” (Eabh. ix. 22.) Agus b'e'n ni a's mò chuir do dh'eagal orm a thaobh so gu'm faca mi cuid, am feadh a bha iad fo agartas cogais, a' dheanadh gul agus ùrnaigh, gidheadh le fuasgladh o mhothachadh o'n trioblaid aig an àm, an àite mathanais air son am peacannan, bha iad coma cia mar a chaill iad an cionta ma fhuair iad e air a chuir ás an cuimhne. A nis' air dhaibh fhaotainn air falbh air an dòigh dhochair, cha robh e air a naomhachadh dhaibh ; ach dh' fhàs iad ni bu chruaidhe agus ni bu doille, agus ni's ro mhiosa an deigh an trioblaid. Chuir so mi fo eagal, agus thug e orm éigheach ri Dia ni bu mhò, nach biodh a' chùis mar sin maille riumsa.

87. Agus a nise bha doilgheas orm a chionn gu'n d'rinn Dia mi am dhuine, oir bha eagal orm gu'm bu chreutair mi a chuireadh air chùl; mheas mi an duine neo-iompaichte a bhi na aon bu truaighe dhe na h-uile chreutairean. Le bi fo àmhghar mar so mu thiomchioll a' chòr mhuladaich anns an robh mi, mheas mi mi-féin ann am dhìobarach, agus neo-shona thar a chuid mhòr do dhaoine.

88. 'Seadh, shaoil mi gu'n robh a do-dheante gu'm faighinn gu bràth uibhir do dhiadhachid eridhe, ri buidheachas a thoirt do Dhia, a

chionn gu'n d'rinn e mi am dhuine. 'S e'n duine gu dearbh a thaobh cruthachaidh, is ro oirdheirc do gach uile chreutair anns an t-saoghal fhaicsinneach ; ach le peacadh rinn se e-féin ni's isle na na h-uile. Bheannaich mi cōr nan ainmhidhean, nan eun, agus nan iasg, &c. oir bha iad as eugmhais nàdur peacach ; agus cha robh iad buailteach do chorraich Dhé ; cha robh iad gu dol do thein'-iffrinn an deigh am bàis ; b'urrainn mi uime sin gàirdeachas a dheanamh 'nam biodh mo chōr mar aon sam bith dhiù-san.

89. Anns an staid so chaidh mi greis mhath air m' aghaidh ; ach an uair a bha àm a' chomhfhurtachaидh air tighinn, chuala mi aon a' searmonachadh air na briathran so an Dàn Sholaimh, "Feuch *is àillidh* thu a' bhean mo ghaoil ; feuch *is àillidh* thu !" (Dàn iv. 1.) Ach aig an àm ud rinn e a cheann-teagaisg sòn-raichte dhe na facail so *a bhean mo ghaoil*, agus 'nuair a mhìnich e na b'fhaid air aghaidh, thàinig e chum nan co-dhùnaidhean so fa-leith ; —(1.) Gu'm be'n eaglais agus na h-uile anam sàbhailte, *bean ghaoil* Chriosd, 'nuair nach robh iad *àillidh*, —(2.) Gaol Chriosd gu'n aobhar, —(3.) Gaol Chriosd a bha air fhuath-achadh leis an t-saoghal, —(4.) Gaol Chriosd, am feadh a bha e fo bhuaireadh agus fo léir-sgrios, —(5.) Gaol Chriosd o thùs gu crìoch.

90. Ach cha d' fhuair mi ni sam bith o na labhair e aig an àm ; a mhain 'nuair a thàinig e

chum co-chur a' cheathraimh ni sònraighe, b'iad so a bhriathran ; " Ma tha chùis mar sin, gur e 'n t-anam sàbhailte *bean ghaoil* Chriosd, am feadh a tha e fo bhuaireadh agus fo léir-sgrios, an sin anaim bhochd, bhuaирte, 'nuair a ta thu air do bhualadh le buairidhean, àmhgar, agus falach gnùise, fòs cùimhnich do ghnà air na briathran so, *a bhean mo ghaoil.*"

91. 'Nuair a bha mi dol dachaigh, thàinig na briathran so a rithist a dh'ionnsaidh m'inn-tinn, agus is math is cuimhne leam, mar a thàinig iad a steach gu'n tuirt mi mar so ann am chridhe, " Ciod a gheibh mis air son a bhi smaointeachadh air an dà fhacal so ?" Cha bu luithe chaidh na smaointean so seachad tro mo chridhe na thòisich na briathran so air lasadh suas ann am inntinn. " Is tu *bean mo ghaoil*, is tu *bean mo ghaoil*," fichead uair thairis, agus fòs mar a ruith iad tro m' inntinn, dh'fhàs iad ni bu treis' agus ni bu teotha, agus thug iad orm tòiseachadh air sealltainn suas ; agus thuirt mi do ghnà ann am chridhe, " Ach am beil sin fior ? am beil sin fior ?" agus an sin thàinig an Sgriobtur so gu mo chùimhne, " agus cha robh fhios aige gu'n robh e fior a ni a rinneadh leis an aingeal." Gniomh. xii. 9.

92. An sin thòisich mi air toirt àite do'n fhàcal a rinn le cumhachd, thairis, agus thairis, a leithid do dh' fhuaim an taobh a steach do m' anam, " Is tu *bean mo ghaoil*, agus cha chuir ni sam bith dealachadh eadar thus agus mo

ghaoil." Agus leis a sin bha mo chridhe air a lionadh làn do chomhfhurtachd agus do dh' earbsa, agus a nise chreid mi gu 'm biodh mo pheacannan air a mathadh dhomh, seadh, bha mi nis' air mo lionadh le gràdh agus tràicair Dhé, ionnas (gu'm beil cùimhn' agam) nach robh fhios agam cia mar a chumainn orm féin gus am faighinn dhachaigh ; shaoil leam gu'n innsinn mu thimchioll a ghràidh agus a thròicair do'm thaobh, eadhon do na feanagan a bha na'n laidhe air an talamh-dhearg romham, na'm biodh iad comasach air mo thuigsinn ; uime sin thuirt mi ann am anam le mòr aoibhneas, ro mhath ma ta, nam biodh peann agus *inc* agam an dràsta sgrìobhainn an ni so sìos mu'n rachainn, na b' fhaid' air m' aghaidh ; oir is cinnteach nach diochuimhnaich mi e fad an fhicheadh bliadhna so ri teachd ; ach mo thruaighe ! ann an ùine bu ghiorra na ceitheir latha deug thòisich mi air cur gach ni an teagamh a rithist, ni a thug orm tòiseachadh air rannsachadh gach cùis fathast

93. Ach bha mi fathast air mo chuideachadh gu creidsinn, gu'm b' fhiòr fhoillseachadh gràis e do 'm 'anam ged do chaill mi mòran dhe a bheò agus de 'bhläs. A nise mu thuaram seachduin no ceithear là-deug an déigh so, bha ni gu mòr air mo leantainn leis an Sgriobtur so, "A Shimoïn, a Shimoïn, feuch, dh' iarr Sàtan sibhse !" (Luc. xxii. 31.) Agus dheanadh e leithid do dh'fhuaim air cuid do dh' uairibh an taobh a steach dhiom, seadh, mar gu 'm biodh a 'g éigheach cho làidir ás mo dhéigh ionnas

air aon uair thar chàch uile, gu'n thionndadh mi mo cheann thar mo ghuaille a' smaointeach da rìreadh gu'n do ghairm neach-eigin mi, o thaobh mo chùil, air dha bhi fad 'air falbh, air leam gu'n do ghairm e cho labhar; thàinig e, mar smaointich mi o'n uair sin, chum mo mhosgladh gu fair' agus ùrnaigh; thàinig e chum a leigeadh ris domh gu'n robh neòil ghruamach a's doireann gu tighinn a nuas orm; ach cha do thuig mise sin.

94. Fòs, mar is cuimhne leam, b'e 'n t-àm a dh'éigh e ruim le gairm cho labhar, an uair mu dhéireadh, a shéirm e ann am chluasan, ach air leam gu'm beil mi a' cluinnntinn fathast cho ro labhar sa bha 'n guth a shéirm na briathran so ;—" A Shìmoine, a Shìmoine," 'nam chluasan, shaoil leam gu deimhin mar a dh' innis mi dhuibh roimhe gu'n do dh' éigh neach-eigin air mo chùlthaobh, a bha mu leth-mhil' as mo dhéigh; agus ged nach be Simon a b' ainm dhomh, gidheadh thug e orm sealltainn gu grad air mo chùlthaobh, a' creidsinn gu'n robh an tì a dh' éigh cho labhar ga mo chiallachadh-sa.

95. Ach bu cho gòrach agus aineolach mise, is nach b' aithne, dhomh aobhar an fhuaime so; (ni araon a chunnaic agus a mhothaich mi goirrid an deigh sin, gu'n robh e air a chuir o nèamh mar rabhadh, chum mo mhosgladh fa chomhair na bha gu tighinn,) ach a mhain bhithinn a smaointeach, le iongantas 'nam inntinn, ciod bu cheann-fath do'n Sgriobtur so, agus air an dòigh so gu'm bhiodh e cho tric agus cho labhar a' séinn

agus ri fuaim ann am chluasan; ach mar a thubhairt mi roimhe, chunnaic mi an ùine ghearr an deigh sin a' chrìoch a bh'aig Dia air a shon.

96. Mu thuaram mìos an deigh sin, thàinig stoirm ro mhàr a nuas orm, ni a làimhsich mi fichead uair ni bu mhiosa na gach ni a thachair rium roimhe; thàinig e orm gu'n fhios, an dràsta le aon chuid, agus a rithist le cuid eile. Air tùs, bha m'uile chomhfhurtachd air a bhuntain air falbh uam, an sin ghlac dorchadas mi, an deigh sin, chaithd dile iomlan do thoibheuman, araon an aghaidh Dhé, Chriosd, agus nan Sgriobturan, a dhortadh air m'inntinn, a chum mo mòr thrioblaid agus amhluaidh. Be toradh nan smaointean toibheumach so, teagamhan a dhùsgadh suas ann am inntinn, an aghaidh dearbh bhith Dhé, agus an aghaidh aon Mhic a ghràidh; ma, cò-dhiù a bha na nach robh da rìreadh Dia no Criosd ann? agus cò-dhiù a bha'n Sgriobtur 'na sgeula meallta no 'na fhacal naomha, fiorghlan Dhé?

97. Bhuir am buaireadair mi mar an ceudna gu mòr leis a so,—“Cia mar as urrainn thu innseadh, nach robh Sgriobtur cho math aig na Tùrcaich gu dhearbhadh gu'm be Mahomet an Slànaighear, 'sa th' againne gu dhearbhadh gur e Iosa e? Agus am b'urrainn mise smaointeachadh gu'm biodh cho liugha deich mìle anns gach iomadh dàthaich agus rioghachd as eugmhais eòlais na slighe cheart gu nèamh

(ma bha nèamh da rìreadh ann :) agus gu'm be sinne mhain a bha chòmhnaidh ann an cearn do'n t-saoghal a bha air ar beannachadh leis ? Tha gach neach a' smaointeachadh a chreideamh féin a bhi ni's fearr, araon Iudhaich, Innsean-aich, Daoine-dhubha, agus Pàganaich, agus ciod mar a h-eil ar n uile chreideamh-ne, agus Criod, agus na Sgriobturan ; ach nan ni smaointichte mar an ceudna."

98. Air uairean bheirinn ionnsaidh air reussonachadh an aghaidh nan smaointean so, agus cuid do bhriathran Phòil bheannaichte chuir 'nan agaidh, ach mo thruaighe ! mhothaich mi gu grad, gu'm pilleadh argamaidhean mar so a rithist do m ionnsaidh, *air an dòigh so*.—“ Ged do chuir sinn uibhir earbs' á Pòl agus á bhriathran, fes cia mar a b'urrainn mis' innseadh ged a bha e 'na dhuine geur-chùiseach agus glic anns gach gniomh nach faodadh e bhi air a thoirt suas do mealladh, le doill-inntinn threin, agus mar sin e shaoithreachadh a chum a chochreatairean a mhilleadh agus a sgrios.”

99. Rinn na smuaintean so maille ri iomadh eile, (nach abair mi aig an àm so, agus nach faod mi ràdh araon le briathran no peann), a leithid do ghreim air m' inntinn, agus dhrùigh iad cho trom air mo chridh araon le lionmhорachd, le sìor bhuantas, agus an le'n neart, is gu'n mhothaich mi mar nach biodh ni sam bith eile an taobh a steach dhiom ach so bho mhàinn gu oidhche, agus gu dearbha mar nach

biodh rùm ann do ni sam bith eile, agus chodhuin mi mar an ceudna, gun tug Dia le fior chorraich ri m' anam, mise thairis dhaibh, gu bhi air m' iomchair ar falbh leis mar le ioma-ghaoith threin.

100. A mhain leis an droch bhläs a thug iad a dh'ionnsaidh m'inntinn, mhothaich mi gu'n robh ni-eigin a leìth a staigh dhiom a bha diùltadh gabhail riù, Ach cha robh na smaointean so agam ni b' fhaide na 'n tràth a cheadaicheadh Dia dhom mo shile shlugadh, oir dheanadh fuaim agus neart nam buairidhean so, mar gu'm b'eadh, gach uile smaoin agus chuimh-neachadh dhù sin a bhàthadh agus a chomhdach thairis. Am feadh a bha mi anns a bhuaireadh so bu tric a fhuair mi m'inntinn leis air a bhrosnachadh gu mionachadh agus mallachadh, no gu nithe fuathasach aingeadh a labhairt an aghaidh Dhé, no Chriosd a Mhac, agus an aghaidh nan Sgriobturan.

101. A nise shaoil mi, gu cinnteach gu'n robh deamhan annam, air àmannan shaoilinn gu'n rachainn ás mo chéill, oir an àit' an Tighearna Dia a mholadh agus a ghlòrachadh maille ri muinntir eile ; 'nan cluinninn a bhi labhairt mu thimchioll, ghrad bhruchdadh toibheum uabhasach a mach á mo chridhe 'naaghaidh ; ionnas cò dhiù a smuaintichinn gu'n robh Dia ann, no rithist nach robh a leithid ann idir, cha b'urrainn mi gràdh no sìth no aigneadh gràsmhor

sam bith a mhothachadh an taobh a steach dhiom.

102. Chuir nan nithe so sios mi ann an eadòchas domhainn ; oir cho-dhùin mi nach bu chomasach a leithid so a bhi r'a fhaotainn nam measg-san a thug gràdh do Dhia, Bu tric a shamhlach mi mi-féin nuair a thigeadh am buaireadh so le neart orm ri leanabh a thog bana-cheard shiubhail suas 'na glacaibh, agus a ghoide i air fàlbh le ainneart o chàirdean agus o dhùthaich, air uairibh bhreabainn mo chasan ris an lär, agus mar an ceudna sgreadainn a's ghlaodhainn, ach fhathast bha mi air mo cheangal ri sgiathaibh a' bhuairidh, agus ghiùlanadh a' ghaoth air falbh mi. Chuimhnich mi mar an ceudna air Saul agus air an droch spiorad a chuir buaireas air, agus bha eagal mòr orm gu'n robh mo chòr co-ionnan ri chòr-san. 1 Sam. xvi. 14.

103. Anns na lathaibh ud 'nuair a chuala mi muinntir eil' ag innseadh mu thimchioll a' pheacaidh an aghaidh an Spioraid Naoimhe, bhrosnaicheadh am buaireadair mi chum am peacadh sin a chuir an gniomh, ionnas gu'm b'èigin domh sin a dheanamh, agus nach faodainn fois a ghabhail gus an cuirinn an gniomh e ; a nise cha-n fhòghnadh peacadh sam bith eil' ach am peacadh ud. Nam biodh e air a chur an gniomh le leithid so do' dh'fhascal a labhairt, an sin bha mi mar gu'm biodh mc

bheul a' dol a labhairt an fhacail sin, co-dhiù a b'àill no nach b'àill leam sin a dheanamh ; agus bu cho làidir a thàinig am buaireadh sin orm is gur tric a chuir ni mo làmh fo mo smeig chum mo bheul a chumail o fhosgladh, agus a chum na crìche sin, mar an ceudna, smuaintich mi uairean eile leum fa chomhair mo chinn ann an toll òtraich eigin a chum mo bheul a chumail o labhairt !

104. A nise rithist mheas mi staid gach creutair a chruthaich Dia a bhi mòran ni b'fhearr na'n staid uabhasach anns an robh mise, seadh bu toileach a bhithinn mar chù na mar each ; oir bha fhios agam gu'n robh iad sin as eugmhais peacaidh, agus nach robh anmannan aca gu bhi air an léireadh fo chudthrom sìorruidh na h-ifrinn, mar a bha choltas air m'anamsa bhith. Ni h-eadh, ge do chunnaic, agus ge do mhuthaich mi so, agus ge do, bha mi air mo bhriseadh am bhloidibh ; fòs 's e ni a mheudaich mo bhròn nach b'urrainn mi fhaotainn gu'n d' iarr mi làn-shaorsa *bho'n truaighe sin* le m'uil' anam. Rinn an Sgriobtura so m'anam a reubadh ann an dearbh mheadhon nam buairidhean ud,—“ *Tha* na h-aingidh coltach ris a' mhuir bhuaирte, oir cha-n urrainn i bhi aig fois ; ach tha a h-uisgeachan a' dùsgadh a nìos slalchair agus làthaich. Cha *n-eil* sìth, deir mo Dhia, do na h-àingidh.” Isa. Ivii. 20, 21.

105. Agus a nise bha mo chridhe air uairibh anabarrach cruaidh ; ge do bheirinn mile pùnd-Sasunnach air son deur cha b'urrainn mi h-aon

a shileadh ; cha b'urrainn mi, agus air uairibh cha robh iarrtas sam bith agam air sin a dheanamh. Bha mi gu mòr air mo thilgeadh sìos ann am intinn 'nuair a smaointichinn gu'm be so mo chuibhrionn. Chunnaic mi gu'm b'urrainn cuid bròn agus caoidh a dheanamh air son am peacaidh, agus b'urrainn muinntir eile rithist gàirdeachas a dheanamh agus Dia a bheannachadh air son Chriosd, agus b'urrainn cuid eile rithist labhairt ann an sìth mu falal Dé, agus cuimhneachadh air le gàirdeachachas ; am feadh a bhamise mhain ann an stòirm no'n doinionn. Chuir so sios mi gu mòr, shaoil mi gu'n robh mo chòr air leth, dheanainn an sin mòr chaoidh air son mo thruaighe, ach faighinn aiste, no cuibhte 's nan nithe so, cha b'urrainn domh.

106. Feadh a mhair am buaireadh so a lean-ruim mu thuaram bliadhna, cha b'urrainn mi feathamh air aon do dh'òrduighean Dé, ach le àmhghar mòr agus goirt ; fòs bha mi 'n sin ni's ro mhò air m' éigneachadh le toibheumaibh; na'm bithinn ag éisdeachd an fhacail ghabhadh neo-ghlaine, toibheum agus andòchas gréim orm mar chiomach ann an sin ; ma bha mi ri leughadh, an sin thigeadh grad-smaointean da'm ionnsaidh chum gach ni a leugh mi chuir an teagamh ; air uairibh eile bhiodh m' aigneadh air a bhuntainn air falbh cho iongantach agus a' smaointeachadh air nithibh eile ; ionras nach robh fios, no spéis, no cuimhne agam air uibhir nam briathran a bha mi leughadh.

107. An àm dhomh a bhi 'g ùrnaigh mar an ceudna, bha mì gu mòr air mo thrioblaideachadh, aig an àm so, air uairibh shaoilinn gu'n robh mi mothachadh an nàmhaid air mo chulthaobb a' tarruinn m' aodaich ; bhiodh e mar an ceudna, do ghnà agam aig am ùrnaigh 'g iarraidh orm crìoch a chuir oirre,—agus sgur,—ag radh,—“ Greas ort thuirt thu gu leòir, agus na fuirich ni's faide;” do ghnà a' tarruinn m' inntinn air falbh. Air uairibh eile thilgeadh e mar an ceudna a' steach do 'm ionnsaidh le droch smuaintean mar iad so gur éigin domh ùrnaigh dheanamh ris-an, no air a shon ; smuaintich mi cuid a dh'uairibh air a so, “ tuit sios,” no, “ ma thuiteas tu sios agus ma ni thu aoradh dhomhsa.” Mat. iv. 9.

108. Mar an ceudna, a thaobh gu'n robh smaointean seacharanach agam anns an dleasan-as so, shaoithrich mi chum m' inntinn a shocrachadh gu fois agus a suidheachadh air Dia, an sin shaoithrich am buaireadair le mòr spairn chum mo chuir air aimhreith, agus fo amhluadh le coltas pris, no tàirbh, no sguabaich no leithid sin a chuir fa chomair mo chridhe 's mo mhac-meanmhuinn ; mar gu'm bu chòir dhomh ùrnaigh a dheanamh riù so : riù so mar an ceudna, chumadh e m'inntinn air chòr is gu'n robh mi ionas nach b'urrainn mi smaointeachadh air ni sam bith eile, no ùrnaigh chuir suas ri ni sam bith eile. ach riù so no ri'n leithidibh.

109. Gidheadh air uairibh bhiodh smuaintean laidir crìdh-dhruiteach agam mu thimchioll

Dhé agus mu chinntichead firinn a Shoisgeil ; Ach O ! mar a chuireadh mo chridhe e-féin a mach aig na h-àmaibh sin. le cruaidh osnaich do-labhairt. Bha m' anam gu h-iomlan an uair sin anns gach facal ; dh'éighinn le pian-taibh an déigh Dhé gu'm biodh e tràcaireach dhomh ; ach an sin bhithinn fo eagal a rithist, le faoin-smuaintean mar iad so ; bha mi'n dùil gu'n robh Dia a' fanaid air m' ùrnaighean, ag ràdh, agus sin ann an làthair nan ainglean naomha ;—“ Tha'n t-amadan bochd, gòrach, truagh so, do ghnà ann am dhéigh-sa, mar nach biodh ni sam bith agam r'a dheanamh ri mo thròcair ach a buileachadh air a leithid-sa. Mo thruaighe, anaim bochd ! mar a tha thu air do mhealladh ! cha bhuin e do neach mar thusa, deagh-ghean fhaotainn on Tì is àirde.”

110. An sin thàinig am buaireadair orm mar an ceudna le mi-mhisneach mar so, “ Tha thu gu ro dhian ag iarraidh tràcair ach fuaraichidh mis' thu ; cha mhair am fonn inntinn so do ghnà, bha iomadh cho teth riutsa ann an spiorad ach bhàth mis an eud, (agus leis a so bhiodh an neach ud, 's an neach ud eile a thuit air falbh air an cur an làthair mo shùl.) An sin bhithinn fo eagal gu'n claonainn-s' air falbh mar an ceudna ; agus thuirt mi is math leam gu'n tàinig so gu m' inntinn ; ma ta, ni mi faire, agus bithidh mi cho faichilleach 'sas urrainn mi, “ Ge do bhios tu mar sin,” (arsa Sàtan,) bithidh mise tuilleadh is cruaidh air do shon, fuaraichidh

mi thu gu'n fhios dut, air mo shochair féin, a lion beag a's beag, ciod is mò ormsa, (ars' esan,) ge do bhi mi seach bliadhna' a' fuarachadh do chridhe, ma théid agam air sin a dheanamh fa dheireadh ? *Cuiridh gnà-fhulasgadh leanabh càranach gu suain*, cumaidh mi ris gu dlù, agus bheir mi 'chùis sin is miann leam gu crìch. Ged a tha thu a' dian-losgadh aig an àm so, spionaидh mis ás an teine so thu, agus fàgaidh mi fuar thu ann an ùine ghearr."

111. Rinn na nithe so mo thoirt a chum teanntachd mhòr, oir a thaobh is nach b'urrainn dhomh mi-féin fhaotainn uidheamaichte air son bàsachadh aig a' cheart àm sin, shaoil mi, nam be is gu'm bithinn beò n'a b'fhaide gur ann a dh'fhàgadh sin mi n'a bu ro neo-iomchuidh air son bàis, oir bheireadh ùin' orm gach ni a dhì-chuimhneachadh, agus chaitheadh i air fàlbh, eadhon gu tûr o'm inntinn dearbh chùimhneachadh air olc a' pheacaidh, luach-mhòrachd nèimh, agus am feum a bh' agam air ful Chriosd a chum mo ghlanadh. Ach tha mi 'toirt buidheachais do dh'Iosa Criosc, nach tug na nithe sin orm aig an àm mo ghlaodhaich a lasachadh, ach 's ann a chuir e mi gu glaodhaich ni bu mhò, coltach ris an tè a thachair air an adhaltraiche sa mhachair ; (Deut. xxii. 27.) bha iad sud na'm briathran matha dhomhsa anns na lathaibh ud, an déigh dhomh, na nithe ud fhulang rè tacain, "oir a ta dearbh bheachd agam, nach bi bàs no beatha, no uachdaranaichd,

no cumhachd, no nithe a ta làthair no ta ri teachd, no àirde no daoimhne, no creutair sam bith, comasach air sinne 'sgaradh o ghràdh Dhé a ta ann an Iosa Criosd.' (Rom. viii. 38, 39), an sin bha dòchas agam nach deanadh saoghal fada mo mhilleadh, no mo chuir iomrall air nèamh.

112. Bha cuid dochùl-taic agam fathast fo na buairidhean so, ged a bha iad gu h-iomlan air an cuir an teagamh leam ; bha so anns an treas caibidil do dh' Ieremiah air tùs 'na ni-eigin domh; agus is amhail a bha beachd-smaointeachadh air a' chòigeamh rann do'n chaibidil sin, oir ge do labhair, agus ge do rinn sinn nithe cho olc sa b'urrainn sinn, gidheadh glaodhaidh sinn ri Dia,—“ M' Athair is tu treòir m' òige ;” agus pillidh mi g'a ionnsaidh.

113. Fhuair mi mar an ceudna air aon àm sealladh taitneach uaidhe so ann an 2 Cor. v. 21, “ oir rinn e esan do nach b'aithne peacadh 'na ìobairt-pheacaidh air ar son-ne chum gu'm bitheamaid air ar deanamh n-ar fireantachd Dhé ann-san.” Is cuimhne leam aon latha air dhomh a bhi 'n-am shuidhe ann an taigh coimhearsnaich agus mi aig an àm gu dubhach le smaointeachadh air iomadaidh toibheum, agus air dhomh a bhi 'g ràdh ann am inntinn.—“ Cios an stéidh a th'agamsa, a ta ann am chreutair cho truaillidh agus cho gràineil gu ràdh, gu'n sealbhaich mi gu bràth beatha shìorruidh ?” An sin thàinig na briathran so air ball gu

m' inntinn, “ Ciod uime sin a their sinn ris na nithibh sin? Ma tha Dia leinn cò dh' fhaodas a bhi n-ar n-aghaidh ? ” (Rom. viii. 31.) Bha so mar an ceudna 'na chòmhnadadh dhomh, “ do bhrìgh gu'm b'eil mise beò, bithidh sibhse beò mar an ceudua.” (Eoin. xiv. 19.) Ach cha robh na briathran so ach 'nan cagairibh, agus 'nan sanasaibh, agus iad sin air an céilidh diombuan; oir ged bu mhillis leams' iad fhad sa mhair iad, cha robh orra mhain ach blàs mar bh'air braithlìn Pheadair, bha iad air an togail suas uam a rithist le gradaig gu nèamh, (Gniomh x. 16.)

114. Ach an deigh sin dh' fhoillsich an Tigh-earna e-féin ni bu làine agus ni bu ghràsmhoire dhomh, agus gu dearbha shaor e mi, cha n-ann a mhain, o'n chiont a laidh air mo chogais a thaobh nan nithe ud, ach mar an ceudna bho'n dearbh thruailleachd aca, oir bha 'm buaireadh air a thoirt air falbh, agus bha mis air mo thoirt a dh'ionnsaidh mo chiall suidhicht' a rithist mar bha criosdaidhean eile.

115. Is cuimhne leam, aon latha air dhomh a bhi siubhal a chum na dùthcha, gu'n robh mi a' smaointeachadh air aingeachd agus toibheum mo chridhe, agus a' beachdachadh air an nàimhdeas a bha annam do Dhia ; gu'n tainig an Sgriobtur so gu m' inntinn ;—“ Gu'm biodh na h-uile air an deanamh réidh ris-féin trid-san air dha sìth a dheanamh tre fhuil a' chroinn-cheusaidh-san.” (Col. i. 20.) Ni leis an robh mi air mo thabhairt gu fhaicinn a rithist sa rithist

gu'n robh Dia agus m' anam mar chàirdean tre fhuil-san, seadh chunnaic mi gu'm b'urrainn ceartas Dé agus m' anam peacach a chéile a phògadh tre fhuil-san. Bha e so'na dheagh latha dhomhsa, tha dòchas agam nach, di-chumhnaich mi e gu bràth.

116. Air àm eile, air dhomh a bhi 'nam shuidhe aig an teine anns an taigh agam féin, agus mi a' smaointeachadh air mo thruaighe, rinn an Tighearn iad so 'nam briathran prìseil dhomh ;—“ Uime sin, a mheud 's gu'm beil aig a' chloinn comhroinn do dh' fheòil agus do dh' f huil, ghabh esan mar an ceudna roinn diù sin ; chum tre'n bhàs gu'n claoidheadh e esan, aig am beil cumhachd a' bhàis, se sin an dia-bhol ; agus gu'n saoradh e iadsan a bha tre eagal a' bhàis rè am beatha uile fo dhaorsa.” (Eabh. ii. 14, 15.) Shaoil leam gu'n robh glòir nam briathran so 'san àm ud 'nan laidhe cho trom orm, ionnasgun robh mi uair no dà uair ullamh gu tuitean seachad an neul am feadh a bha mi am shuidhe ; gidheadh, cha b'ann le bròn no càmpar, ach le éibhneas buan, agus le sìth.

117. Mu'n àm so mar an ceudna, bha mi a' suidhe fo éisdeachd Mhaighstir Ghifford chòir, agus bhà theagasg tre ghras Dé gu mhòr chum mo shocrachadh. Bha'n duine so ri mòr-shaothair chum pobull Dé a shaoradh o na h-uile dheuchainnean cruaidhe agus neo fhalain so do'm beil sinn buailteach a thaobh nàduir.

Dh'iarr e oirnn aire shònraichte 'thabhairt, nach gabhamaid firinn sam bith da'r n-ionnsaidh air thuaram, mar uaithe sud, no uaithe so, no bho dhuine, no bho dhaoine sam bith : ach sinn a ghlaodhaich gu treun ri Dia, gu'n dearbhadh e oirnn an fhìrinn a chuireadh sios duinn le spiorad féin 'na fhacal naomha, oir, ars esan, " Ma ni sibh air chaochla dòigh, 'nuair a thig buairidhean làidir oirbh, agus gun iad sud agaibh le fianais o nëamh, tuigibh sibh, gu'm beil sibh a dh'easbhuidh a' chòmhnaidh agus an neart sin a bhios feumail chum cuir 'nan aghaidh, a shaoil sibh uaireigin a bhi agaibh."

118. Bha so cho ro mhithich do m'anam, ris na ceud fhrasan agus ris na frasan deireannach 'nan deagh àm féin ; oir thuig mi, agus sin le féin-fhiosrachadh dubhach, firinn nam briathran ud aige-san, (oir mhothaich mise, nach urrainn aon duine ràdh, gu sònraichte 'nuair a tha e air a bhuaireadh leis an diabhol, gu'm beil Iosa Criosc 'na Thighearn ach trìd an Spioraid Naomha). Uime sin fhuair mi m'anam tre ghràs gle ullamh chum an teagast so òl a steach, agus aomte gu guidhe air Dia, nach ceadaich-eadh e dhomh a bhi dh'easbhuidh dearbhadh o nëamh, a thaobh aon ni a bhuineadh da ghlòir-san, agus do mo shonas sìorruidh féin, oir a nise chunnaic mi gu soilleir, gu'n robh mòr eadar-dhealachadh eadar smaointeann fal' a's feòla agus taisbeanaidhean Dhé an nëamh, agus mar an ceudna, gu'n robh mor eadar-dheal-

achadh eadar an creideamh a ta muinntir a' gabhail orra-féin do réir gliocas dhaoine, agus an creideamh sin a thig le duine bhi air a ghiùlan d'a ionnsaidh le Dhia. Matt. xvi. 15. I Eoin v. l.

119. Ach, O ! a nise mar bha m'anam air a threòrachadh le Dia bho fhìrinn gu firinn ! Eadhon o bhreith agus creathall Mhic Dhé, gu dhol suas, agus ath-theachd o nèamh a thoirt breith air an t-saoghal.

120. Gu firinneach, fhuair mi an Dia mòr ro chaoimhneil rium a thaobh nan nithe so; oir do réir mar is cuimhne leam, cha robh aon ni a ghuidh mi air an uair sin, a dheanamh aithnichte agus fhoillseachadh dhomh nach d' rinn e air mo shon, tha mi ciallachadh nach robh aon earrann do Shoisgeul an Tighearn' Iosa, nach do nochd e mach dhomh gu h-eagarra, air leam gu'n faca mi le làn dearbhachd o na ceithir Soisgeulaichean, gniomharran iongantach Dhé ann an Iosa Criod a thabhairt a chumar tearnaidh, o ghineamhuinn agus a bhreith eadhon gu ath-theachd gu breitheanas ; air leam gu'n robh mi mar gu'm bithinn d'a fhaicinn air a bhreith, d'a fhaicinn a' fàs suas, agus a' siubhal tre'n t-saoghal so, o 'n chreathaill gu crann na ceusda, agus mar an ceunda, 'nuair a ràinig se e, chunnaic mi cho iorasal soirbh sa thug se e-féin gu bhi air a cheusadh, agus air a thàirneadh air, air son mo pheacannan agus mo dhroch-ghniomharran sa. Mar an ceundna, air dhomh a

bhi beachdachadh air a thuras air thalamh, thaing so gu m'inntinn,—“ Thugadh e mar uan a chum a chasgraidh.” Isa. liii. 7.

121. ’Nuair a bheachdaich mi mar an ceudna air cinntichead aiseirigh, agus a chuimh-nich mi air na briathran so,—“ Na bean rium, a *Mhuire*, oir cha deach mi fathast suas,” &c. chunnaic mi mar gu’n leumadh e á beul na h-uaighe le éibhneas air son gu’n robh e air éiridh a rithist agus gu’n tug e buaidh thar ar nàimhdean uabhasach, chunnaic mi mar an ceudna e anns an spiorad ’na shuidhe air deas làmh Dhé an Athar air mo shon-sa, agus chunn-aic mi am modh air an tig e nuas o nèamh a thoirt breith air an t-saoghal le glòir, agus bha mi air mo dhaigneachadh anns na nithibh sin leis na Sgriobturan so a leanas ;—(Gniomh. i. 9, 10 ; vii. 56 ; x. 42 : Eabh. vii. 24 ; viii. 38 ; Tais. i. 18 ; 1 Tes. iv. 17, 18.

122. Air aon àm bha mi air mo bhuaireadh gu fios a bhi agam, an robh an Tighearn Iosa ’na dhuine, cho math sa bha e ’na Dia, agus gu firinneach anns na lathaibh so, abradh daoine na thogras iad, mar a biodh e agam-sa le dearbh-adh o nèamh, bha gach ni mar neo-ni dhomh ; mheas mi nach robh mi-féin air mo chuir sios ann an aon fhìrinn le Dia. Seadh, bha mi fo mhòr chàmpar mu’n phùng so, gun fhios agam cionnas a gheibhinn fuasgladh ; fa-dheòigh thàinig so anns a’ chòigeamh caibidil do Leabhar an Taisbeanaidh gu’m inntinn. “ Agus dh’amhairc

mi agus feuch, ann am meadhon na rìgh-chathrach agus nan ceithir beathaichean, agus ann am mheadhon nan seanaир uan 'na sheasamh.' Ann am mheadhon na rìgh-chathrach, arsa mise, ann an sin tha'n Diadhachd, ann an sin tha'n Daonnachd, ach, O ! air leam gur e so a dhealraich ! bu dheagh dhearbhadh e so, agus thug e mòr thaitneas dhomh. Rinn an Sgriobtuir so mòr chòmhnhadh leam air a' phùing sin ;—“ Oir rugadh dhuinne duine-cloinne, thugadh dhuinn mac ; agus bithidh an uachdarananachd air a ghualainn ; agus goirear mar ainm dheth, Iongantach, Comhairliche, an Dia cumhachdach, an t'Athair sìorruidh, Prionnsa na sìthe,” &c. Isa. ix. 6.

123. Mar an ceudna, a bharr air teagascg so Dhé 'na fhacal, ghnàthaich an Tighearna dà ni a chum mo dhaingneachadh anns an fhìrinn so ; be aon ni dhiù, mearachdan nan crith-chreideach, agus an t-aon eile ciont a' pheacaidh ; mar a chuir na crith-chreidich an aghaidh na fìrinn, 's ann bu mhò a dhaingnaich Dia mis innte, le mo thròrachadh a chum an Sgriobtuir sin a chùm gu h-iongantach suas i.

124. B'iad na mearachdan a bha'n sluagh so, ma ta, a' cumail a mach ;—(1.) Nach b'iad na Sgriobturan Naomha facial Dé ;—(2.) Gu'n robh aig gach duine air an t-saoghal spiorad Chriosd, gràs, agus creideamh, &c.,—(3.) Nach do riaraich Chriosd air a cheusadh, agus a bhàs-aich o cheann nan sè ceud deug bliadhna so

chaidhe, ceartas Diadhaidh air son peacannan a shluagh ;—(4.) Gu'n robh feòil agus fuil Chriosd an leth a steach do na naoimh ;—(5.) Nach éireadh cuirp nan naomh agus nan aingidh a th'air an tiodhlaiceadh anns a' chladh a rithist ;—(6.) Gu'n deach aiseirigh nan naomh thairis cheana ;—(7.) Nach deach an duine sin Iosa, a bha air a cheusadh eadar an dithis mheirleach air Sliabh Chalbharaidh ann an tìr Chanaan làimh ri Iudea, suas thar nèamh nan reull ;—(8.) Nach tigeadh, eadhon an dearbh Iosa a bhàsaich le làimh nan Iùdhach, a rithist air an latha dheireannach, mar dhuine a thoirt breth air na h-uile chinneach, &c.

125. Bha ioma ni truaillidh, agus gràineil air an altrum, agus air an cumail suas leo sud anns na lathaibh ud, ni a chuir mise chum nan Sgriobturan ga 'n rannsachadh ni bu mhionaidich' agus bha mi trìd an soluis agus an dearbhaidh, cha-n ann a mhain air m' fhoillseachadh ach, mar an ceudna, air mo dhaingneachadh gu mèr le comhfhurstachd 'san fhìrinn. Agus mar a thubhairt mi cheana, rinn ciont a' pheacaидh mòran còmhnaidh leam, oir fòs mar thigeadh, sin orm, bheireadh fuil Chriosd dhiom e rithist, arithist, agus a rithist, O a chàirdean ! gairmibh air Dia, Criosd fhoillseachadh dhuibh, cha-n eil aon ann a theagaisgeas coltach ris.

126. Bu ro fhada dhomh fuireach an so, gu innseadh dhuibh gu sònraichte, mar a chuir Dia sios mi ann an uile nithibh Chriosd, agus

nam meadhonan a ghnàthaich e chum sin a dheanamh, mo threòrachadh a dh'ionnsaidh fhacail; seadh, agus fòs mar a dh' fhosgail e dhomh iad, agus a thug e orra dealrachadh ro'm aghaidh, agus còmhnaidh a ghabhail maille rium, labhairt rium agus sòlas a thoirt dhomh, a rithist, sa rithist, araon o bhith féin, agus o bith a Mhic, agus an Spioraid, an fhacail agus an t-Soisgeul.

127. A mhain so, mar a dh'innis mi dhuibh roimh, innsidh mi dhuibh a rithist, mar bu tric gu'n robh e toileach buntain rium air an dòigh so, *air tùs*, ceadachadh dhomh a bhi air mo thrioblaideachadh le buairidhean mu'n timchioll, agus an sin am foillseachadh dhomh. Mar air uairibh gu'm feumainn laidhe fo mhòr chionta air son peacaidh, agus a bhi air mo bhrudhadh gu làr leo, agus an sin, nochdadadh an Tighearna dhomh bàs Chriosd, seadh ag ionnlad mo chogais le 'fhuil, air chòr is gu'm faighinn, (agus sin mu'n robh fhios agam,) gu'n robh anns a' rhogais sin anns an robh an lagh an dràst a' riaghladh le boile, eadhon an sin, gun gabhadh sìth agus gràdh Dhé còmhnaidh tre Chriosd.

128. A nise shaoil mi gu'n d'fhuair mi dearbhadh air slàinte bho nèamh, air an robh iomadh seul òir air an cur, agus iad gu léir an crochadh ann am shealladh; an sin b'urrainn mi cuimhneachadh air an fhoillseachadh so, agus air an fhoillseachadh ud eile do ghràs le sòlas, agus bu tric a bha fadachd orm nach robh

an latha deireannach air teachd, chum is gu'm bithinn gu sìorruidh air dian-lasadh leis an t-shealladh, agus le aoibneas co-chomuinn maille ris-an a fhuair a cheann a chrùnadh le sgitheach deilgneach, smugaidean air an tilgeadh air aodainn, a chorp air a bhriseadh, agus anam air a dheanamh 'na iobairt air son mo pheacannan ; am feadh a bha mi roimhe sin 'nam laidhe do ghnà air balla-chrith aig beul ifrinn ; a nis' air leam gun robh mi air faotainn cho fad air falbh uaipe, air chòr is 'nuair a sheallainn air m' ais, gu'm bu ghann a chithinn i ; agus, "O!" arsa mise, "nach ann a bha mi nise ceithir fichead bliadhna dh'aois chum a's gu'm bàsaichinn gu grad, agus gun rachadh m'anam gu sìth."

129 Ach mu'n d'fhuair mi an fhad' so a mach á mo bhuaividhean, bha mi fad' an geall air gu'm faicinn féin fhiosrachadh seann duine diadhaidh eigin a sgrìobh ceudan do bhliadh-nachan mu'n d' rugadh mi ; oir iadsan a sgrìobh ri'm linn féin, shaoil mi, (ach dh' iarr mi orra mathanas a thoirt dhomh air son so a ràdh) gur ann a sgrìobh iad mu thimchioll fhaireachadh, agus fhéin-fhiosrachadh dhaoin' eile, air neo gun d' rinn iad le cumhachd am mòr-thuigse agus phàirtean nàdurrach, sgrìobhadh a chum freagairt do chunnuibh a thug iad fainear a bha cuirdragh air muinntireile, gun iad féin idir dhol sios do'n daoimhne. Seadh ma ta, le iomadaidh miann agus fadachd mar sud ann am inntinn,

chur Dia aig am beil ar n-uile lathaichean agus shligheachan 'na làmhan, 'nam charamh air aon latha, Leabhar le Màrtainn Luther, be sin a Leabhar-mìneachaiddh air Litrichean Phòil a chum na Galatianach ; bha'n leabhar so mar an ceudna cho sean is gu'n robh e ullamh gu tuiteam a's a' chéile mìr o mhìr am feadh a bha mi a' tionndadh a chuid duilleag. A nise bha mi anabarrach toilichte gu'n do thuit a leithid so do leabhar 'nam charamh, agus 'nuair a leugh mi tacan air m' aghaidh, fhuair mi mo chor féin a bhi do réir f'héin-f'hiosrachaidh-san, [no chör-son], agus sin cho farsuinn agus cho làn-f'hiosrach air a làimhseachadh is ge do bhiodh an leabhar air a sgrìobhadh a mach á mo chrìdhe, chur so iongantas orm, oir shaoil leam nach b'urrainn an duine so a bheag do dh' f'hios a bhi aige mu thimchioll staid Chriosdaidhean na linne so, ach gur am a sgrìobh agus a labhair e mu thimchioll féin-f'hiosrachadh chriosdaidhean nan linntean a chaidh seachad.

130. Osbarr, chonnsaich e mar an ceudna gu cudthromach 'na leabhar ceud-thoiseachadh nam buairidhean so, se sin ri ràdh, toibheum, an-dòchas, agus an leithid sin, a' nochdadu gu'n robh aig lagh Mhaois cho math ris an diabhol, ris a' bhàs agus ri ifrinn, làmh anabarrach anns na nithibh sin ; ni a bha air tùs glè iong antach leamsa ; ach air dhomh a bhi toirt fainear agus a' faire, f'huair mi a' chùis mar sin

da rìreadh. Ach an so, cha n-eil mi air son a bheag dheth aithris, ach air leam gu'm feum mi so a leigeadh ris ann an làthair gach duine, gur fearr leam an Leabhar so a sgrìobh Màrtainn Luther air Litrichean Phòil chum nan Galatianach, na leabhar sam bith eile, (ach an Bìoball Naomha,) dheth na chunnaic mi riabh do leabhraichean, mur an leabhar is iomchuidh air son cogais leòinte.

131. A nise f' huair mi, mar a shaoil leam, gu'n do ghràdhaich mi Criosd gu mòr ; O ! air leam, gu'n robh m' anam a' dlù-leantainn ris, m' uile rùn a' dlù-leantainn ris, mhothaich mi mo ghràdh dha cho teth ris an teine, agus a nise mar a thubhairt Iob, shaoil mi gu'm bàsaichinn ann am nid, ach bu ghrad a mhothaich mi nach robh mo mhòr ghràdh ach ro bheag ; agus gu'm b' urrainn mise, aig an robh mar a shaoil mi-féin a leithid do theas ghràdh do dh' Iosa Criosd, a leigeadh air falbh a rithist air son fior bheagan. Is aithne do Dhia cia mar a bheir e nuas sinn, agus mar a dh'fhal-aicheas e uaill o dhuine. Goirid an deagh so bha mo ghràdh air a làn-dhearbhadh.

132. Oir an deigh do'n Tighearna mo shaoradh gu gràsmhor air an dòigh so, o'n bhuaireadh mhòr agus ghoirt ud agus mo chuir sios cho taitneach ann an creideamh a Shoisgeul Naomha, agus a leithid do chomhfhurtachd laidir, agus do dhearbhadh beannaichte a thoirt dhomh o nèamh, a thaobh mo chòir air a ghràdh tre

Chriosd ; thàinig an buaireadair orm a rithist, agus sin le buaireadh n'a b' àmhgharaiche agus n'a b'uabhasaiche na thàinig orm roimhe.

133. Agus be 'm buaireadh sin, — “ An Criosd ro-bheannaichte so a reic agus dealachadh ris, a thoirt seachad air son nithe na beatha so, no air son ni sam bith.” Laidh am buaireadh so orm fad bliadhna, agus dhlù-lean e mi do ghnà, ionnas nach dh’fhuair mi cuibhte’ is e aon latha ann am mìos, cha dh’ fhuair air uairibh, urrad ri aon uair rè iomadh latha, ach ’nuair a bhithinn ann am chadal a mhàin.

134. Agus ged do bha so air a dhearbhadh air m inntinn, nach b’urrainn iadsan a bha aon uair gu h-éifeachdach ann an Criosd, (mar a bha dòchas agam tre ghràs a fhuair mise mí-féin, a chall gu bràth air chòr sam bith ;— “ Cha reicear am fearann gu bràth, oir is leamsa am fearann ;” deir Dia, (Leibh xx. 23) Ach bha e ’na ghnà aimheal dhomh ’nuair a smaointichinn gu’n robh urrad ri aon smuain dhiù sud agam an aghaidh Iosa Criosd, a rinn a leithid do ni air mo shon sa rinn esan, agus fòs aig an àm ud, cha mhòr gu’n robh smuain sam bith eile annam ach smaointean toibheumach mar iad sud.

135. Ach cha be aon chuid m’ fhuath do’n smaoin so, no aon iarratas no ionnsaigh gu cuir ’na h-aghaidh, a rinn anns a’ chuid bu lagha, dlù-leanmuinn no neart na smaoine so a lugh-dachadh oir, mheasgaich si i-féin anns gach ni

ach beag a smaointich mi, air dòigh is nach b'urrainn mi aon chuid mo bhiadh ithe; mi-féin a chromach a thogail dealg dheth an lèr, maide connaidh a bhristeadh, no mo shùil a thionndadh a mull na nall gu sealltainn ri sud no ri so gu'n am buaireadh ud a bh do ghna a' tighinn,
—“ Reic Criod air son so, reic Criod air son sud, reic e, reice e.”

136. Air uairibh thigeadh e gu m' inntinn, ni's liuga na ceud uair còmhlaadh.—“ Reic e, reic e” agus faodaidh mi ràdh, gu'n do sheas mi fad uairean iomlan do ghnà a' fantainn air m' ais, agus a' farrach m' aignidh 'na aghaidh m'um b'urrainn aon droch smuin éirdh 'nam chridhe a dh' fhaodadh aonta thoirt dha, agus air uairibh chuireadh am buaireadair mar fhiachaibh orm gu'n d'aontaich mi gu sin a dheanamh; agus an sin bha mi mar gu'm bithinn air mo phianadh air cràdh-chleatha fad lathaichean iomlan,

137. Chuir am buaireadh so mi fo leithid do chùram agus do dh' fhaicheall air eagal gu'n tugainn air àm sam bith, m' aonta dha chum buadhachadh tharam, agus a thaobh dian-neart m' inntinn, a' saoithreachadh le spàирн chum cuir an aghaidh na h-aingeachd so, bhiodh mo dhearbh chorpa ann an iomairt no gluasad le 'm làmhan 's le 'm ùillean; do ghnà a' freagairt, cho luath sa theireadh an nàmhaid mill-teach, *reice e*;—“ Cha reic mi, cha reic mi, cha reic mi, air son mìle, mìle, mìle saoghal; a' labh-

airt mar so air eagal gu'n deanainn ann am meadhon nam buairidhean so a mheas tuilleadh is iosal, eadhon gus am bu ghann a bha fios ceart agam c'ait' an robh mi, no cia mar a gheibhinn m' inntinn a shocrachadh a rithist gu fois !

138. Aig na h-àmannan so cha leigeadh e dhomh mo bhiadh ithe le sìth, ach do rìreadh am feadh a bhithinn 'nam shuidhe aig a' bhòrd a' gabhail mo bhìdh, b'éigin domh dol uaithe sin a dh' ùrnaigh ; *feumaidh mi mo bhiodh fhàgail a nis' agus a cheart nise'* ; bu cho ro mheallt'-naomha so, mar an ceudna a bhitheadh an diabhol ud. 'Nuair a bha mi mar sud air mo bhuaireadh theirinn rium-féin ;—“ Tha mi 'n dràsta ri mo bhiadh leig dhom crìoch a chuir air,” “ Cha leig,” ars esan, “ feumaidh tu *sud a dheanamh a nise, air neo, cuiridh tu mi othlachd air Dia, agus ni thu tàir air Criod.*” Uime sin, bha mi fo mhòr thrioblaid leis na nithibh so, agus a thaobh ro pheacaichead mo àduir ; bha mi saoilsinn gu'm b'ann o Dhia a thàinig na faoin-smuaintean so ; agus dhiùltain *sud a dheanamh*, mar gu'n diùltainn Dia ; agus a sin bhithinn cho cionntach [air leam-féin] a chionn 's nach do dh' fhreagair mi buaireadh an diabhoil is ged do bhithinn an déigh lagh Dhé a bhriseadh da rìreadh.

139. Ach gu cuir mo sgeòil an giorrad, aon mhadainn air dhomh a bhi 'nam laidhe ann am leabaidh, bha mi mar air amannan eile ni bu ro uabhasaich air mo bhualadh leis a' bhuaireadh

so. Crioss a reic, agus dealachadh ris, bha'n droch smuain so do gnà a' riuth air m'inntinn,—“Reic, reic e, reic e,” cho luath sa b'urrainn duine labhairt, agus an aghaidh so thubhairt mi 'nam inntinn, mur bu ghnà leam a ràdh,—“ Cha reic, cha reic, cha reic, air son, mìltean, mìltean, mìltean, thuirit mi mar so air a' chud bu lugha fishead uair thairis ; ach fa-dheòigh mhothaich mi an smuain so a' ruith tro mo chridhe ; “fàlbhadh e mas e sin a thoil féin,” agus shaoil mi mar an ceudna, gu'n d' f hairich mi mo chridhe a' toirt, saor-aonta dha sin, O ! dìchioll Shàtain, O ! an-dòchas cridhe an duine !

140. A nise chaith an cath a chosnadh, agus thuirt mise sios mar eun a rachadh a' thilgeadh bharr mullach craoibhe, chùm mòr chiont, agus eu-dòchas eagalach. Mar so air éiridh suas domh o m'leabaidh chaith mi gu dubhach tùrsach a chum an achaidh, ach tha fios ag Dia, gur ann le cridhe cho trom sa b'urrainn duine bàsmhor, air leann, a ghiùlan, oir rè da uair do dhùin' bha mi coltach ri duine màrbh, gun leigheas ann domh, ach air mo thoirt thairis a chum peanais siorruidh.

141. Agus maille ris gach uile ni eile, rinn an sgrìobtur so gréim air m'anam ;—“No neach mi-naomha sam bith, mar Esau, a reic air son aon ghréim bìdh còir a cheud-bhreithe ; oir a ta f hios agaibh 'nuair a b'àill leis an déigh sin am beannachadh a shealbhachadh, gu'n do dhùiltadh e ; oir cha d' fhuair e àit aithreachais,

ged dh' iarr se e gu dùrachdach le deuraibh." Eabh xii, 16, 17.

142. Bha mi nise mar neach air a cheangal, mhothaich mi mi-féin air mo dhùnadh suas fa chomhair a' breathanais ri teachd, cha ghabhadh nì sam bith còmhnaidh maille rium ; rè dha bhliadhna ionlan ach dìteadh-sìorruidh, agus dùil ri dìteadh-sìorruidh a theachd orm. Tha mi 'g radh, cha ghabhadh ni sam bith eile còmhnaidh maille rium ach so, ach tiotaidhean beaga a mhàu air son furtachd, mar a chì sibh an déigh so.

143. Bha na briathran ud do n' anam, mar gheimhlibh umha do'm chasan, agus fo 'm bith-f huaim-san shuibhail mi ré mhìosan ionlan. Ach mu thuaram deich no aon uair deug do'n latha sin féin, air dhomh a bhi 'g imeach fo sgàile gàraidh-sgithich, (làn bròin agus cionta, mar is fiosrach Dia.) agus mi caoidh air son a chruaidh-chàis so, gu'n éireadh a leithid sud do smuain 'nam inntinn, air ball thàinig na briathran so do'm ionnsaidh,—*Cuiridh ful Chriosd air falbh na h-uile chionta.* Ris a so, stad mi ann am inntinn. Leis a sin ghabh na briathran so gréim air m' aigneadh—“ Glanaidh ful Iosa Criosc a Mhic sinn o gach uile pheacadh.”

1 Eoin. i. 7.

144. A nise thòisich mi air faotainn sìthe 'nam anam, agus air leam gum faca mi am buair-eadair ag amharc orm gu caog-shùileach agus e a' sèapadh air falbh uam, mar gu'm biodh nàir, air air son na rinn e. Fhuair mi aig an àm cheudna

mo pheacannan agus fuil Chriosd air an sàmh-lachadh a mach dhomh mar so,—nach robh mo pheacannan, an uair a rachadh a sàmh-lachadh ri fuil Chriosd dad ni bu mhò na bha ploc no clach bheag a bha romham an comhais ri raon mòr farsuinn a bha 'nam shealladh 'san àm sin. Thug so mòr mhisneach dhomh fad a dhà na thrì do dh' uairean, agus shaoil mi aig an àm sin gu'm faca mi tre chreideamh Mac Dhé mar a' fulang 'air son mo pheacannan ; ach a thaobh 's nach do bhuanach so maille rium, thuit mi sìos 'nam inntinn, fo mhòr chiont a rithist.

145 Ach gu sònraichte air son an sgriobtuir roì'-ainmaichte, mu dhéibhinn Esau a chòir-bhreith a reic, oir laidheadh an sgrìobtuir sin fad an latha air m' inntinn, agus chuirneadh e sios mi, ionnas nach b' urrainn mi air aon chòr mi-féin a thogail suas ; oir 'nuair a bheirinn ionnsaidh air dol chum an sgrìobtuir so no'n sgriobtuir ud air son furtachd, bhiodh na briathran so do ghnà a' séirm ann am chluasan,— “ Oir a ta fhios agaibh 'nuair a b'àill leis an déigh sin am beannachadh a shealbhachadh gu'n do dhiùltadh e : oir cha d' fhuair e àite aitheachais, ged' dh'iarr se e gu dùrachdach le deuraibh.”

146. Air cuid do dh' uairibh bheanadh na briathran so ann an Soisgeul Luais rium.— “ Ach ghuidh mis air do shon, nach dìobradh do chreideamh thu ;” (Luc. xxii. 32. Ach cha-n fhanadh iad so maille rium : agus ni mò

b' urrainn mi gu dearbha, 'nuair a bhéirinn fainear mo chör, an stéidh bu lagha fhaotainn gu saoilsinn gun robh freum a ghràis, no chreid-eimh sin annamsa, a thaobh mi a pheacachadh mar a rinn mi. A nise bha mi air mo shracadh, agus air mo reubadh, agus ann an cruidh-chàs trom, fad iomadh latha gu h-iomlan.

147. An sin thòisich mi le cridhe trèm agus cùramach, air beachdachadh air nàdur agus meud mo pheacaidh, agus air rann-sachadh ann am facial Dé a dh' fheuch-ainn am b' urrainn dhomh facial geallaidh no briathran misnidh fhaicinn ann an àite san bìth dheth, o'm b'urrainn mi comh-fhurtachd a tharruinn. Uime sin thoisich, mi air beachdachadh air na briathraibh so ann Soisgeul Mharcuis, san treas caibidil, anns an ochdamh rann thar an fhichead.—“Gu'm maithear na h-uile pheacannan do chlann nan daoine, agus gach toibheam a labhras iad.” Shaoil mi gu'n robh san àite soann am shealladh athiotadh, gealladh mòr agus gràsmhor air mathanas fhaotainn air son pheacannan antromach àrda; agus air dhomh beachdachadh air an àite sin ni bu ro làine, smaointich mi gur ann bu choir a thuigsinn ann a bhi ciallachadh ni bu ro-shònraichte an aiteam ud a chuir an gniomh peacannan mar bha sud air an ainmeachadh am feadh a bha iad ann an staid nàduir; agus nach buineadh e dhomhsa a fhuair araon solus agus tròcair, ach a ghiùlain mi-féin an

deigh am fhaotainn càlg dhìreach 'nan aghaidh le cùl a chuir ri Criosd mar a rinn mi.

148. Bha eagal orm uime sin, gu'm faodadh gu'm be 'm peacadh aingidh a chuir mis an gniomh, am " peacadh sin nach faigh mathanas a chaoidh," mu 'm beil-sa labhairt an so, " Ach ge be labhras toibheum an aghaidh an Spioraid Naoimh' cha-n fhaigh e mathanas a chaoidh, ach tha e 'n cunnard peannais shìorruidh," (Marc. iii. 29.) Agus bu mhòid a thug mi creidsinn d'a so a thaobh nam briathran sin ann an lìtir Phòil a chum nan Eabhruidheach,— "Oir a ta fhios agaibh an uair a b'àill leis an déigh sin am beannachadh a shealbhachadh gu'n do dhiùltadh e ; oir cha d' fhuair e àite aithreachais, ged dh' iarr se e gu dùrachdach le deuraibh." Agus lean so do-ghnà rium.

149. A nise bha mi araon 'nam eallach agus 'nam uabhas dhom féin, agus cha d'fhiosraich mi riamh gus an uair sin, ciod e an ni a bhi sgìth do 'm bheatha, agus gidheadh, a bhi fo eagal bàsachadh. O ! cia toileach a nise bhithinn mar neach sam bith ach mi-féin ! no ann am chreutair sam bith ach 'nam dhuine ; agus ann an staid sam bith ach ann am staid féin ! oir cha tàinig ni sam bith ann am inntinn cho tric ris a so, gu'n robh e 'na ni ea-comasach gu'm maithte dhomhsa m'eu-ceartan, no gu'm faighinn tearnadh o'n fhéirg a ta ri teachd.

150. A nise thòisich mi air ath-ghairm na h-aimsir a dh' fhalbh air a h-ais ; a' miannach-

adh mil' uair thairis, gu'n robh an latha fathast
 gu'n tighinn anns am bithinn air mo bhuaireadh
 gu peacadh mar sud, a' co-dhùnadh le mòr-
 chorraich araon rì'm chridhe agus ri uil' ionn-
 saidhean an ànmhaid, O! b'fhearr leam a
 bhi air mo reubadh ann am mhìribh na bhi air
 m' fhaotainn 'na m' fhear-aontachaidh dhaibh.
 Ach mo thruaighe, bha 'na smaointean, na
 h-iarraidhean, agus na rùintean so ro anmoch
 chum mo chòmhlnadh, agus thàinig an smaoin
 so gu mo chridhe, gu'n do leig Dia dheth mi,
 le mo chead a thoirt dhomh air falbh; agus
 chlaon mise. “Och!” arsa mise, “nach robh
 mi mar anns na mìosan a chaidh tharum, mar
 anns na laithibh air an do choimhid Dia mi !”

Iob. xxix. 2.

151. An sin a rithist, a thaobh nach bu
 mhath leam, dol a dhìth gu sìorruidh, thòisich
 mi air coimis mo pheacannan féin ri peacannan
 muinntir eile a dh' fheuchainn am faicinn an
 d'rinn aon sam bith dhiù-san a chaidh a thearnadh
 mar a rinn mise. Uime sin, smaointich mi air
 adhaltranas agus air mortDhaibhidh, agus fhuair
 mi iad-sin 'nam peacannan an-tromach, agus
 iad mar an ceudna air an cuir an gniomh an
 déigh dha solus agus gràs fhaotainn, ach fòs an
 déigh dhomh beachdachadh gu ceart chunnaic
 mi nach robh euceartan-san, ach mar iad sin a
 mhain a bha 'n aghaidh lagh Mhaois, ni bho'm
 b'urrainn an Tighearna Criod le aonta fhac-
 ail a shaoradh, ach bha m' eu-ceartan-s' an

aghaidh an t-Soisgeil, seadh, agus an aghaidh Eadar-mheadhonair an t-Soisgeil, agus reic mi mo Shlànaighear.

152. Bha mi sin a rithist mar gu'm bithinn air mo chràdh air cuibhe-phianaidh 'nuair a bheachdaich mi, a bharrachd air a' chionta sin a ghabh séilbh orm cheana, gu'n robh mi cho falamh do ghràs, agus cho ro mhòr air mo mhealladh ! Ciod arsa mise, am feudar nach bi e 'na pheacadh sam bith eile ach am peacadh so? Am feudar gur e an t-easantas mòr so a bhios ann ? (Sàlm. xix. 13.) Am feudar gu'm bean an t-aon-eucorach ri m' anam ? (Eoin. v. 18.) O ! ciod a' ghuin a fhuair mi anns na briathran so gu léir !

153. Seadh, arsa mise, nach eil ann ach aon pheacadh air son nach faighear mathanas ? a ta leagadh an anma far nach ruig tròcair Dhé air ; agus am feudar gu'm beil mise ciontach do'n pheacadh sin. Am beil ach aon pheacadh a measg cho liugha mìle do pheacannan air son nach faighear mathanas, agus am b' fheudar gu'n, cuirinn-s' am peacadh sin an gniomh O ! a pheacaich neo-shona, O ! a dhuine neo-shona ! Bhriseadh agus bhuaireadh na nithe so mo spiorad, ionnas nach robh fhios agam ciod a dheanainn, shaoil leam air uairibh gu'm buineadh iad uam mo chiall nàdurrach : agus a chum mo thruaighe antromachadh thigeadh so gu m' inntinn. "Oir a tafhios agaibh an 'nuair a b' àill leis an deigh sin am beannachadh a

shealbbachadh gun do dhùiltadh e ge do dh' iarr se e gu dùrachdach le deuraibh." O ! cha-n eil fios aig duine air uabhasaibh nan lathachan so ach agam féin.

154. An deigh so thòisich mi air smaointeachadh air na peacannan sin a chuir Peadar an gniomh le mhaighistear àicheadh, agus gu dearbha thàinig iad so ni bu dlùithe dhomhsa, na peacannan sam bith eile, a b' urrainn mi fhaotainn, oir dh' àicheadh esan a mhaighistear mar a rinn mise, an deigh dha solus agus tròcair fhaotainn, seadh, agus sin ceudeachd, an deigh dha sanus fhaotainn ; thug mi fainear mar an ceudna, gun d' rinn esan sin uair no dhà, an deigh dha ùine gu smaointeachadh fhaotainn eadar na h-uairibh sin, ach ged do chuir mi na cùisean ud gu léir cuideachd, nam bu chomas-ach e gu'm faodainn cobhair fhaotainn, gidheadh, smaointich mi rithist, nach robh a pheacadhsan ni bu mhò na 'mhaighistear àicheadh, ach be mo pheacadh-sa mo Shlànaighear a reic. Uime sin smaointich mi annam féin, gu'n tainig mi ni bu dlùithe air Iudas na thàinig mi araon air Daibhaidh no Peadar.

155 An so a rithist lasadh mo phian a mach, agus sàraicheadh e mi, seadh, phromadh e mi, mar gu'm b'eadh, gu smùraich a bhi beachdachadh air teasraiginn Dhé air muinutir eil, am feadh a thuit mi-féin san ribhe ; oir ann am beachdachadh mar so air peacannan dhaoine eile, agus ga 'n comais ri mo pheacannan féin,

cithinn gu soilleir gu'n d' anacail Dia iad a dh'aindeoin an aingidheachd, agus nach do cheadaich e dhaibh mar a cheadaich e dhomhsa tionndadh gu bhi ann am mhac an sgriosa !

156. Ach O ! cia cho luachmhор sa mheas m' anam aig an àm so an teasraiginn a chuir Dia mu thimchioll a phobuill ! O ! cia cho tearainnte sa chunnaic mi iadsan agimeachd a chuardaich Dia a steach. Bha iad fo chùram-san, fo dhion-san, agus fo choimhid sònraicht' a fhreasdail, ged a bha iad a cheart cho olc riumsa a thaobh nàduir ; gidheadh a thaobh is gu'n do ghràdhaich se iad, cha cheadaichead e dhaibh tuiteam air taobh a mach a thrò-air ; ach air mo shonsa, bha mi caillte, rinn mi féin sin domh, cha teasraigeadh, agus cha choimhideal e mi, ach dh' fhuiligh e dhomh, o'n bu neach a chuireadh air chùl mi, tuiteam mar a rinn mi. A nise rinn na h-earrannan beannaichte so do'n Sgriobtur a ta labhairt mu thimchioll Dia a bhi gleidheadh a phobuill féin deàlradh mar a' ghrian ann am làthair, ged nach b'ann a thoirt furtachd dhomh, ach fòs, gu staid shona agus òighreachd na muinntir sin a bheannaich an Tighearn a nochdadadh dhomh.

157. A nise chunnaic mi, mar a bha làmh aig Dia anns gach freasdal agus cead peacaidh a bha beirsinn air a shluagh taghte ; mar sin bha làmh aige anns gach buaireadh a bha aca ri pheacachadh 'na aghaidh féin, cha-n ann a chum am brosnachadh gu aingidheachd, ach a chum

am buairidhean agus an trioblaidhean sònraite a roghnachadh a mach dhaibh, agus am fàgail mar am ceudna ré ùine aig nithibh a mhain nach faodadh an sgrios, ach an irioslachadh, ach nach faodadh an cuir air an taobh thall d'a iochd, ach an saoradh ann an slighe ath-nuadh-achaidh a thròcair. O ! ciod an gràdh, ciod an cùram ! ciod an suairceas ! agus an tròcair a chunnaic mi nise ga'n co-mheasgadh féin maille ris gach dòigh is sàraichte agus is uabhasaiche do dhòighean Dhé a thaobh a phobuill ! Leigeadh e le Daibhidh, le Heseciah, le Solamh, le Peadar, agus le muinntir eile tuiteam, ach cha leigeadh e leo tuitean anns a' pheacadh nach faodair a mhathadh, no tuiteam, ann an ifrinn air son peacaidh. O ! arsa mise, be sud na daoine do'n tug Dia gràdh ; be sud na daoine ged' rinn Dia an smachdachadh a tha e gleidheadh ann an tearuinnteachd maille ris, agus do'n tug e còmhnaidh fo sgàil' an Uilechumhachdaich. Ach mheudaich gach smaoin diù sud bròn, àmhghar, agus uabhas dhomhsa, Ge be air bith ni air an smaointichinn a nise bhiodh e 'na chlaoidh dhomh, na'n smaointichinn air mar bha Dia a' coimhid a mhuinntir féin, bha sin 'na chlaoidh dhomh ; 'na smaointichinn air mar thuit mi-féin bha sin 'na chlaoidh dhomh. Mar a cho-oibrich gach ni le chéile chum math agus feum a dheanamh dhaibh-san a bha air an gairm do réir am feuma, mar sin shaoil mise gu'n do cho-oibrich gach ni le chéille

dhomhsa chum mo mhilleadh, agus e chum mo léir-sgrios sìorruidh.

158. An sin a rithist, thòisich mi air coimis mo pheacannan féin ri peacannan Iudais, a dh'fheuchainn am faighinn na'm bu chomasach e, an robh eadar-dhealachadh eadar mo pheacannan-sa agus a' chud-sa peacannan a ta da rìreadh do-mhaithte ; agus—" O !" arsa mise, " ma tha eadar-dhealachadh eatorra, ged' nach biodh ann ach leud ròine, ciod an còr sona anns am biodh m'anam !" Agus le geur-bheachdachadh fhuair mi gu'n d' rinn Iudas an gniomh ud le làn-toil, ach bha'n ni sin a rinn mise an aghaidh achanaich agus dùrachd ; osbarr chuir esan a pheacannan an gniomh an deigh mòran smaoin-teachaidh, ach bha mo pheacannans' air an cur an gniomh le deifir eagalach ann an tiotadh ; feadh na h-ùine so bha mi air mo luasgadh sios a's suas mar locust, agus air m' iomain o thrioblaid a chum bròin, do ghnà a' cluinntinn fuaim tuiteam Esau a' toirm ann am chluasan agus an ni uabhasach a thàinig air an co-lòrg an tuiteam sin.

159. Bha na smaointean so mu thimchioll peacadh Iudais rè seal na bheagan co-fhurtachd dhomh, oirchunnaic mi nachrobh mo pheacadh do réir còra cho mòr ri pheacadh-san, ach dh'fhalbh an fhurtachd so gu h-aithghearr a rithist, oir smaointich mi annam féin gu'n robh ni bu liugha seòl na h-aon air am faodte am peacadh so air son nach faighear mathanas a chuir an gniomh.

Mar an ceudna shaoil mi gu'n robh caochla cheuman c'rduichte ann diù sin cho math sa bh'ann do pheacannan eile, agus air son n'a b'urrainn mis' fhaicinn, fathast gu'm faodadh gu'n robh am peacadh a rinn mise mar aon air nach faoidte chaoidh dol seachad.

160. Bha mi nise gu tric fo làire air son gu'n robh mi ann am dhuine cho gràineil ri Iudas, smaointich mi mar an ceudna, cho fuath-mhor sa bhithinn ann an làthair nan uile naomh air latha 'bhreitheanais, ionnas nach b'urrainn mi aig an àm ud duine math fhaicinn a shaoil mi aig an robh deagh chogais gu'n mo chridhe a chrithneachadh roimhe am feadh a bha mi 'na làthair; O! a nise chunnaic mi glòir ann an imeachd maille ri Dia, agus an tràcair, a bh'ann do neach deagh chogais a bhi aige 'na làthair-san.

161. Bha mi gu mòr air mo bhuaireadh aig an àm sin chum mi-féin a thoileachadh le bairealan meallta ghabhail do'm ionnsaidh mar iad so, nach biodh leithid latha bhreitheanais idir ann, agus nach éireadh sinn a rithist suas o'n eug, agus nach robh am peacadh na ni cho doilghiosach sa chaidh aithris, agus dhùisg am buaireadair suas na smaointean so,—“Oir ged' dh'faodadh na nithe ud a bhi fior, ma chreideas tusa nach eil iad mar sin, ach 'nan dearbh bhréig bheir sin comhfhurtachd dhut air son an àma ta làthair, mas a h-éigin dut dol a dhìth, c'arson a phianadh tu thu-féin roi'n àm? fuad-

aich smuaintean mu thimchioll damnadh sìorruidh o t'inntinn, le tighinn a chum nan co-dhùnaidhean leis an gnà le luchd-àicheadh Dhé agus le luchd-bòilich comhfhurtachd a thoirt dhaibh-féin maille ris a' chuid eile."

162. Ach O ! 'nuair a chaidh na smaointean ud tre mo chridhe, cia, mar gu'm b'eadh, ann an uidhe ceuma a bha bàs agus breitheanas ann am shealladh, shaoil leam gun do sheas am breitheamh aig an dorus ; ionnas nach b'urrainn mi caidreamh a thoirt do leithid sud do smaointean maille rium. Ach air leam, gu'm beil mi faicinn leis a so ; gu'n gnàthaich Sàtan meadhon sam bith, a chum an anma chumail o Chriosd ; cha toigh leis inntinn air a dùsgadh, 'se mi-chùram, doille, dorchadas agus mearachd, dearbh rioghachd agus ionad-còmhnaidh an aon-eucoraich.

163. Fhuair mi e 'na ni cruaidh a nise, ùrnaigh a dheanamh ri Dia, a thaobh gu'n robh an-dòchas ga mo shlugadh suas ; shaoil leam gu'n robh mi mar le doinionn air m'fhuadachadh air falbh uaithe ; oir do ghnà nuair a ghlaodh-ainn ris air son tràcair thigeadh a steach orm ; — “ Tha e nise ro annoch, tha mi càillte, cheadaich Dia dhomh tuiteam, cha-n ann a chum mo smachdachadh, ach a chum mo dhamnaidh ; tha mo pheacadh do mhaithte ; agus tha fhios agam mu thimchioll Esau, an deigh dha a chòir bħreith a reic, gu'n gabhadh e am beannachadh, ach dhiùlltadh dha e.” Mu'n àm so thàinig

leabhar anns an robh a' chunntais uabhasach mu thimchioll an truaghain bhàsmhoir ud *Francus Spira* gu mo làimh, leabhar, a bha do m'anam neo-shuaimhneach, mar shalan an uair a rachadh a shuathadh ri ùr-chneidh; bha gach earrann do 'n leabhar sin, gach osna rinn an duine sin, (maille ris a' chud eile de a ghniomharan 'na thùrsa agus nachruaidh.chàs.) mar a dheòir a's achanaichean, a shnagadan fhiacal, fhàsgadh dhòrn, a shniomh air faibh, fhannachadh, a sheargadh ás folàmh chumhachdach Dhé a chaidh a leagadh air, bha iad sin, mar sgeannan agus mar bhiodagan a dol gu m'anam; ach bha'n earrann so dhe a bhriathran gu h-àraidh ro uabhasach leam—"Is eòl do dhuine an tobair o'm beil am peacadh ag éiridh, ach cò a chumas a shruthannan o ruith." An sin thuiteadh na ceud bhriathran mar cho-dhùnadadh an iomlain mar bheithir theinntich air mo chogais a rithist:—"Oir a ta fhios agaibh 'nuair a b'aill leis an deigh sin am beannachadh a shealbhachadh gu'n do dhiultadh e, oir cha d'fhuair e àit aithreachais ged dh'iarr se e gu dùrachdach le deuraibh."

164. An sin bhithinn air mo bhualadh gu mòr bhalla-chrith, ionnas air uairibh gu'm mothachinn fad lathaichean iomlan mo dhearbh chorp cho math ri m'anam a' crithneachadh le cràdh o mhothachadh air breitheanas uabhasach so Dhé a thuiteadh orrasan a chuireadh an gniomh am peacadh eagalach ud air son nach

faighear mathanas a chaoidh. Mhotaich mi mar an ceudna, a leithid do làn agus do theas ann am ghoile a thaobh an uabhas so a ghlac mi air chòr is gu'n robh mi gu sònraichte air amaibh mar gu'n sgàineadh cnàimh mo bhroillich ás a chéile; an sin chuimhnich mi m'u thim-chioll Iudais.—“Air dha tuiteam sios air aghaidh, sgàin e sa mheadhon agus bhrùchd a mhionach uile mach.” Gniomh i. 18.

165. Bha eagal orm mar an ceudna gu'm be so an comharradh a chuir Dia air Cain, eadhon gnàth-eagal agus balla-chrith fo'n eallach throm do chiont' a chuir e r'a chunntais, air son fala a bhràthar Abel. Mar sin thionndadh, shniomh, agus chrùb mise fo'n uallach thròm a bh'air mo mhuin féin, uallach a shàraich mi cho mòr is nach b' urrainn mi araon seasamh, no falbh, no laidhe gu fois no sìth !

166. Fòs thigeadh an ràite so air uairibh gu m'inntinn—“Thug thu tiodhlacan do dhaoine ceannairceach.” (Sàlm, lxviii. 18.) “Do dhaoine ceannairceach,” arsa mise. Seadh gu cinnteach, is ionnan iad sin agus muinntir a bha aon uair a' toirt géilleadh d'an rìgh, eadhon iad so air dhaibh aon uair bòideachadh gu'n biodh iad dileas, agus umhal d'a riaghladh, ach a thog an déigh sin an àrmaibh 'na aghaidh; agus so arsa mise mo chòrsa; ghràdhaich mis' e aon uair agus għluais mi 'na f'hiāmh agus 'na eagal, agus rinn mi séirbheis da, ach a nis' is ceannairceach mi, reic mi e, thuirt mi ris, “e dh'fhàlbh

na b'e sin a thoit féin," ach *tha tiodhlacan* aige
do dhaoine ceannairceach fhathast, agus c'arson
 nach bi e aige dhomhsa ?

167. Smaointich mi air uairibh air a so, agus shaoithrich, mi air son gréim a dheanamh air, se sin, gu'm faodainn beagan comhfhurtachd fhaotainn, ach chaidh mi iomrall air a sin mar an ceudna, bha mi, le 'neart air m'fhuadachadh gu cian thairis air ; bha mi coltach ri duine bhite dol a chur gu bàs, eadhon, anns an ionad sin anns bu mhiann leis crùbadh sios a chum e féin fhalach, ach anns nach faodadh e fhalach a dheanamh !

168. A rithist, an deigh dhomh beachdachadh mar so air peacannan nan naomh gu sònraichte, agus a fhuair mi mo pheacadh féin a bhi mòran ni bu mhò no na peacannan acasan, an sin thòisich mi air smaointeachadh annam féin 'nan cuirinn an cuid sa' peacannan gu léir cuideachd, agus mo pheacadh féin air leth r'an aghaidh ; nach faodadh an sin, gu'm faighinn misneach ? Oir mo pheacadh-sa, ged' is mò e na peacadh a h-aon diù san mar a h-eil e ach cho mòr r'am peacannan-sa uile cuideach, tha dòchas ann do'm thaobh, oir, an fhuil sin anns an beil feartan gu leòir a chum am peacannan-sa gu léir a għlanadh air falbh tha feartan gu leòir ann a chum mo pheacannan s'a 'għlanadh air falbh ged a tha iad cho mòr r'an peacannan-san, mar a h-eil iad ni's mò n'an cuid-san gu léir. An so a rithist chūimhnaich mi air peacannan

Dhàibhidh, Sholaimh, Mhanaseh, Pheadair, agus a' chuid eile do'n mhòr luchd-easantais, agus shaoithrich mi mar an ceudna, mar a dh' fhaodainn le ceartas a dheanamh, air na peacannan acasan an-tromachadh, agus air an àrdachadh air iomadh còr agus dòigh.

169. Smaointichinn maille rium féin, gun do dhòirt Daibhidh fuil a chum a chuid adhaltranais a chòmhachadh agus fhalach, agus sin cuideachd le claidheamh chloinn Ammoin, obair nach b'urrainn a bhi air a deanamh ach le innleachd air a sòn rachadh roi'-làimh, ni a bha na antromachadh air a pheacadh. Ach philleadh so do'm ionnsaidh ; "A ! cha robh iad sin ach 'nam peacannan an aghaidh an lagha, agus bha Iosa air a chur a chum teasraiginn uapa, ach tha do pheacadh-sa an aghaidh an t-Slànaighear agus cò 'thearnas tu uaidhe sin ?"

170. An sin smaointich mi air Solamh, agus air mar pheacaich e le mnathan coimheach a ghràdhachadh agus a chlaon e air falbh a chum an iodhalan le teampuill a thogail daibh agus gun d'rinn e so an aghaidh solais agus eòlais 'na sheann aois, an deigh dha mòr thròcair fhaotainn, ach rinn an dearbh cho-dhùnad a ghearr air falbh mi anns na smaointeannan roimhe mo ghearradh air falbh uaithe so ; *se sin ri ràdh,* nach robh annta sud uile ach peacannan an aghaidh an lagha, ni air son an d' ullaich Dia iocshlaint, ach reic mise mo shlànaighear agus

K

cha' robh iobairt tuilleadh ann air son peacaidh.

171. An sin chuirinn maille ri peacannan 'nan daoine so peacannan Mhanaseh, mar a thog e altraichean do dh' iodhalaibh ann an taigh an Tighearna, choimhid e mar an ceudna amannan, agus ghnàthaich e drùidheachd, bha buntainn aig ri luchd-buidseachd agus bha e-féin 'na bhuidsiche, agus a' chumail leannanan-sìthe ; agus loisg e a chlann air an teine mar iobairt do dheimhnaibh, agus thug e air sràidibh Irusaleim sruthadh le ful nan neo-chiontach, bha iad sud, arsa mise, 'nam peacannan mòra, 'nam peacannan flann-dhearg, ach fòs thigeadh so do'm ionnsaidh,—“ Cha-n eil a h-aon do na peacannan sin a dh' aon nàdur ri do pheacannan-sa dhealaich thu ri Iosa, reic thu do Shlànaighear.”

172. Bha'n smaoin so do ghnà a claidh mo chridhe, gu'n robh mo pheacadh calg-dhìreach an aghaidh mo Shlànaighear ; agus sin mar an ceudna aig an àirde sin a thubhaint mi ann am inntinn mu thimchioll,—“ falbhadh e ma e sin a thoil féin.” O ! shaoil mi gu 'm bu mhò am pheacadh ud na peacadh dùthcha, no rìoghachd no 'n t-saoghail gu léir, cha robh a h-aon de na peacannan sin a bha so-mhaite, no'n t-iomlan diù cruinn cuideach, cho mòr ri mo pheacadh sa ; thug mo pheacadh-sa barr orra gu léir.

173. A nise mhothaich mi m' inntinn a' teicheadh air falbh o Dhia, mar o ghnùis breith-

eimh uabhsaich, gidheadh be so mo chràdh,—
 “ *Is ni eagalach tuiteam ann an làmhan an Dé bheò.*” (Eabh. xlvi. 22.) Thigeadh so tha mi gràdh a dh’ ionnsaidh m’ inntinn ; Ach beann-achte gu’n robh a ghràs, thigeadh an Sgriobtur so aig àm nan teumannan ruatharach ud, mar a’ ruith ann am dheigh ; “ Dhubh mi ás mar neull t’ euceartan, agus mar cheò do lochdan pill riùm, oir shaoir mis’ thu. (Isa. xliv. 22.) Thigeadh so tha mi ’g ràdh a dh’ ionnsaidh m’ inntinn an uair a bha mi teicheadh o ghnùis Dé, oir bha mi a’ teicheadh o ghnùis ; se sin ; bha m’ inntinn agus mo spiorad a’ teicheadh roimhe, a thaobh a ro-oirdheirceas, cha b’urrainn mi ’fhlolang ; an sin ghlaodhadh an Sgriobtur so rium ; *pill riumsa*, ghlaodadh e gu h-àrd le guth ro labhar,—“ *pill rium, oir shaor mis thu.*” Gu dearbha bheireadh so orm stad car tacain, agus mar gu’m b’eadh sealtainn air m’ais a bharr mo ghuaile a dh’ fheuchainn am b’ urrainn mi a mothachadh, an robh gràs Dé ga mo leantainn le mathanas ’na làimh ; ach cha bu luaithe a dheanainn sin, na bhiodh gach ni air an còmhdaidh thairis a rithist, le dorchadas o na briathran so,—“ *oir a ta fhios agaibh an uair a b’ àile leis am beannachadh a shealbhachadh, gun do dhiùltadh e ; oir cha dh’ fhuair e àit’ athreachais, ged d’ iarr se e gu dùrachdach le deuraibh.*” Úime sin cha b’ urrainn mi fuireach, ach theich mi air falbh, ge do ghlaodh e air uairibh,—“ *pill, pill,*” mar gu’m biodh e

'g àrd ghlaodhaich ás mo dheigh, ach bha eagal orm dlùthachadh ris, air eagal nach b'ann o Dhia a bha e ; oir bha 'n Sgriobtur ud eile mar a thubhairt mi cheana do ghnà a séirm ann am chogais ;—“ oir tha fhios agaibh an uair a b'àill leis am beannachadh a shealbhachadh gu'n do dhùiltadh e,” &c.

174. Aig aon àm air dhomh a bhi spaidsearachd sios as suas ann am bùth criosdaidh àraidh a' caoidh air son a chòr mhuladaich thruaigh anns an robh mi, air mo chràdh le féin-ghràin a thaobh an smaoin olc agus aingidh ud a' caoidh mar an ceudna air son gu'n chuir mi peacadh cho mòr an gniomh agus bha mòr eagal orm nach faighinn mathanas air a shon ; a' guidhe mar an ceudna ann am chridhe ma bha eadar-dhealachadh eadar am peacadh so agamsa agus am peacadh an aghaidh an Spioraid Naoimhe gu'n taisbeanadh an tighearna dhomh e. Agus air dhomh a bhi nise ullamh gu siothladh seachad le eagal air ball, thàinig mar gu'm b'eadh, osag ghaoithe le fuaim orm, ach gu ro thaitneach a steach air an uinneig, agus mar gu'n cluinninn guth a' gràdh ;—“ An do dhiùlt thu riamh a bhi air t' fhìreanachadh le fuil Chriosd ? ” agus leis a sin bha m' uil aidmheil a chaidh seachad air am fosgladh suas domh a thiotadh, ni leis an tugadh orm fhaicinn nach do dhiùlt mi le mo dhèdin ; uime sin fhreagair mo chridhe le acain —“ cha do dhiùlt mi. An sin thuit briathran so Dhé orm le cumhachd ; “Thugaibh

an n'aire nach diùlt sibh esan a ta labhairt." (Eabh. xii. 25.) Rinn so gréim iongantach air m' inntinn, agus thug e solus do'm ionnsaidh maille ris, agus rinn e sìth ann am chridhe; o na h-uile smuain bhuaireasach dhiù so, do 'm b'abbhaist roimhe sin a bhi sgalariaich agus a buralaich mar bhaide do choin na h-ifrinn, a' deanamh fuaim oilteil an taobh a staigh dhiom. Nochd e dhomh mar an ceudna, gu'n robh aig Iosa Criosda facial gràis agus tròcair dhomh fathast; agus nach do thréig e mi gu tür, le m' anam a thilgeadh air falbh, mar a bha eagal ormsa a rinn e. Seadh bha so 'na ghnè do chasg air m' an-dòchas, agus 'na ghnè do mhaoidheadh orm, mar a d'rinn mi, a dh' aindeoin mo pheacannan agus an antromachd mo shlainte earbsa ri Mac Dhé. Ach a thaobh ciod bu chrìoch do 'n ni thachair an so cha b' aithne dhomh, no cia a's a thàinig e, ach cha b' urrainn mi fathast ré an fhichead bliadhna so chaidhe sheachad a thuigsinn; smaointich mi an sin air ni as leisg leam innseadh an so. Ach da rìreadh bha'n osag ghaoithe sin mar gu'n tigeadh aingeal do'm ionnsaidh, ach sin agus an t-slàinte mar an ceudna fàgaidh mi iad gun bheantainn riù gu latha bhreitheanas; ach so a mhain deiream gu'n tug e mòr shìth mu'n cuairt 'nam anam; dhearbh e orm gu'n faodadh dòchas a bhi agam; nochd e dhomh, mar a shaoil mi, fior nàdur a' pheacaidh sin air son nach faigh-eas mathanas a chaoidh, agus gu'n robh an

comas beannaichte so aig m'anam fathast teicheadh a chum Iosa Criod air son tròcair. Ach tha mi' gràdh a thaobh an tachartais so, cha-n eil fhios agam fathast ciod a their mi mu thimchioll, gu firinneach is ann mar sin a bha chùis, air chòr is nach do labhair mi m'a thimchioll ann an toiseach an leabhair, tha mi nise mar an ceudna ga fhàgail acasan a ta do dh'inn-tinn fhalain a chum smaointeachadh air. Cha-n eil mi leagadh neart mo shàbhalaidh 'na laidhe air an ni so, ach air an Tighearn Iosa, anns a' ghealladh ; a' faicinn fòs, gu'm beil mi ann a' so a' leigeadh ris mo dhiomhaireachd, smaointich mi nach biodh e 'na ni mi-iomchuidh leigeadh leis an ni so mar an ceudna e-féin a thaisbeannadh ; ged nach urrainn mi'n dràst a' chùis aithris mar a dh'fhiosraich mi e aig an àm ud. Bhuanach so 'nam fhàbhar mu thuaram ceithir na cùig do lathaichean ; agus thòisich mi'n sin air a bhi an-earbsach agus air tuiteam ann an an-dòchas a rithist.

175. Uime sin bha mo bheatha do ghnà an crochadh ann an teagamh romham ; gun fhios agam ciod an t-slighe air an triallainn, a mhain mhothaich mi gu'm be so rùn mo chridhe, eadhon mi-féin a thilgeadh aig casan tròcair, le ùrnaigh agus achanaich. Ach O ! bu ni cruaidh leam aghaidh a bhi agam ùrnaigh a chuir suas ris a' Chriosd so a dh'iarraidh tròcair, a thaobh gun do pheacaich mi cho salach 'na aghaidh. b'obair chruaidh a tha mi 'g ràdh feuchainn ri

amharc air anns an aodainn, a thaobh gun do pheacaich mi cho truaillidh 'na aghaidh ; agus d'a rìreadh fhuair mi e na ni cho deacair ri ni sam bith eile, tighinn a chum Dhé le ùrnaigh, an deigh dhomh cùl-shleamhnachadh uaithe, O ! an làire a leam rium a nise, gu sònraichte, 'nuair a smaointich mi gu'n robh mi nise dol a dh'ùrnaigh ris an Tì sin air son tràcair a chuir mi cho ro-shuarach tacan roimhe sin ! Bha mì fo làire, eadhon, fo àmhluadh, a thaobh gu'n do chuir mi'n gniomh an t-slaightearachd ud ; ach chunnaic mi nach robh ach aon slighe ann domh gu dol ás, feumaidh mi dol da ionnsaidh-san, agus mi-féin irioslachadh 'na làthair, agus guidhe air gu'n nochdadadh esan o ghràsan iongantach iochd dhomh, agus gu'n deanadh e tràcair air m'anam peacach truagh.

176. 'Nuair a chunnaic am buaireadair so, dhùisg e suas na smaointean so 'nam inntinn,— "Nach bu chòir dhomh ùrnaigh dheanamh ri Dia, a thaobh nach deanadh ùrnaigh stàth sam bith do neach ann an còr mar bha mise ; agus nach mò dheanadh e math dhomhsa, a thaobh gu'n do chuir mi cùl ris an Eadar-mheadhonair trìd an tàinig gach uil' ùrnaigh le taitneas a chum Dhé an Athar; agus as eughmhais nach b'urrainn aon ùrnaigh tighinn 'na làthair ; uime sin cha bhi dhut ann an ùrnaigh a chuir suas a nise, ach a bhi 'cur peacadh ri peacadh ; air faicinn dut gu'n do thilg Dia air falbh thu ; an ath

rathad a chum na's mo dh'fhéirg agus a chorr-aich a chuir air na rinn thu riabh roimhe.

177. "Oir tha Dia" ars esan, "sgìth dhiot o cheann iomadh bliadhna cheana, a chionn nach aon thu bhuineas da ; cha robh do ghlaodhaich 'na chluasan ro-thaitneach leis ; agus uime sin leig e dhut am peacaidh sin a chuir an gniomh, a chum is gu'm faodadh tu bhi air do ghearradh air falbh gu tür ; agus am bi thu fathast ag ùrnaigh ? mar so bha'n diabhol a' sparradh orm, agus chuir e mach an ni so ann an leabhar nan Aireamh far an tuirt Maois ri Clonn-Israel—A chionn 's nach rachadh iad suas a shealbhachadh an fhearin an uair a ghabhadh Dia riù gu'n do dhùin e mach as an fhearrann sin iad gu sìoruidh, ged' rinn iad ùrnaigh ris, theagamh, le deuraibh. Aireamh xiv. 36—42.

178. Agus tha e air a ràdh ann an àite eile ; — "Agus ma thig duine gu dàna air a choimhearsnach le céilg, o'm altair bheir thu e a chum gu'm bàsaich e." (Esc. xxi. 14,) eadhon mar fhuaire Ioab bàs an dail Rìgh sholaimh, ged do shaoil e gu'n faigheadh e fasgadh an sin. (l Rìgh 27—30,) Chiùrr na Sgriobturan so mi gu goirt, ach a thaobh gu'n robh mi ann an staid chunnartach gun dòchas thuirt mi annam féin. "Cha-n urrainn mi ach bàsachadh ; agus mas h-éigin da sin tachairt—biodh aig muinntir ri aithris gu'n do bhàsaich a leithid so do neach uaireigin aig casan Chriosd ag ùrnaigh" Mar so rinn mi ach b'ann le mòr éigin, mar is fios-

rach Dia ; agus sin araon a thaobh so agus an iomradh ud eile ' mu thimchioll Esau a bha tighinn a dh'ionnsaidh mo chridhe mar chlaidh-eamh lasarach a chum slighe craobh na beatha a choimhidh nu'n ithinn d'i agus a bhi bed. O ! cò aige tha fhios, cho duilich sa fhuair mì e tighinn a dh'ionnsaidh Dhé le ùrnaigh.

179. Bu mhian leam mar an ceudna gu'm cuireadh pobull Dé suas ùrnaighean a's mo leith, ach bha eagal orm nach tugadh Dia cridhe dhaibh gu sin a dheanamh seadh bha mi air chrith 'nam inntinn, le eagal gu'n innseadh cuid-eigin dhomh ann an uine ghearr gun tuirt Dia na briathran so riu, mar a thuirt e aon uair ris an fhàidh, mu dhéibhinn chlann Israel,—“ Na deann thus ùrnaigh air son an t-sluaigh so, ni mo thogas tu suas glaodh no achanaich ás an leth ; oir cha-n éisd mise 'san àm anns an glaodh, iad rium air son an airce.” Mar sin, “ na dean ùrnaigh air a shon-san oir chuir mis' air chùl e.” Seadh, shaoil mi gu'n do chagair e so ann an cluasan cuid aca, cheana, ach a mhain nach faodadh iad sin innseadh dhomhsa, agus ni mò dh'fhaodainns' fhoighneachd dhiù mu thimchioll, air eagal ma bha chùis mar sin gu'n rachainn ás mo chiall.—“ Is eòl do dhuine, arsa Spira, antobair o'm beil am peacadh ag éiridh ach cò a chumas a shruthannan o ruith ?”

180. Mu'n àm so ghabh mi cothrom, air m'inntim a rùsgadh ri seana chriosdaidh, agus dh'innis mi dha m'uile chòr, dh'innis mi dha

mar an ceudna gu'n robh eagal orm gu'n do pheacach mi'm peacadh an aghaidh an Spiorad Naoimhe; thuird e rium gun do smaointich e-fein sin cuideachd. An so uime sin, cha d'fhuair mi ach co-fhurtachd fhuar, ach air tuilleadh conaltraidh a bhi agam ris, thuig mi uaithe ge do bha e 'na dhuine math, gu'n robh, e 'na choigreach, air moran comhstrìth a bhi aige ris an diabhol. Uime sin chaidh mi dh'ionnsaidh Dhé a rithist a dh'iarraidh tròcair cho math sa burrain mi fathast.

181. A nise mar an ceudna thòisich am buaireadair air fanaid orm ann am thruaighe, ag ràdh ;—“ Air faicinn dhut gun do dhealaich thu mar so ris an Tighearn Iosa, agus gu'n bhrosnaich thu e gu diombadh cò sheasas eadar t'anam agus an teine dian-loisgeach ; cha n'eil ann a nis ach aon dòigh agus se sin thu ùrnaigh dheanamh ri Dia an t-Athair gu'n seasadh e na Eadar-mheadhonair eadar thu-féin agus a Mhac, chum a's gu'm bi sibh air bhur deanamh réith ri chéile rithist, agus gu'm faod thu an t-sochair bheannaichte sin a bhi agad annsan a ta naomh-shluagh sona féin a sealbhachadh.

182. An sin rinn an sgriobturi so gréin air m'aigneadh,—“ *Tha e san aon bheachd*, agus cò a dh'iompaicheas e.” (Iob. xxiii. 13.) O ! chunnaic mi gu'm bu cho fusa cuir mar fhiachaibh orm gun b'urrainn, dhomh saoghal nuadh, cumhnanta

nuadh, agus Bioball nuadh a dheanamh, a bharr orra sin a bha againn cheana, ri thoirt orm ùrnaigh a dheanamh air son a leithid do ni. Be so a bhi 'g ràdh ris gu'n robh na rinn e roimhe 'na fhìr ghòraich ; agus a bhi 'g iarraidh air uile shligheachan a shlàinte a mhilleadh, agus a sin reubadh na briathran so m' anam ás a chéile, "oir cha-n eil slàinte ann an neach sam bith eile fo nèamh air a thoirt a measg dhaoine tre am faod sinn a bhi air air tearnadh." Gniomh iv. 12.

183. A nise be briathran saor, làn agus gràsmhor an t-Soisgeil na nithe bu mhò bha ga'm phianadh, cha d' robh ni sam bith cho doil-giosach dhomh ri smaointean mu Chriosd, agus cuimhneachadh air Slànaighear a chionn gu'n do thilg mi air fàlbh e ; thug sin gu'm chuimhne aingidheachd mo pheacaidh, agus an call a thàinig ann am char 'na cho-lòrg ; cha do chiùrr aon ni mo chogais mar a rinn so ; gach ni a smaointich mi mu'n Tighearn Iosa, (mar a ghràs, a ghràdh, a mhathas, a chaomhalachd ; a bhàs, 'fhuil, a gheallaidhean, agus earralan beannaichte, a shòlas agus a chomfhurtachd), chaidh iad mar chlaidheamh a dh' ionnsaidh mo chridhe, oir do ghnà an àm dhomh a bhi smuainteachadh, mar so air an Tighearna Iosa dheanadh na smaointean so àite dhaibh féin ann am chridhe. Seadh 's e so an t-Iosa, an Slànaighear caomh Mac Dhé ris an do dheallaich thusa a dhearmaid thu le tarcuis agus a mhi-

ghnàthaich thu. Is e so an t-aon Slànaighear an t-aon Fhearsaoraidh an t-aon a mhain a b'urrainn peacaich a ghràdhachadh ionnas gu'n nigheadh e iad o'm peacannan le fhuil luachmhoir féin ; ach cha-n eile cuid no crannachar agad sa anns an Iosa so : thilg tha uat e, thuirt tha ann ad Chridhe," falbhadh e mas e sin a thoil féin." A nis uime sin tha thu air do sgaradh uaithe, rinn thu thu-féin a sgaradh uaithe ; feuch a nise a mhathas ach cha bhi thu-féin 'na t' fhearr-compairtichidh dheth." O ! arsa mise ciod a chaill mi, ciod an ni ris an do chuir mi cùl, ciod a thug air m' anam bochd a chòir oighreachd a chall O ! tha e air a ràdh gur e sin a bhi sgrioste le gràs agus tròcair Dhé, an t-Uan agus an Slànaighear, tionndadh gu bhi 'na Leòghan agus 'na Fhearsgriossaidh. (Tais. vi.) Mar an ceudna chriothnaich mise, mar a thubhairt mi cheana, air dhomh fradharc fhaotainn air naoimh Dhé, gu h-àraig air dhomh amharc orrasan a thug mòr ghràdh dhasan agus a għluais do għnà maille ris anns an t-saogħal so, oir ba eagħal orra araon 'nam briathran 'nan giulan agus 'nan uile chainnt għrāidh agus eagħil peacachadh an aghaidh an t-Slànaighear phrìseil ; rinn so mis a dhiteadh, ciont a chuir as mo leith, agus mar an ceudna tuilleadh àmhghair agus maslaidh a chuir ri m'anam, agus bha uabħas agam rompa, chriothnach mì mar *sheanairean a' bhaile roi* Samuel Dé. 1 Sam. xvi. 4.

184. A nise, mar an ceudna, thoisich am

buaireadair air fanaid air m'anam as-ùr air d'igh eile ; ag ràdh, “ gun robh truas aig Criod da-rìreadh ri'm chòr agus gu'n robh e doilich air son mar thachair dhomh ach a thaobh gu'n pheacaich mi le euceart mar a rinn mi, nach b'urrainn e air sheòl sam bith mo thèarnadh, o'n ni sin roi'n robh eagal orm, oir cha b'ionnan nàdur do 'm pheacannansa, 's do pheacannan na h-aiteam sin, air son an d'rinn e fhuil a dhòrtadh agus bàsachadh ; mi mò bha e air àireamh a measg nam peacannan a bh' air an chur as a leth 'nuair a bha e 'n crochadh air a' chrann Uime sin, mar a tigeadh e ritist a nuas o nèamb agus bàsachadh as-ùr air son a' pheacaidh so, ge do bha truas aige rium da-rìreadh nach burrainn e math sam bith a dheanamh dhomh.” Faodaidh na nithe so a bhi air am meas neònach le muinntir eile, eadhon cho neònach sa bha iad annta féin, ach bha iad dhomhsa 'nan smuaintean cràiteach, gach aon diù ag antromachadh mo thruaighe ; le gu'm biodh urrad do ghràdh ann an Iosa Criod, a's truas a ghabhail riumsa agus nach b' urrainn e cobhair sam bith a dheanamh rium ; ni mò shaoil mi gu'm be 'n t-aobhar air son nach deanadh e còmhnhadh leam gu'n robh a' chumhachd lag, no ghràs agus a shlàinte air a caitheadh air m'uinnitir eile cheana, ach a thaobh nach leigeadh dìlseachd a bhagraidhean da a thròcair a sgaoileadh dhomsa, a bharr air gu'n do shaoil mi mar a thubhaint mi cheana nach robh

mo pheacadh air taobh a steach crìochan a mhathanais sin a bha air fhilleadh suas anns a' ghealladh, agus mar an robh, an sin, bha fios cinnteach agam gu'm bucho furast donèamh agus do'n talamh dol thairis sa bha e dhòmhsha beatha shìorruidh fhaotainn, a thaobh gu'n d'éirich aobhar an egail so a bha orm o'n chreideamh dhaingean a bh'agam ann am bunailteachd facail Naomha Dhé, agus mar an ceudna, gu'n d' fhuair mi cunntas mhearachdach mu thim-chioll nàdur mo pheacaidh.

185. Ach O ! cia mar a mheudaicheadh so mo bhròn ; smaointeachadh gu'm bithinn ciontach do leithid sud do pheacadh, peacadh air son nach d' fhuair Criodù bas. Rinn na smaointean so mo chuir fo amhluadh, mo chumail am prìosan agus mo cheangal suas o chreideamh, ionnas nach robh fhios agam ciod a dheanainn, ach O ! arsa mise, nach ann a thigeadh Criodù a nuas a rithist, O ! nach ann a bhiodh obair saorsa an duine gu bhi air a deanamh fathast le Criodù ! Cia mar a ghuidhinn air am peacadh so àireamh am measg nam peacannan eile air son an d' fhuair e bas ! Ach bhuaileadh an sgrìobtur so sios mi mar gu'm b'ann marbh,—“ Air dhuinn fios a bhi againn, air do Chriosd éirigh o na mairbh, nach bàsaich e nis mò ; cha-n eil tighearnas aig a' bha's ni's mò air.” Rom. vi. 9.

186. Mar so, le droch-ionnsaidh iongantach agus neo-ghnàthach a' bhuaireadair, bha m'an an coltach ri soigheach briste, air m' f huadach mar

gu'm b'eadh leis na gaothaibh agus air mo thonnluasgadh air uairibh an comhair mo chinn ann an cuan an-dòchais ; cuid do dh' uairibh air cùmh'nanta nan gniomh ; agus air uairibh eile a' guidheadh gu'm biodh an nuadh-chùmh'nanta agus a chumhachan réite, cho fad sa bha mo ghnothach-sa riu air an tionndadh rathad eile, agus air an atharrachadh gu tür. Ach anns gach cùis diù so bha mi mar iadsan a bh' air am bualadh ri aghaidh nan creag, ni bu mhò air mo bhriseadh, air sgaoileadh, agus air sgàineadh, O! an dearmad aignidh, eagail, agus uabhais a th' air a thoirt mu'n cuairt le neach a bhi air a lùbadh fo chiont a' pheacaidh, ag aomadh a dh'ionnsaidh an-dòchais !—'S e so an duine aig an robh a chòmhnaidh 's na h-àtibh adhlaic, agus nach b'urrainn neach sam bith a cheangal, a tharruinn na slàbhraidhean ás a' chéile, agus a mhin-bhris na geomhlaichean, a bha docheannsaichte, agus a' glaoigh a latha sa dh' òidhche, agus ga ghearradh féin le clachaibh. (Marc. v. l. 5.) Ach deiream, tha gach ni dhiù sin diamhainn. Cha toir an t-an-dòchas comhf hurtachd dha, cha dean an seanna chumhnant' a thearnadh. Cha dean ; “ théid nèamh agus talamh thairis mu'm fàilinn agus mu'n gluaisear air falbh aon smid do bhriathran no do lagh nan gràs.” So chunnaic mi, so dh'fhairich mi, agus fodha so rinn mi caoidh, ach fòs, so aon bhuannachd a fhuair mi uaithe, se sin, barrachd dearbhaidh air cinntichead slighe na slàinte,

agus gu'm b'iad na Sgriobturan falal Dé. O ! cha'n urrainn mi aithris an dràsta na chunnaic agus na mhothaich mi aig an àm ud do bhunailteachd. Iosa Criosd carraig slàinte an duine. Na chaidh a dheanamh cha b' urrainn e bhi gu'n deanamh no air a chaochladh ; chunnaic mi gu dearbha gu'm faodadh am peacadh duin' iomain seachad air Criosd, seadh, am peacadh air son nach faighear mathanas a chaoidh ; agus is an-aoibhinn do'n tì a bha no bhitheas mar sin air iomain, oir dùinidh am falal a mach e !

187. Bha mi mar so, do ghnà a dol fodha ge be ni air an smaointichinn no dheanainn. Mar sin air aon latha choisich mi chum baile a bha dlù do'n choimhearsnachd, agus rinn mi suidhe air suidheachan a bh'air, an t-sràid, agus thuit mi ann an trom smaointean a thaobh na staide sin chum an d'rinn mo pheacadh mo tharruinn agus an deigh dhomh a bhi gréis a' smaointeachadh thog mi suas mo cheann agus shaoil leam gu'n faca mi mar gu'm biodh a' ghrian a bha deàlradh ann an speuraibh nèimh a' s'radh solais a thoirt dhomh, agus mar gu'm biodh na dearbh chlachan a bh'air an t-sràid, agus na criadh-leacan a bh'air na taighean ga'n lùbadh féin 'nam aghaidh ; air leam gu'n deach iad gu léir am bainn a chéile chum m'fhuadach ás an t-saoghal, bha mi air m' fhuathachadh leo, agus neo-iomchuidh air còmhnaidh a ghabhail maille riù, no bhi ann am fhear-compairtichidh do na sochairean a bha acasan, a

chionn gu'n do pheacaich mi an aghaidh an t-Slàn-aighear ; O ! cia cho sona sa bha gach creutair a nise seach mar a bha mise ; oir sheas iad gu daigheann agus chum iad an àite ; ach bha mise shios dheth agus cailte.

188. A nis' air dhomh labhairt a mach ann an searbhadas m'anma, thubhairt mi ri m'anam le osna ghoirt,—“ Cionnas is urrainn Dia comhfhurtachd a thoirt do mo leithid-sa dh'eucorach truagh ? ” Cha bu luaithe thuirt mi na briathran ud na phill am freagairt so do'm ionnsaidh mar ath-shéirm mhic-talla do ghuth, “ Cha n-eil am peacadh so a chum bàis.” Air domh so a chluinntinn bha mi mar gu'm bithinn air éirigh ás an uaigh, agus ghlaodh mi mach a rithist,—“ A Thighearna ! cia mar a b'urrainn thu facal mar sin fhaotainn a mach ? ” Oir bha mi air mo leònadh le ioghnadh a thaobh iomchuidhead nam briathran ud, a thàinig an uair nach robh dùil sam bith agam riù ;—a thaobh freagarrachd nam briathran, a mhithich anns an tàinig iad, an cumhachd, an soluis agus a' ghlòir a thàinig maille riu mar an ceudna, bha e iongantach leamsa fhaotainn. Bha mi nise ré an ama sin ás gach teagamh, a thaobh nan nithe mu'n robh mi roimhe sin ann am mòr theagamh. Be m'eagal roimhe sin nach robh mo pheacadh so-mhàitite, agus uime sin nach robh còir agam air ùrnaigh dheanamh no air aithreachas a ghabhail, &c. agus ge do dheanainn sin nach robh e chum math no buannachd sam

bith a dheanamh dhomh. “ Ach a nis,” arsa mise “ mar a h-eil am peacadh so a chum bàis, tha e so-mhaithte, uime sin tha misneach agam tighinn a chum Dhé tre Chriosd, a dh’iarraidh tròcair, a chum gealladh a mhathanais a thoirt fainear; mar an ni sin a ta ’na sheasamh le gàirdeanaibh sgaoilte mach a chum mise ’ghabhail a steach cho math ri muinntir eile.” Bha so uime sin, ’na mhòr shocair do’m inntinn, se sin ri ràdh, gu’n robh mo pheacadh so-mhaithte, agus nach b’e am peacadh a ta chum bàis, (1 Eoin. v. 16, 17.) Cha b’urrainn neach sam bith ach iadsan a fhuair fios air leithid mo thrioblaid [o’m fiosrachadh féin,] innseadh ciod an comhfhurtachd, a thug na smaointeann so a dh’ionnsaidh m’anma; bha e ’na fhuasgladh dhomh o na cuibhrichean anns an robh mi roimhe sin air mo cheangal; agus ’na dhion dhomh o’n doireann fo’n robh mi roimhe sin rùiste, bha mi nise coltach ri bhi ann a’i sheasamh air an aon stéidh ri peacaich eile, agus mo chòir cho math air an fhacal agus air ùrnaigh sa bha aig aon neach acasan.

189. A nise, deiream, bha mi ’g earbsa nach robh mo pheacannan do mhàithte, ach gu’m faodadh dòchas a bhi agam gu’m faighinn mathanas, ach o cia mar a ghnàthaich Sàtan e-féin, a chum mo thoirt a nios a rithist. Ach cha b’urrainn e sin a dheanamh air chòr sam bith, araon air an latha ud no air a’ chuid bu mhò do’n ath latha, oir sheas an ràite so mar chlach-

comharraidh mìle air mo chùl-thaobh ; fùs an àm tighinn an fheasgair an ath latha, mhotaich mi am facial so ga mo thréigsinn agus a' tarr uinn a chobrach air falbh uam, uime sin phill mi chum mo sheann eagail a rithist ; ach b'ann le'm fhior an-toil agus ghearan, oir bha eagal orm roi" bhròn an an-dùchais ; ni mò chumadh mo chreideamh am facial so ni b'fhaide.

190. Ach air feasgar an ath-latha, air dhomh a bhi fo iomadh eagal chaiddh mi dh'iarraidh an Tighearna, agus am feadh a bha mi 'g ùRNAIGH ghlaodh mi ; agus ghlaodh m'anam ris anns na briathran so le glaodhaich thréin ;—"O Thighearna guidheam ort foillsich dhomhsa gu'n do ghràdhaich thu mi le gràdh sìorruidh." Cha bu luithe thuirt mi sud na thàinig na briathran so do'm ionnsaidh le taitneas mar ath-shéirm mhic-talla ;—"le gràdh sìorruidh ghràdhaich mi thu." (Ier. xxxi. 3.) A nise chaiddh mi gu'm leabaidh le sìth, agus mar an ceudna 'nuair a dhùisg mi air an ath mhadainn, bha na briathran gu h-ùr air m'anam agus chreid mi iad.

191. Ach cha d'fhàg am buaireadair mi fathast ; oir cha bu lugha na ceud uair air an lathath sin a shaoithrich e chum mo shìth a bhriseadh. O ! na cathan agus na còmhragan a thachair rium aig an àm ud ; air dhomh a bhi strìth ri gréim a chumail air na briathran ud,

lasadh còr truagh Esau suas mar dhealanach ann am aodainn, bhithinn air cuid do dh'amaibh, sios agus suas fichead uair ann an aon uair do dh'ùin', gidheadh ghiùlain Dia mi mach agus chùm e mo chridhe air an fhacal so, bho'n d'fhuair mi mar an ceudna fad lathaichean iomlan, mòran taitneachd agus dòchas comhfhurtachail ri mathanas fhaotainn; oir bha 'chùis air a deanamh mach dhomh mar so—“Ghràdhaich mi thu am feadh a bha thu a' cur a' pheacaidh so an gniomh, ghràdhaich mi thu roimhe sin, agus tha gràdh agam dhut fathast, agus gràdhaichidh mi thu gu sìorruidh.”

192. Fòs chunnaic mi gu'n robh mo pheacana' ro bhorb, agus 'nan ciontan salach, agus cha b' urrainn mi gu'n a cho-dhùnadhl le mòr nàire agus iongantas; gu'n d' rinn mi Mac Naomha Dhé a mhi-ghnàthachadh cho uabhasach; uime sin mhothaich mi m' anam ga ghràdhachadh gu mòr a' gabhail truais ris, agus m' innidh a' tiomachadh da ionnsaidh, oir chunnaic mi gu'n robh e 'na charaid dhomh fathast, agus gun d' ioc e math dhomh an éirig uilc; seadh dh' oibrich an gràdh agus an tlùs a bha'n tràth sin a' lasadh an taobh a steach dhomh do mo Thigh-earna agus do mo Shlànaighear Iosa Criod a leithid do rùn dioghaltais teth agus laidir orm féin air son a mhi-ghnàthachaidh a rinn mi air; agus le labhairt mar a shaoil mi 'n tràth sin, ged a

bhiodh agamsa mìle galan fala ann am chuislean b' urrainn mi 'san àm sin a dòrtadh gu léi le'm dheòin, air àint' agus aig casan so mo Thighearn' agus mo Shlànaighear.

193. Agus air dhomh a bhi mar so a' smaointeachadh cia mar a ghràdhaichinn an Tighearn, agus a leiginn ris mo ghaol da, thàinig na briathran so do'm ionnsaidh,—“ Ma chomh-arracheas tusa aingidheachd a Tighearna cò sheasas? ach agadsa *tha* mathanas; agus uime sin bithidh eagal air *daoine* romhad.” (Sàlm cxxx. 3, 4.) Bha iad so 'nam briathran matha dhomhsa, a' chuid ma dheireadh dhiù gu sònraichte, se sin ri ràdh, gu'm beil mathanas aig an Tighearna, agus uime sin gu'm biodh eagal air *daoine* roimhe, se sin mar a thuig mis' an uair sin, chum is gu'm biodh e air a ghràdh-achadh agus gu'n robh urram aig ann, oir bha e air a nochdadadh a mach dhomh mar so. “ Gu'n do mheas an Dia mòr cho àrd-luachmhor gaol a chreatairean bochda is a raoghainn air a' ghaol ac a chall gu'm mathadh e an eu-ceartan.”

194. Agus a nise bha na briathran ud air an co-lionadh orm agus bha mi air mo neartachadh leo,—“ chum gu'n cuimhnich thu agus gu'm bi làir ort, agus nach fosgail thu do bheul gu bràth nis mò, do bhrìgh do làire 'nuair a bhios mise réidh riut air son gach ni a rium thu, deir an Tighearna Iehobha.” (Esec. xvi. 63.) Mar so bha m' anam aig an àm so (agus mar a shaoil mi 'nuair sin a bhiodh e gu bràth) air a chur

saor o bhi air a thrioblaideachadh le 'm chiont agus le'm' amhluadh roimhe sin.

195. Ach mu'n deach iomadh seachduin thairis, thòisich mi air tuiteam sios 'nam inntinn a rithist, le eagal gu'm faodainn a bhi fa-dheireadh air mo mhealladh agus air mo sgrios a dh' aindeoin gach ni a mheal mi; oir thàinig na smaointeán so le neart a dh' ionnsaidh m' inntinn ;—Ge be air bith comhfhurtachd agus sìth a shaoil mi a bhi agam o fhacal geall-aidh na beatha, gidheadh, mar a robh aonta agus co-fhreagarrachd ris an sgriobtura air fhaotainn 'nam ùr-neartachadh, ge be air bhith cho math sa smaointichinn mu thimchioll, agus ge be air bith cho teann 's d'an deanainn gréim air, nach biodh tairbh sam bith ann domh aig a' cheann ma dheireadh, a thaobh, “ nach faodar an sgriobtura bhriseadh.” Eoin. x. 35.

196. A nise thòisich mo chridhe air fàs goirt a rithist, le eagal gu 'm faighinn mi-féin air mo mhealladh ann am bhaireil fa-dheireadh, Uime sin thòisich mi cheart rìreadh air a' chomh-fhurtach so a fhuair mi a cheasnachadh agus a rannsachadh, a' smaointeachadh a faodadh neach a pheacaich mar a rinn mise a làn-easbsa chuir ann an dilseachd Dhé, a bha air a chuir sìos anns na briathran so leisan robh mi air mo cho-fhurtachadh, agus air an do leag mi mo thaice, agus a bha nise air a thoirt a chum m' inntinn ;—“ O is eu-comasach an dream sin a chaidh aon uair a shoillseachadh, agus a bhlais air tioldaic

n̄amhaidh, agus a rinneadh 'nan luchd-compairt do 'n Spiorad Naomh' agus a bhlais deagh fhacal Dé, agus cumhachd an t-saoghal ri teachd, agus a. thuit air falbh ath nuadhachadh." (Eabh. vi. 4—6.) " Oir ma pheacaicheas sinn d'ar toil féin an deigh dhuinn eòlas na fìrinn fhaotainn cha-n fhagair tuilleadh dhuinn iobairt air son peacaidh, ach dùil eagalach ri breitheanas agus fearg thinnteach, a sgriosas na h-eascair-dean," (Eabh. x. 26, 27.) Eadhon, " mar Esau a reic air son aon għrein bidh còir a' cheud-bhreithe. Oir a ta fħios agaibh an uair a b' àill leis ann beannachadh a shealbhachadh gun do dhiültadh e : oir cha d' fhuair e àit' aithreachais ged' dh' iarr se e gu dùrachdach le deuraibh." Eabh. xii. 16, 17.

197. A nise bha facal an t-Soisgeil air a spionadh o m' anam, air chōr is nach robh aon ghealladh no mhisneach r'a fhaotainn anns a Bhìoball air mo shon : agus a sin dh'oibrich-eadh an ràite so airm'inntinn a chum m'āmhghair. " Na dean aoibhneas o Israeil mar na cinnich." (Hos. ix. 1.) Oir chunnaic mi gu deimhinn, gun robh aobhar aoibhneis acasan a lean ri Criod, ach air mo shonsa għearr mi mi-féin uaithe le'm eu-ceartan, agus cha dh'fħàg mi dhomh féin ionad do m' bhonn no gréim làimhe a measg gach dion agus cùl-taic a th' ann am fhacal luachmhor na beatha.

198. Agus gu fìrinneach, mhothaich mi mi-féin a nise dol sios ann an slügan gu'n

iochdar, mar thaigh aig am beil a bhunaid air a mhilleadh, shamhlaich mi mi-féin anns a' chör so, ri leanabh a thuiteadh ann an dàm muillinn, oir ged' a b'urrainn e ionnsaidh thoirt air smeuraich agus smògaich anns an uisge, fòs a thaobh nach b'urrainn e ionad buinn no gréim làimhe fhaotainn, b'éigin da ma dheireadh bàsachadh anns a' chör sin. Cho luath sa rinn an nuadh-ionnsaidh so gréim air m'anam, thàinig an Sgriobtur so gu'm chridhe. "Oir tha'n sealladh fathast ré mòran laithean," (Dan. x. 14.) Agus gu dearbha fhuair mi gu'n robh e mar sin, oir cha b'urrainn mi bhi air m'aiseag no air mo thoirt a chum sìth' a rithist, gus an deach crìoch air dà bhliadhna gu leth an deigh sin. Uime sin,—na briathran so,—ge d' nach robh aon ni annta a chum mi-mhisneachd a thoirt seachad, gidheadh dhomhsa air an robh eagal gu'm biodh an cör so anns an robh mi sìorruidh, bha iad air uairibh mar chòmhnadhl agus mar ath-neartachadh dhomh.

199. Oir arsa mise, cha n-eil "mòran laithean" cho fad ri gu bràth, théid crìoch air "mòran laithean," uime sin air faicinn dhomh nach robh m'ämhgar, gu marsainn a mhàin rè beagan ach "mòran laithean," fòs rinn mi gàirdeachas a chionn nach robh e ach "rè mòran laithean." Mar so deïream, dheanainn mi-féin ath-ghairm air uairibh agus gheibhinn cobhair, oir cho luath sa thàinig am falal air tùs gu'm inntinn, thuig mi gu'm maireadh mo thrioblaid

ré ùine, ach cha bhiodh so ach air uairibh, oir cha b'urrainn dhomh a bhi do ghnàth a' smaointeachadh air a so, no bhi idir air mo cho-fhurtachadh leis ged a b' urrainn.

200. A nise, am feadh a bha na sgriobturan so 'nan laidhe fo'm chomhair, agus a leag iad peac-adh ás-ùr a rithist aig mo dhorus; thug na briathran so anns a' cheud rann do'n ochdamh caibidil deug do Shoisgeil Luais maille ri briathran sgriobtuir eile misneach dhomh, a chum ùrnaigh a dheanamh; an sin dhùisg am buaireadair smaointean glè ghoirt suas ann am inntinn;—“nach fòghnadh araon trècair Dé no ful Chriosd chum mo shaoradh o'm pheacadh, uime sin gu'm bu diamhainn an ni dhomh a bhi 'g ùrnaigh”—“Gidheadh,” arsa mise, “ni mi ùrnaigh.”—“Ach,” arsa am buaireadair, “tha do pheacadh do-mhaithte,”—“Gidheadh,” arsa mise, “ni mi ùrnaigh.”—“Cha-n eil stàth dhut innte,” ars esan.—“Gidheadh,” arsa mise, “ni mi ùrnaigh.” Mar so chaidh mi dh' ùrnaigh ri Dia, agus am feadh a bha mi 'g ùrnaigh, labhair mi briathran mar iad so;—“A Thighearna, tha Sàtan ag innseadh dhomh, nach eil araon do thròcair sa no ful Chriosd uilfhoghainteach a chum m' anam a thearnadh; a Thighearna, an cuir mi ni's mò dh' onair ort le chreidsinn gu'm beil, agus gur comasach do thròcair-sa agus ful Chriosd sin a dheanamh. no le chreidsinn nach eil, agus nach urrainn thu. A Thighearna is deònach a chuireas mi onair

ort le chreidsinn gu'n dean, agus gur urrainn thu dheanamh."

201. Agus am feadh a bha mi mar so ann an làthair an Tighearna, rinn an sgriobturi so gréim air mo chridhe, "O a *dhuine* is mòr do chreideamh." (Mat. xv. 28), eadhon mar gu'm putadh duine mi thaobh mo chùil, an àm dhomh a bhi air mo ghlùinean an làthair Dhé, gidheah cha robh mi comasach air so a chreidsinn gu'm b'e ùRNAIGH creideimh a bha ann, gu ceann shé mìosan an déigh sin, oir cha b'urrainn mi smaointeachadh gun robh creideamh agam, no gu'm biodh facal ann domh air an oibrichinn creideamh, uime sin bha mi fathast an sàs ann an ciobhalaibh an-dòchais, agus shiubhail mi sios agus suas, a' caoidh ann an còr ro mhuladach, truagh !

202. Cha robh ni sam bith a nise bu mhiann-aiche leam na'n ni so a chuir ás gach teagamh ; agus air dhomh a bhi gu ro dhùrachdach ag iarraidh fiosrachaидh an robh da-rìreadh dòchas do'm thaobh ; thàinig na briathran so a dh' ionnsaidh m' inntinn ;—"An tilg an Tighearna uaithe gu bràth ? agus nach nochd e a dheagh-ghean ni's mò ? An do sguir a chaoimhneas am feast ? an d' fhàilnich fhacal o linn gu linn ? an do dhearmaid Dia a bhi gràsmhor ? an do dhùin e suas 'na chorraich a chaomh-thròcair ?" (Salm lxxvii. 7—9.) Agus bha so a' ruith air m' inntinn, fad na h-ùine sin, agus air leam gu'n robh na briathran so agam

mar fhreagairt. “ ‘S e cheist, cò-dhiù a dhearmaid no nach do dhearmaid ?” Air leam gu’n robh a’ cheist a’ giùlain innte féin, nach do dearmaid e da-rìreadh, agus nach tilgeadh e uaithe, ach gu’n nochdadh e a dheagh-ghean, agus nach tigeadh failinn gu bràth air a ghealladh, agus nach dì-chuimhnaicheadh e a bhi gràsmhor, agus nach dùineadh e suas ’na chorraich a chaomh-thròcair ; air cuid do dh’ uairibh, aig an àm cheudna bha ni-eigin ’na laidhe air m’ inntinn air nach urrainn mi cuimhneachadh an dràsta, a rinn maille ris an sgriobtur ud mo chridhe fhàgail milis domh, agus a thug orm co-dhùnadadh, nach robh a thròcair air dol seachad, agus nach rachadh i seachad gu bràth.

203. Is cuimhne leam air àm eile gu’n robh mi gu mòr fo’n cheist so, “ Cò dhiù a bha ful Chriosd làn-fhoghainteach air m’ anam a thearnadh,” agus anns an teagamh sin bhuanach mi o mhadainn gu seachd no h ochd do dh-uairean na h-òidhche, agus fa-dheòigh an uair a bha mi mar gu’m b’ eadh gu toirt thairis le eagal nach gabhadh e gréim orm, shéirm na briathran so air ball ann am chridhe—“ Tha e comasach.” Ach air leam gu’n robh am facial so *comasach* air a ghairm gu labhar, bha e ’g amharc mar fhacal mòr, bha e mar gu’m biodh e air a sgrìobhadh le litrichean mòra, agus thug e leithid do phutadh do m’ eagal agus do ’m theagamh, (tha mi ’ciallachadh fhad sa bhuanach e maille rium, agus bha sin mu thuaiream

latha), ni nach d' fhuair mi uaithe sin rè fad mo bheatha, araon roimhe no 'n déigh an ama sin. Eabh. vii. 25.

204. Ach aon mhadainn, air dhomh a bhi rithist ag ùrnaigh agus air balla-chrith, fo'n eagal so ; nach robh a h-aon do bhriathran Dé a dheanadh còmhnhadh leam, thàinig an sgriobtura so do'm ionnsaidh,—“ Is leòir mo ghràs-sa” (2 Còr. xii. 9.) Ris a so air leam gu'n do mhothaich mi cuid do stad, mar gu'm faodadh dòchas a bhi do'm thaobh. Ach O ! ciod e cho math sa tha e bho Dhia fhacal a chuir thugainn ! oir ma thuaiream ceithir-latha-deug roimhe sin, bha mi 'g amharc anns an dearbh àite so, ach an sin shaoil mi nach b' urrainn da tighinn dlù do'm anam le comhfhurstachd, uime sin thilg mi sios mo leabhar le frionas ; oir shaoil mi nach robh e farsuinn gu leòir dhomhsa, ach bha e nise mar gu'm biodh gàideanan gràis aige air an sgaoileadh cho farsuinn, air chòr is nach iathadh iad a mhàin mu'm thimchioll-sa, ach mu thimchioll mòran a bharrachd orm.

205. Bha mi air mo chumail suas leis na briathran so, gidheadh, cha b'ann gu'n mhòr chomh-strìth rè sheachd no h-ochd do sheachd-uinean, oir bhiodh mo shìth ann a's ás air cuid do dh'amaibh fichead uair an aon latha ; comhfurstachd agam an dràsta, agus trioblaid a rithist, sìth an dràsta, agus mu'n rachainn ochdamh earrann a mhìle air m' aghaidh, bha mi cho làn

eagail sa b'urrainn cridhe a bha riamh am feòil a chumail, ach cha do mhair so a mhàin a nise sa rithist, ach fad féin-fhosrachaидh iomlan sheachd sheachduinean. Oir bha so mu thimchioll làn-fhoghainteachd gràis, agus sud mu thimchioll Esau dealachadh ri chòir-breithe; mar shlighean-chothroim 'nam aigneadh, air uairibh aon cheann do'n mheidh an uachdar, agus air uairibh an ceann eile ; agus do réir mar bhodh so bhiodh mo shìth agus mo thrioblaid.

206. Uime sin buhanaich mi ann a bhi deanamh ùrnaigh ri Dia, gu'n tigeadh e steach gu mo chridhe n'a bu làine le Sgriobtur ; se sin ri ràdh, gu'n cuidicheadh e leam ; 'na briathran gu léir a chleachdach gu ceart, oir fathast cha b'urrainn mi sin a dheanamh. Thug esan agus thionail mise, ach dol n'a b'fhaide na sin air m' aghaidh cha b'urrainn mi, fathast 'cha d'rinn e dhomh, ach mo chuideachadh a chum dòchas gu'm biodh tròcair air mo shon. "Is leòir mo ghràs-sa," ach ged' nach tàinig e ni b'fhaide thug e freagrairt do mo cheist roimhe sin, 's e sin ri ràdh ; gun robh aobhar dòchais ann ; gidheadh, a thaobh gu'n robh am facial *dhut* air fhàgail ás cha robh mi toilichte, agus ghuidh mi air Dia air son an fhacail sin cuideachd. Uime sin, aon latha air dhomh a bhi aig coinneamh a chùm muinntir Dhé, agus mi làn mulaid agus uabhais, oir bha m' eagal air tighinn gu treum orm a rithist, agus mar a bha n'i nis' a' smaointeachadh nach robh m'anam dad n'a b'fhearr, ach gu'n

robh mo chòr gu ro mhuladach agus uabhasach, air ball thaom na briathran so orm le mòr cnumhachd,—“ Is leòir mo ghràs-sa *dhut*, is leòir mo ghràs-sa *dhut*, is leòir mo ghràs-sa *dhut* !” trì uairean thairis ! Agus shaoil mi gu’n robh gach facal ’na fhacal cumhachd dhomhsa ; mar *mo*, agus *ghràs*, agus *leòir*, agus *dhut* ; bha iad an uair sin, agus air uairibh tha iad fathast, mòran nis mò leamsa na tha gach facal eile.

207. Aig an àm so bha mo thugse cho mòr air a soillseachadh, air chòr is gu’n robh mi mar gu’*m* faicinn an Tighearn Iosa a’ sealltainn a nuas orm o nèamh tro thughadh an taighe, agus a’ seòladh nam briathran so thugam ; chuir so mi dhachaigh fo bhròn, bhris e mo chridhe, agus lion e mi làn aoibhneis, agus leag e mi gu h-iosal anns an ùir ; ach a mhain cha d’fhuirich e fada maille rium, tha mi ciallachadh anns a’ ghlòir, agus anns a’ chombhurtachd neartachaidh so, gidheadh bhuanach e maille rium fad iomadh seachduin agus thug e misneach dhomh a chum dòchas a bhi agam. Ach cho luath sa bha oibreachadh cumhachdach air a thoirt o mo chridhe, thàinig na smaointean eile mu thim-chioll Esau dh’ionnsaidh m’ inntinn, mar a rinn iad roimhe sin, mar sin bha m’anam an crochadh mar ann an sligean-cothroim a rithist, air uairibh shuas, agus air uairibh shìos, an dràst ann an sìth agus a rithist fo uabhas !

208. Chaidh mi air m’ aghaidh mar so fad iomadh seachduin, air uairibh a’ faotainn comh-

fhurtachd, agus air uairibh eile air mo phianadh, agus gu h-àraidh air amaibh, bhiodh mo phiantaibh buileach goirt, oir bhiodh na sgriobturan so a roi'-aimnich mi, a ta air an cuir sios ann an Lìtiran abstoil Ph' ila chum nan Eabhruidbeach, air an cur 'nam làthair mar na briathran a mhain a chumadh a mach á nèamh mi. An sin thòisichinn air aithreachas a ghabhail a rithist air son gu'n tug mi riabh caidreamh do leithid sud do smuaintean 'nam inntinn, smaointichinn mar an ceudna annam féin mar so,—“ C'arson ? cia iomadh sgriobtur a ta sin ann am aghaidh ? Cha n-eil ann ach trì no ceithir, agus nach faod Dia iad-sin a sheachnad agus mis' a thearnadh a dh' aindeoин orra gu léir.” Air uairibh eile smaointichinn,—“ mar bhiteadh na trì no cheithir fhacal so, cia cho sòlasach sa bhithinn !” Agus cha b'urrainn mi gu'n ghuidhe air uairibh gu'n robh iad a mach ás an Leabhar.

209. An sin air leam gun faca mi mar gu'n amhairceadh Peadar, Pòl, agus Eòin, maille ris gach uile sgrìobhaiche naomh' eile sios orm le tàire, a deanamh ball-magaidh dhiom, agus mar gun abradh iad rium.—“ Tha ar n-uile briathran-ne fior, gach aon fhacal cho neartmhòr ris an aon eile. Cha be sinne ghearr air falbh thu ; ach rinn thus' thu-féin a thilgeadh air falbh ; cha n-eil a h-aon do na briathran againne air am faod thu gréim a dheanamh, ach iad so, agus an leithidean eile ;—“ tha e ea comasach ;—cha n-eil obairt tuilleadh ann air son peacaidh.” (Eabh.

vi. x) “ Oir b’ fhearr dhaibh gun eòlas a bhi ac’ air slighe na fìreantachd, na, an deigh a h-eòlas fhaotainn, pilleadh o’n àinte naomh’ a thugadh dhaibh ;” agus nach faodair an Sgriobtura bhriseadh.” 2 Ped. ii. 21. Eoin. x. 35.

210. Is iad so seanairean a’ bhaile-dhiona, a chunnaic mi a bha gu bhi ’nam breitheamhnan, araon ormsa agus air mo chòr, am feadh a sheas mi agus “ fear-diolaidh na fal’ ” aig mo shàiltean, agus mi air balla-chrith aig an dorus ag iarraidh dìdinn ; mar an ceudna le mìle eagal agus mi-earbsa bha mi ann an teagamh gu’n dùineadh e mach mi gu sìorruidh. Iosua xx. 3, 4.

211. Mar so bha mise fo amhluadh gun fhios agam ciod an ni a dheanainn, no cia mar a bhithinn air mo riarachadh a thaobh na ceiste so, cionnas a bha ’n Sgriobtura á comh-fhreagairt ri slàinte m’ anma ? Chrith mi roimh na h-abstoil ; bha fhios agam gu’n robh am briathrann fìrinneach agus dìleas, agus gu’n seasadh iad seasmhach gu bràth.

212. Agus tha càimhne agam, aon latha, an dhomh a bhi ann an iomadaidh fonn inn-tinn, agus a’ creidsinn gun robh na smaointean so do réir nàduir caochla sgriobturan a thàinig a chum m’inn-tinn, n’am b’ann mu thimchioll gràis, bha mi aig fois, ach n’am b’ann mu thimchioll Esau, bha mi air mo phianadh. “ A Thigh-earn,” ars a mise, “ ’nan tàrladh do’n dà sgriobtura so tachairt còmh-lath aig an aon àm ann am

chridhe, an saoil mi cò aca 'gheibheadh buaidh orm ?" Mar sin, air leam gum b'fhearr leam gu'n tigeadh iad gu m'inntinn le chéile aig an aon àm, seadh, ghuidh mi air Dia gu'n tigeadh.

213. Seadh ma ta, an deigh a dhà no thrì do laithichean dol seachad thàing iad da-rìreadh, thàinig iad orm a ruathar aig an aon àm, agus dh'oibrich agus cho-spàirnich iad gu treun annam rè ùine, fa-dheòigh thoisich na smaointean ud mu thimchioll coir-bhreithe Esau air fàs lag, air tarruinn air falbh, agus air dol gu tûr ás an t-sealladh, agus thoisich so mu thimchioll làn-fhoghainteachd gràis air buadhachadh le sìth agus éibhneas. Air dhomh a bhi beachd-smuainteachadh mu thimchioll anniso, thàinigan sgriobturi so a' steach orm—" Ni tròcair gàird-eachas an aghaidh breitheanais." Seum. ii. 13.

214. Bha so 'na iongantas leam, ach gu firinneach tha mi ullamh gu smaointeachadh gur ann o Dhia a thàinig e; oir feumaidh briathran ann lagha agus na féirge àite thoirt do bhriathraibh na beatha agus nan gràs, a thaobh ge do bha ministearlachd an dìteadh glòrmhor, is ro mhò na sin a bheir ministearlachd na beatha agus na slàinte barrachd ann an glòir, (2 Cor. iii. 8—11. Marc ix. 5—7, Eoin vi. 37.) Mar an ceudna gu'm feum Maois agus Elias dol ás an làthair araon, agus Criod agus a maomh-shluadh fhàgail leo féin.

215. Thàinig an sgriobturi so mar an ceudna le mòr mhìlseachd a dh'ionnsaidh m'anma,—

“an tì a thig am’ ionnsaidh cha tilg mi air chòrsam bith a mach e,” O ! a’ chomh-fhurtachd a fhuair mi bho na briathran so,—*air chòr sam bith !* mar gun abradh e,—“ Air son ni sam bith, no dh’aindeoin aon ni d’an d’rinn e.” Ach bha Sàtan a’ deanamh mòr shaothair a chum an gealladh so a spionadh uam, ag innseadh dhomh, “ Nach robh Criod ga mo chiallachadh-sa no mo leithid leis na briathran ud, ach peacaich a b’isle na mise.” Ach fhreagrainn-s’ esan a rithist agus theirinn ;—“ A Shàtain cha n-eil a leithid do theagamh idir anns na briathran, *ach an tì a thig, tì sam bith, an tì a thig am ionnsaidh-sa cha tilg mi air chòr sam bith a mach e ?*” agus tha deagh chuimhne agam air a so fathast, ged is iomadh shlighe a ghnàthaich Sàtan a chum an sgriobtur so a bhuntainn air falbh uam, gidheadh cha d’rinn e riamh urrad ris a’ cheist so a chur orm ;—“ Ach am beil thu tighinn gu ceart ?” agus shaoil mi gu’m be ’n t-aobhar mu’n nach d’ rinn e sin, gu’n robh fios aige gun robh dearbh-fhios agamsa ciod an ni a b’e *tighinn gu ceart*,—se sin, tighinn mar a bhami, ann am pheacach truaillidh, aindiadhaidh, agus mi-féin a thilgeadh aig casan tròcair, ga mo dhìeadh féin air son peacaidh. Ma rinn mis’ agus Sàtan riamh ann am bheatha comh-strìth mu thimchioll aon do bhriathran Dé, b’ann mu thimchioll deagh bhriathran so Chriosd ; e-san aig an dara ceann, agus mis’ aig a’ cheann eile. O ! ciod an ùspairt a rinn sinn, agus b’ann air son nam briathran ud ann

Soisgeul Eoin, tha mi 'gradh a rinn sin a leithid do shlaodadh agus do chomh-strìth, tharruinn esan agus tharruinn mise, ach buidheachas do Dhia, thug mise buaidh air, agus fhuair mi milseachd uaithe sin.

216. Ach a dh'aindeoin gach aobhar dhiù so. agus gach aobhar eil' a fhuair mi bho bhriathraibh beannaichte nan gràs, bhiodh smaointeachadh mu thimchioll Esau a chòir-bhreith' a reic, fathast a' pianadh mo chogais air cuid do dh'uairibh, oir ge do bha mi gu ro shuaimhneach air mo cho-fhurtachadh, agus sin ann am fior bheagan ùine roimhe sin, fòs, 'nuair a thigeadh na smaointean ud gu'm chuimhne, chuireadh iad mi fo eagal a rithist ; cha b'urrainn mi faighinn cuibhte 's iad, bhiodh iad gach latha maille rium. Uimesin, chaidh mi dh'obair air sheòl eile, eadhon a bheachd-smuainteachadh air nàdur toibheumach nan smaointean ud, tha mi ciallachadh, na briathran so a ghabhail anns an t-seadh bu mhò, le'n neart nàdurrach agus am fior àite féin a thoirt dhaibh, eadhon, do gach facial diù ; agus an uair a bheachd-smaointich mi mar so chunnaic mi, ma bha iad air an tuigsinn gu ceart, gu'm b'e so an sùim.—“Gu'm dh'fhàg mis an Tighearn Iosa gu shaor thoil féin, agus gu roghainn a dheanamh, cò diù bhiodh e 'na shlànaighear dhomh na nach bitheadh, oir b'iad na briathran aingidh iad so ; —“Falbhadh e mas e sin a thoil féin.” An sin thug an sgriobtuir so deagh aobhar dòchais dhomh, “Cha-n fhàg agus cha tréig mi feast thu.”

(Eabh. xiii. 5.) “O Thighearn!” arsa mise, “ach dh’ fhàg mis’ thusa!” Thug mi buidheas do Dhia mar an ceudna air son nam briathran so.

217. Bha mi fo eagal cràiteach fathast, gu’m fàgadh agus gu’n tréigeadh, agus fhuair mi e ’na ni anabarrach cruaidh earbsa chuir ann, air faicinn dhomh gun d’rinn mi mar sud mio-thlachd a chuir air. B’urrainn mi a bhi ro-anabarrach toilichte nam biodh so gun tachairt riamh, oir an sin shaoilinn gu’m b’urrainn mi mo chudthrom a leagadh air a ghràs le n’ a bu mhò do shaorsa; chunnaic mi gu’n robh a’ chùis maille rium mar thachair do bhràithrean Ioseiph, rinn ciont an aingidheachd féin gu tric an lionadh le eagal gun deanadh an bràthair di-meas orra fa-dheireadh. Gen. i. 15, 16.

218. Ach a bharr air gach sgriobtura thachair rium fathast, b’e na briathran so anns an fhicheadamh caibidil do Leabhar Iosua as mò thug do chomhfhurtachd dhomh ’nuair a tha e labhairt mu thimchioll a mharbhaiche a bhi téicheadh a chum a’ bhaile-dhiona;—“Agus an uair a théid fear-dìolaidh na fala an tòir air, an sin cha toir iad suas am marbhaiche d’ a làimh, a chionn gu’n do bhual e a choimhearsnach gu’n fhios da, agus gun fhuath aige dha anns an aimsir roimhe sin.” O! gu’m a beannaichte gu’n robh Dia air son nam briathran so, chaidh a dhearbhadh orm gu’m bu mhis’ am marbhaiche, agus gu’n robh fear-dìolaidh na fala an tòir

orm, mhothaich mi so le uabhas mòr ; ach a sin smaointich mi gu'n rannsaichinn an robh còir agamsa dol a steach do'n bhaile-dhiona. Mar so fhuair mi nach faodadh "an tì a laidh am plaid air son fuil a dhòrtadh dol a steach ann." Cha b'e am mortair toileach ach an tì a rinn mort d'a an-toil, no gun fhios da agus nach b'ann o mhiosgainn, o fhalachd, no bho ghamhlas, an tì sin a dhoirteas i le ruathar braise ; eadhon an tì aig nach robh fuath da choimhearsnach roimhe sin. Uime sin :—

219. Smaointich mi gu deimhin, . gu'm bu mhis' an duine dh'fheumadh dol a steach do'n bhaile-dhiona, a chionn gu'n do mharbh mi mo choimhearsnach "gu'n fhios domh, agus nach robh fuath agam dha roimhe sin ;" cha robh fuath sam bith, rinn mi ùrnaigh ris, agus bu duilich leam peacachadh 'na aghaidh, seadh agus rinn mi strìth an aghaidh an droch bhuaireadh so rè bliadhna roi' an àm sin, seadh, agus an uair a chaidh e seachad tre mo chridhe, b'ann ge b'oile le'm fhiacan a rinn e sin. Uime sin shaoil leam gu'n robh còir agam a'r dol a steach do'n bhaile so, agus nach robh na seanairean ('s esin na h-abstoil,) gu mise thoirt suas. Bha so uime sin 'na mhòr chomhfhurtachd dhomh, agus thug e deagh aobhar dòchais do'm ionnsaidh.

220. Fathast, air dhomh a bhi ga'm fhaicinn féin ann an staid ro chunnartach, oir thug mo chràdh orm nach robh fios ceart agam air ciod

an talamh a bha cinnteach gu mo chumail suas; bha m'inntinn fo aon cheist agus bha mòr dhéidh aig m'anam air gu'm faigheadh e freagairt dh'i, agus b'i so a' cheist sin;—"An robh e 'na ni comasach, gu'm faigheadh anam sam bith an comhfhurtachd bu lugh a bho Dhia tre Chriosd an deigh dha am peacadh an aghaidh an Spioraid Naoimh' a chuir an gniomh?" An sin an deigh mòran smaointeachaidh fhuair mi so mar f'hreagairt;—"Cha n f'haigheadh,— Cha b'urrainn e fhaotainn;" agus sin a thaobh nan aobhar so:—

221. *Anns a' cheud àite*, Do bhrìgh, an aiteam a chuir am peacadh sin an gniomh tha iad air an cumail o chòir a bhi ac' ann am ful Chriosd, agus air dhaibh a bhi air an dùnad a mach uaithe sin, feumaidh iad a bhi dh'easbhuidh an aobhair dhòchais is lugh a ris, agus mar sin a bhi as eugmhais comhfhurtachd spioradail. "oir cha-n f'hàgar tuilleadh dhaibh iobairt air son peacaidh, ach dùil eagalach ri breitheanas agus fearg thinnteach a sgriosas na h-eascairdean." (Eabh. x. 26. 27.) *Anns an dara h-àite*. A thaobh gu'm beil cuibhrionn a bhi ac' ann an gealladh na beatha air àicheadh dhaibh;—"Ge b'e neach a labhras an aghaidh an Spioraid Naoimhe cha mhaitear dha e anns an t-saoghal so, no anns an t-saoghal a ta ri teachd." *Anns an treas àite*, Tha Mac Dhé mar an ceudna g'an dùnad a mach, o chuibhrionn a bhi aca' na eadar-mheadhonaireachd bheannaichte, a

thaobh gur nàr leis ainmeachadh orra gu bràth, no còir a ghabhail orra, araon ann an làthair Athar Naomh' agus nan ainglean beannaicht' air nèamh. Marc viii.

222. 'Nuair a ghabh mi beachd air an ni so, le mòr chùram, agus nach b'urrainn mi gun a cho-dhùnadh gu'n tug an Tighearna comhfhurtachd dhomh, agus sin cuideachd an deigh dhomh am peacadh aingidh so a chuir an gniomh, an sin smaointich mi gu'm faodainn tighinn dlù air na sgriobturan eagalach agus uabhasach so, a bha 'cur a leithid do dh' eagal orm fad na h-ùine roimhe, agus air nach faodainn an uair sin amharc le'm shùilean, (seadh, agus dhùirigin ceud uair gu'm biodh iad air an dubhadh a mach ás a' Bhìoball,) oir shaoil mi gu'n sgriosadh iad mi, ach a nise tha mi 'g ràdh, thòisich mi air rud-eigin misnich a ghabhail chum tighinn dlù dhaidh, an leughadh, an toirt fainear, agus a' bhrìgh no chrìoch mu'n robh iad a thuigsinn.

223. 'Nuair a thòisich mi air so a dheanamh, fhuair mi m'eugais air a caochladh ; oir cha robh i 'g amharc cho gruamach 'sa shaoil mi bha i roimhe sin, Agus *air tuìs*, thàinig mi chum an t-seadhamh caibidil do Shoisgeil Phòil chum nan Eabhruidheach, agus mi air balla-chrith fathast le eagalgun buaileadh e mi, agus'nuaira bheachdich mi air, fhuair mi gu'n be 'n tuiteam air falbh a bha sin air a chiallachadh tuiteam gu tür air falbh, se sin mar a smaointich mise, tuiteam air

falbh agus làn-àicheadh air an t-Soisgeul, agus air saorsainn o pheacadh tre Iosa Criod; oir uapa sin thòisich an t-abstol air reusonachadh anns a' cheud, anns an dara, agus anns an treas rann. *Anns an dara h-àite*, fhuair mi gu'm b'éigin do'n tuiteam air falbh so a bhi folais-each, ann an sealladh an t-saoghal eadhon mar "a' cur Chriod gu nàir fholaisich." *Anns an treas àite*, Chunna mi gu'n robh an aiteam a bha 'n sin air an ciallachadh air an dùnadh a mach gu shìorruidh o Dhia, araon ann an doille, an cruathas, agus ann an neo-aithreachas; "oir is eu-comasach an ath-nuadhachadh a chum aithreachais." Leis gach ni sònraichte dhiù so, chunnaic mi chum cli'shìorruidh Dhé nach be mo pheacadh-sa am peacadh sin a bha air a chiallachadh, no air ainmeachadh ann. *Air tùs*, dh'aidich mi gu'n do thuit mi, ach nach do thuit mi air falbh, tha so bho aidmheil creideimh ann an Iosa chum beatha shìorruidh. *Anns an dara h-àite*, Dh'aidich mi gu'n do chuir mi Iosa Criod gu nàir le mo peacadh, ach cha b'ann gu "nàir fholaiseach," cha d'àicheadh mi e an làthair dhaoine ni mo dhìt mi e mar dhuine neo-tharbhach ann an làthair an t-saoghal. *Anns an treas àite*, Ni mò chunnaic mi gu'n do dhùin Dia a mach mi, no gu'n do dhiùlt e leigeadhléam tighinn d'a ionnsaidh (ge do fhuair mi e 'na obair chruaidh da rìreadh tighinn d'a ionn-

saidh) le bròn agus aithreachas. Beannaichte gu'n robh Dia air son a ghràis do-rannsaichte.

224. An sin thug mi fainear so anns an deicheamh caibidil do littir Phòil a chum nan Eabhruidheach, agus chunnaic mi nach b'e am peacadh toileach a tha sin air ainmeachadh na h-uile peacadh toileach, ach am peacadh sin a mhain a tha tilgeadh air falbh Chriosd, agus a rithist àintean mar an ceudna. *Anns an dara h-àite.* Gu'm feum am peacadh sin a bhi air a chuir an gniomh, gu folaiseach, “ fo dhithis no thriùir do dh'f hianaisibh.” (rann 28.) *Anns an treas àite,* Cha-n urrainn am peacadh so a bhi air a chuir an gniomh ach le mòr dhìmeas a dheanamh air Spiorad nan Gràs ; a' deanamh tarcuis araon air earralachadh cumail o'n pheacadh sin, agus air iompaidhean 'na aghaidh. Ach tha fhios aig an Tighearna ge ðo bha mo pheacadh-sa deamhnaidh, gidheadh nach robh e cho mòr riu sin.

225. Agus mu bhuntainn ris a sin anns an dara caibidil deug do littir Phòil a chum nan Eabhruidheach, mu thimchioll Esau a chòir-bhreith' a reic ; ge b'e so an ni a chlaoïdh mi, agus a sheas mar shleagh 'nam aghaidh, seadh a nise thug mi fainear ; *Air tùs,* nach robh a pheacadh-san'na smaoin chabhagaich an aghaidh gnà-smaointean inntinn, ach 'na smaoin do'n tug e aonta féin, agus a chuir e 'n gniomh mar an ceudna agus sin an deigh dha cuid do smaointeachadh a dheanamh mu thimchioll,

(Gen. xxv.) *Anns an dara h-àite.* Bha e 'na gniomh folaiseach agus fosgailte, eadhon an làthair a bhràthar, mar an robh ann an làthair mòran eile a bhrrachd air, rinn so a pheacadhsan do nàdur ni bu chudtromaiche na bhitheadh e n'an robh e gun a dheananah air an dòigh sin ach air dòigh eile. *Anns an treas àite,* Bhuan-aich e ann an deanamh dìmeas air a chòir-bhreithe ; bha e 'g ithe 's a 'g òl 's a siubhal 'na rathad féin, mar so rinn Esau tarcuis air a' chòir-bhreithe, seadh, ficead bliadhna an deigh sin, fhuaradh gun do chuir e suarach i fathast. “Agus thubhairt Esau.—Tha agamsa pailteas a bhràthair ; gleidh *thusa* dhut-féin n'a tha agad.” Gen. xxxiii. 9.

226. A nise ann a bhi buntainn ris a so, gu'n d'iarr Esau àit' aithreachais, smaointich mi so. *Air tùs,* cha b'ann air son a chòir-bhreith' a bha so, ach air son a' bheannachaidh, tha so soilleir o bhriathraibh an abstoil, agus tha e air a chomharrachadh a mach le Esau féin.—“Thug e leis mo chòir-bhreithe [roimhe], agus feuch a nise thug e leis mo bheannachadh.” (Gen. xxv. 36.) *Anns an dara h-àite,* A nis' air an-ni so a bhi air a thoirt fainear mar so, thàinig mi rithist a chum an abstoil a dh'fheuchainn ciod e inn-tinn Dé mu thimchioll peacadh Esau do réir labhairt agus seadh an Tiomnaidh Nuaidh ; agus cho fad 'sa b'urrainn mi thuigsinn, b'e so inntinn Dé, gu'n robh a chòir-bhreith' a' ciallachadh ath-ghinmhuinn, agus am beannachadh an oigh-

neachd shìorruidh, oii 'sann ris a so a bha briathran an abstoil coltach.—“ Air eagal gu'm bi neach mi-naomha sam bith ann coltach ri Esau, a reic air son aon ghréim bìdh cùir a cheud-bhreithe.” Mar gu'n abradh e, tha sin a tilgeadh air falbh aile cheud-thòiseachadh beannaichte Dhé, a ta 'san àm so air-san a chum nuadh-ghinmhuiinn, air eagal gu'n tig iad gu bhi mar Esau, eadhon a bhi air an diùltadh fadheireadh, 'nuair bu chòir dhaibh a bhi sealbhachadh a' bheannachaidh mar oighreachd.

227. Oir tha iad iomadh ann a tha deanamh dìmeas ann an latha nan gràs agus na tròcair air nithibh is e gu dearbha còir ceud-bhreith' nèimh, a ni fathast 'nuair a bhios deireadh an lathaichean a' teannadh dlù, éigheach cho labhar's a rinn Esau; “ A Thighearn' a Thighearna fosgail duinn,” ach a nis' a chionn nach gabhadh Isaac aithreachas, cha mhò ghabhas Dia an t-Athair aithreachas, ach their e, beannaichidh mi iad so, agus bithidh iad beannaichte, ach air bhur son-sa, “ imichibh uam a luchd-deanamh na h-eucoracn. ” Gen. xxvii. 32, Luc. xii. 25—27.

228. 'Nuair a thug mi na sgriobturan ud fainear air an dòigh so, agus a chunnaic mi nach robh an tuigsinn mar so an aghaidh sgriobturan eile, ach a' co-f hreagairt riu anns gach còr; chuir so ni bu mhò ri mo mhisneach agus ri mo chomhf hurtachd, agus thug e mar an ceudna buile ghoirt do'n teagamh ud—’s e sin.—“ nach b' urrainn an Sgriobtur aontachadh ri sàbhaladhl.

m'anma," agus cha robh maireann a nis' ach deireadh an ànnraigdh, oir bha'n tàirneanach air dol seachad orm, ach a mhain gu'n robh boinean beag' uisg' ann fathast, a bha 'n dràsta 's a rithist a' sileadh orm, ach a thaobh gu'n robh m'eagal agus m'ämhgar roimhe so gu ro ghoirt agus domhainn, bha 'chùis maille riùm fathast mar bhios i maille riù-san a thuit uair-eigin fo uabhas teine, shaoil leam gu'n robh na h-uile facal a' glaodhaich "teine! teine!" chiùrradh gach mion-bhuntainn mo chogais anmhainn.

229. Ach aon latha, air dhomh a bhi gabhail seachad chum an achaidh, agus sin cuideachd le cuid do bhreislich air m' inntinn, le eagal nach robh gach cùis ceart fathast, thuit na briathran so le graide air m'inntinn;—"tha t'fhìreantachd anns na nèamhaibh," agus air leam leis a sin gu'm faca mi le sùilean m'anma Iosa Criod aig deas làimh Dhé, "ann an sin," arsa mise, "tha m' f'hìreantachd," air chòr is cia b'e air bith àit' anns an robh mi, no cia be air bith ni a bha ni a' deanamh, nach abradh Dia riomsa "gu'n robh e 'g iarraidh m' fhìreantachd," oir bha sin dìreach fa chomhair. Chunnaic mi osbarr, nach b'e mo dheagh f'honn cridhe a bha deanamh m' fhìreantachd n'a b'fhearr, agus ni mò a b'e mo dhroch f'honn cridhe a bha deanamh m' fhìreantachd ni bu mhiosa, oir b'e m' fhìreantachd Iosa Criod féin, "an dé, an duigh, agus gu sìorruidh, an Tì ceudna." Eabh. xiii. 8.

230. A nise thuit mo shlàbhraidhean dheth mo chasan gu dearbha ; bha mi air mo leigeil fa-sgacil o'n àmhghar agus o na geimhleibh : agus theich mo bhuiridhean air falbh mar an ceudna, ionnas o 'nuair sin gu'n do sguir sgriobturan uabhasach ud Dhé a bhi cur trioblaid orm ; a nise chaith mi dhachaigh ri gàirdeachas, air son gràs agus gràdh Dhé ; mar sin 'nuair a ràinig mi'n taigh dh'amhairc mi dh'fheuchainn am faighinn na briathran so anns na sgriobturan, "tha t' fhìreantachd anns na nèamhaibh," ach cha b' urrainn domh an leithid do bhriathran fhaotainn idir, uime sin thòisich mo chridhe air sìothladh sios ann am chòm a rithist, ach a mhàin, gu'n robh so air a thoirt gu mo chuimhne ; — "neach a rinneadh dhuinne le Dia 'na ghliocas 'na fhìreantachd, 'na naomhachd agus 'na shaorsa :" (1 Cor. i. 30), leis na briathraibh so chunnaic mi gu'n robh na briathran eile firinneach.

231. Oir leis an sgrobtur so, chunnaic mi gu'n robh an duine Iosa Criod mar a tha e air leth uainne, a thaobh a làthaireachd chorporra, mar sin gur e ar fìreantachd agus ar naomhachd an làthair Dhé : Ann an so uime sin, bha mi beò rè ùine gu ro shuaimhneach ann an sìth ri Dia, tre Chriosd. O ! smaointich mi air Criod ! Criod ! cha robh ni sam bith ach Criod roi' làthair mo shùl : bha mi nise (mhàin) air son amharc air a so agus air sochairean eile Chriosd fa leith, mar fhuil, adhlaiceadh, no ais-eirigh,

ach air dhomh beachdachadh air mar Chriosd iomlan ; mar an Tì anns am beil gach ni dhiù so, agus uile bhuadhan eile, a theachdaireachd, a dhreuchdan, agus ghniomharran a' còmhlachadh a chéile, agus gu'n robh e 'na shuidhe air deas làimh Dhé ann an nèamh.

232. Bha e 'na ni glòrmhor dhomhsa, Criosd fhaicinn air àrdachadh, maille ri luach agus éifeachd uile shochairean, agus sin a chionn gu'm b' urrainn mi amharc air a nis' uam féin, agus mheas mi nach robh uile ghràsan Dé a bha nis' a briseadh a mach gorm, agus fo'n ùr-bhlàth orm, ach mar a bha na buinn-ghròta, agus na buinn-cheithir-sgillinn a's bhonna-sé bhriste tha daoine beairteach a' ghiùlan 'nan sporanan an uair a tha 'n cuid òir-dearbt' an tasgaidh 'nan cisteachan aig an dachaigh. O ! chunnaic mi gu'n robh m' òr-dearbhte-s' ann am chist' aig mo dhachaigh féin ! ann an Criosd, mo Thighearn agus mo Shlànaighear. A nise b'e Criosd m' uile ;—m' uile fhìreantachd, m' uile naomhachd, agus m' uile shaorsa !

233. Osbarr, threòraich an Tighearna mi mar an ceudna, chum diomhaireachd an aonaidh ri Mac Dhé ; gu'n robh mi air mo cheangal ris ; "Gu'm bu bhall *mi* d'a chorpa, d'a fheòil, agus d'a chnàimhibh-san ;" agus a nise bha so anns an deicheadh rann tharan fhichead do'n chùigeamh caibidil do littir an abstoil Phòil a chum nan Ephesianach 'nam briathran milis dhomhsa. Leis a so mar an ceudna bha mo chreideamh

ann mar m' fhìreantachd ni bu ro mò air a neartachadh annam ; oir ma bha mis' agus esan mar aon neach, 'an sin bu leam-sa fhìreantachd, bu leam-sa fhiùghalachd, bu leam-s'a bhuaidh mar an ceudna. A nise b' urrainn domh mi-féin fhaicinn air nèamh agus air thalamh còmhlaigh, ann an nèamh tre mo Chriosd, tre mo cheann, tre m' fhìreantachd agus mo bheatha ; ge do bha mi bhos a so a' còmhnaidh air thalamh anns a' cholainn.

234. A nise chunnaic mi gu'n d' amharc Dia air Iosa Criosd agus gu'm bu chòir dhuinne amharc air mar an ceudna, mar an t-aon phearsa coitcheann no folaiseach anns am beil uile shluagh taghte gu léir gu bhi air an toirt fainear agus air an àireamh ; a thaobh gu'n do cho-lion sinne an lagh trìd-san, gu'n do bhàsaich sinn trìd-san, gu'n d' eirich sinn o na mairbh trìd-san, gu'n d' thuair sinn buaidh air a' pheacadh, air a' bhàs, agus air an diabhol trìd-san ; agus an uair a bhàsaich esan gu'n do bhàsaich sinne, agus mar sin a thaobh aiséirigh, " thig do mhairbh beò, maille ri mo chorpa marbh-sa éiridh iad," ars' esan. (Isa. xxvi. 2.) " Agus a rithist, an ceann dà latha ni e air n-ath-bheothachadh, agus air an treas latha dùisgidh e suas sinn, agus bithidh sinn beò'na shealladh." (Hosea. vi. 2.) Ni a tanis' air a cho-lionadh le suidhe sìos Mhic an duine air deas làimh na mòrachd shìorruidh anns na nèamhaibh a réir litir Phòil a chum nan Ephesianach,— " agus chomhthog agus chomh-

shuidhich e sinn ann an ionadaibh nèamhaidh, ann an Iosa Criosd." Eph. ii. 6.

235. O ! thugadh air na smaointean agus air na sgriobturan beannaichte so le iomadh eile coltach riu, dealradh anns na lathaibh so ann am shùilean, ionnas gu'm beil aobhar agam a radh ;—" Molaibhse an Tighearna' molaibh Dia 'na ionad naomha, molaibh e ann an speuraibh a chumhachd ; molaibh e air son a ghniomharran treuna ; molaibh e a réir àirde a mhòrachd." Salm cl. 1, 2.

236. Air dhomh blasad a thoirt dhuibh a so, ann am beagan fhacal, air a' bhròn agus air an àmhghar fo'n deach m'anam tre chiont agus uabhas nan smaointean aingidh ud, agus air dhomh mar an ceudna, cuid do chunntas a thoirt dhuibh air mar fhuair mi saors' uapa, air a chomhfhurtachd mhilis agus bheannaichte a fhuair mi an deigh sin, comhfhurtachd a bhuanach maille ri mo chridhe mu thuaiream bliadhna, chum m'iongantais agus m' éibhni dolabhairt. Bheir mi nise dhuibh (mas e sin toil Dé) mu'n téid mi ni's faid' air m'aghaidh, ann am facal no dhà, an ni a tha mi a'smaointeachadh bu cheann-fàth do'n bhuaireadh so, agus mar an ceudna a' bhuanachd chum an do thionndaidh e mach fa dheireadh do'm anam.

237. A thaobh nan ceann-fath, no nan aobharan so, thuig mi gu'm bu dhà iad gu h-àraidh, agus bha làn-fhois agan cò b'iad an dà

aobhar sin ré na h-ùine a laidh an trioblaid so orm. Bha cheud aobhar a chionn, an uair a bha mi air mo shaoradh o'n bhuaireadh a thàinig an toiseach, nach do bhuanach mi ann an ùrnaigh ri Dia gu'n cumadh e mi bho 'n bhuaireadh a bha gu tighinn; oir ged a dh'fhaodas mi ràdh ann am fìrinn, gu'n robh m'anam gu mòr ann an ùrnaigh mu'n do ghlac an deuchainn so mi, gidheadh cha d'rinn mi ùrnaigh a mhàin, mar bu tric ach air son na trioblaid a bha làthair maille rium 'san àm a thoirt air falbh uam, agus air son ùr-fhiosrach aidhean de a ghràdh ann an Criod fhaotainn, ni a chunnaic mi an deigh sin nach bu leòir dhomh a dheanamh, ach gu'm bu chòir dhomh guidhe mar an ceudna, gu'n cumadh an Dia mòr mi bho'n olc a bhi ri teachd.

238. Chaidh làn-dhearbhadh a thoir dhomh air an nithibh so le ùrnaigh Dhaibhidh naomha; air dha 'bhi sealbhachadh tràcair maille ris, gidheadh a ghuidh gu'm cumadh Dia e air ais o'n pheacadh agus o'n bhuaireadh a bha ri teachd; "Mar an ceudna," ars' esan, "O pheacaibh dànanais cùm air ais tòglach nu'm bi àrd-cheannas ac' orm, an sin bithidh mi ionnraic agus bithidh mi neo chiontach o eusantas mòr." (Salm xix. 13,) leis na dearbh-bhriathran so bha mi air mo chràdh agus air mo dhìteadh tre'n bhuaireadh chian-mhaireannach, no bhuan, so gu léir.

239. Bha briathran eile mar an ceudna 2

dhìt gu mòr mi air son mo ghòraich a thaobh an dleasanais so a dhearmad. “Thig eamaid uime sin le dànanachd gu rìgh-chathair nan gràs, chum gu’m faigh sinn tràicair, agus gu’n amais sinn air gràs a chum cobhair an àm feuma.” (Eabh. iv. 16.) So ni a dhearmaid mi a dheanamh, agus air an aobhar sin cheadaicheadh dhomh mar so peachachadh agus tuiteam; do réir mar a tha e sgrìobhte, “deanaibh ùrnaigh chum nach tuit sibh ann am buaireadh.” Agus gu firinneach tha’n dearbh ni so gus an latha ’n diugh ’na leithid do dh’uabhas agus do chudthrom orm, ionnas nach dàna leam ’nuair a théid ’mi ’n làthair an Tighearna dol deth mo ghlùinean, gus an guidh mi air son cobhair agus tràicair an aghaidh nan buairidhean a ta ri teachd; agus tha mi ’guidhe orts’ a leughadair gu’m fòghlum thu leithid mo mhi-chùram-sa sheachnad o ’n àmhagħar so a dh’fhuilic mise le bròn fad lathaichean, mhiosan, agus bhliadh-nachan air son an dearmaid ud.

240. Be’n t-aobhar eile thug air a’ bhuaireadh so tuitean orm, gu’n do bhrosnach mi Dia, agus b’ann air a mhodh so a rinn mi sin; bha mo bhean leth-tromach, agus mu’n tàinig làn-àm a h-aisead, thàinig a piantan oirre mar mhaoi ri saothair gu cràiteach treun, mar gu’n tuiteadh i air ball ann an saothair chloinne; agus gu’n rachadh a h-aiseag an tràthail; a nis’ aig a’ cheart àm so, bha mise cho làidir air mo bhuaireadh, is gu n chuir mi teagamh ann am

bith Dhè, uime sin air do mo bhean a bhi a' caoidh ri'm thaobh tre phiantan, thubhairt mi, (ach cho diamhair sa dh'fhaointeachadh ann am chridhe)—“A Thigearna, ma bheir thu air falbh àmhghar cràiteach so mho mhnatha, agus ma dheònaicheas tu nach bi i air a bualach leis tuille rè na h-òidhche so, [agus a piantan a nis' oirre] an sin bithidh fhios agam gur urrainn thu rùintean is ro-dhiomair a' chridhe fhaicinn.”

241. Cha bu luaithe thuirt mi na briathran ud ann am chridhe; na bha a piantan air an toirt air falbh uaipe, agus thuit i ann an cadal tròm, agus bhuanach i mar sin gu madainn; chuir sin mi fo mhòr-iongnadh gu'n fhios agam ciod a smaointichinn, agus an deigh dhomh a bhi gréis mhath ann am dhùisg agus nach cuala mi i a' gearan ni bu mò, thuit mi-féin ann am chadal mar an ceudna, mar sin 'nuair a dhùisg mi sa' mhadainn, thòisich ni air smaointeachadh air an ni a thuirt mi ann am chridhe air an oidhche chaidh seachad, agus air mar thaisbean an Tighearna dhomh gu'n robh fios aig air mo smuaintean diamhair, ni a bha 'na mhòr iongantas leamsa fad iomadh seachduin an deigh sin.

242. Seadh ma ta, mu thuaram bliadhna gu leth an deigh sin, chaidh an smaoin aingidh pheacach mu'n do labhair mi romh so troi' mo chridhe, eadhon an smuain so,—“falbadh Criost mas e sin a thoil féin.” Mar sin 'nuair

a thuit mi fo chiont air son so, thigeadh mo smuain eile maille ris n'a thàinig 'na co-lòrg fos-near dhomh mar an ceudna leis an ach-mhasan so maille rithe ;—“ A nise faodaidh tu fhaicinn gu'm beil fios aig Dia air smaointean is ro-dhiamhair a' chridhe.”

243. Agus leis a so, thàinig a' cho-labhairt a bha eadar an Tighearna agus a shéirbheiseach Gideon gu'm inntinn ; a chionn gu'n do bhros-naich Gideon, Dia le lomradh araon fluich agus tioram, [an nuair bu chòir tha creidsinn agus earbsa chuir á fhacal] ; gu'n do chuir an Tighearn an deigh sin e gu dearbhadh le chur an aghaidh àireamh do-àireamh nàimhdean ; agus sin cuideachd a réir coltais o'n leth a mach gun neart no cobhair sam bith. (Breith. vi. 37—40.) Mar sin bhun e riumsa, agus sin gu ceart, oir bu chòir dhomh fhacal a chreidsinn, agus gun teagamh a chur ann an uil'-fhaicsinneachd Dhé.

244. Agus anise chum cuid de na bhuanachd a fhuair mi, mar an ceudna bho'n bhuaireadh so a leigeadh ris dhut, air tùs, thug e orm mothachadh ro iongantach a shealbhachadh do ghnà 'nam inntinn araon air beannachadh agus glòir Dhé, agus Mhic a' gràidh ; anns a' bhuaireadh a thàinig ròimhe sin. bha m'anam air a chràdh gu goirt leis an as-creideamh, le toibheum, cruathas cridhe, teagamhan, mu thimchioll bith Dhé, Chriosd, fìrinn fhacail, agus cinntichead an t-saoghail ri teachd, tha mi 'g ràdh gu'n robh

mi 'nuair sin, gu mòr air mo phianadh le bhi
 ḡ àicheadh Dhé, ach a nise bha 'chùis air
 mhodh eile, a nise bha Dia agus Criod do
 ghnà roi' làthair mo ghnàis, ged' nach b'ann
 ann an rathad comhfhurtachaidh, ach ann an
 rathad mòr eagail agus uabhais. Rinn glòir
 naomhachd Dhé aig an àm so mo bhriseadh
 am bhloidibh, agus rinn innidh ghràidh, agus
 tuacantas comhfhulangais Chriosd mo bhrist-
 eadh mar le cliath-phianaidh ; oir cha b'urrainn
 mi smaointeachadh air, ach mar Chriosd tréighte,
 agus caillte dhomh féin, agus bha bhi cuimhneach-
 adh air an so do ghnà a bhriseadh mo chnàmhan.

245. Bha na Sgriobturan, mar an ceudna 'nan
 nithibh iongantach dhomsa, chunnaic mi gu'm
 b'e am firinn, agus an cinnteachd iuchair
 rioghachd nèimh ; an aiteam sin do'n nochd na
 Sgriobturan deagh-ghean feumaidh gu'n sealbh-
 aich iad am beannachd agus an suaimhneas,
 ach an àitean sin, a bhios nan Sgriobturan 'nan
 aghaidh g'an dìeadh, feumaidh iad dol a dhìth
 gu sìorruidh ; O ! na briathran so, “oir cha-n
 fhaodar na Sgriobturan a bhriseadh,” reubadh
 iad so cochull mo chridhe, agus dheanadh an
 sgriobturan so eile an ni ceudna ;—“Co air bith
 iad d'am math sibh am peacannan, tha iad
 maithte dhaibh ; agus cò air bith iad d'an cùm
 sibh am *peacannan gun am mathadh*, tha
 iad air an cumail.” A nise chunnaic mi gu'n
 b'iad na h-abstoil seanairean a' bhaile dhiona
 (Iosua xx. 4,) agus an aiteam a ghabhadh iad

a steach, gu'n robh iad gu bhi air an gabhail a steach gu beatha ; ach bha 'n aiteam a bha iad a' dùnadh a mach gu bhi air am marbhadh le fear-dìolaidh na fala.

246. O ! bu mò chuir aon earrann do'n Sgriobtura dh'uabhas air m' inntinn, [tha mi a' ciallachadh na h-earrannan so a sheas ann am aghaidh, mar bha mi 'n dùil air uairibh a bha na h-uile earrann de a' deanamh.] bu mò chuir iad a dh'uabhas air m'inntinn, deiream, na chuireadh armait dha fhichead mìle fear a dh'fhaodadh tighinn 'nam aghaidh. An-aoibhinn do'n tì sin, a ni na Sgriobturan iad-féin a lùbadh 'na aghaidh !

247. Leis a' bhuaireadh so bha mi air mo thoirt gu faicinn ni b'fhaide steach ann an diamhaireachd nàduir nan geallaidhean, na bha mi riamh roimhe. Oir bha mi nis' ann am laidhe air balla-chrith fo làimh chumhachdaich Dhé, air mo reubadh agus air mo sgoltadh do ghnà le tairneanach a cheartais ; thug so orm araon le cridhe cùramach, agus le sùil aireachail a's mòr fhiamh, gach duilleag a thiondadh thairis, agus le mòr dhìchioll air a' mheasgadh le balla-chrith gach earram deth a thoirt fainear, maille r'an neart nàdurrach agus am farsuinneachd.

248. Leis a' bhuaireadh so mar an ceudna bha mi gu mòr air mo chumail air falbh o mo ghnàthachadh amайдeach roimhe so, a bhi cuir seachad facal a' gheallaidh 'nuair a thigeadh

e gu mo làimh ; oir a nise, ged nach b'urrainn mi an comhfhurtachd, agus a' mhilseachd a dheothal mar a rinn mi ; aig amaibh eile, gidheadh coltach ri duine bhiodh a' dol fodha ann an uisge domhainn, dheanainn gréim air gach ni a chunnaic mi ; roimh an àm so shaoii mi nach robh còir agam air beantainn ris a' ghealladh, mar an robh mi a' faotainn comhfhurtachd uaithe, ach a nise cha robh ùin' agam air fuireach ris a sin, oir bha fear-dìolaidh na fala an tòir orm gu dian.

249. A nis' uime sin, bha mise toileach gréim a dheanamh air an fhacal sin, ge do bha eagal orm fathast nach robh deagh aobhar agam air còir a ghabhail air ; agus eadhon leum ann an uchd a' gheallaidh ud, ge do bha eagal orm anns a' cheart àm sin gu'n do dhùin e a chridhe 'nam aghaidh. A nise mar an ceudna, shaoithrichinn a chum am facal a ghabhail do'm ionnsaidh, mar a chuir Dia sìos e, gun neart nàdurrach aon lididh dheth a chumail airais. O ! ciod a chunnaic mi anns an t-seadhamh caibidil beannaichte sin do Shoisgeil Eoin, "agus an tì a thig a m' ionnsaidh cha tilg mi air chòr sam bith a mach e," (rann 37.) Thòisich mi nis' air smaointeachadh annam féin, gu'n robh beut Dé ni bu mhò chum labhairt na bha mo chridhe sa chum tuigsinn ; smaointich mi mar an ceudna annam féin nach do labhair e a bhriathran le cabhaig, no le braise gun smaointeachadh, ach

le gliocas neo-chriochnach agus le breitheanas ; agus leis na h-uile fhìrinn agus dhìlseachd.

250. Anns na lathaibh so, an àm mo mhòr phiantan rachainn le dian-spàирн a chum nan geallaidhean, (amhail mar bhiodh each ann am feàth-chrithich a' togairt a chum a' chruathlaich,) a' co dhùnadadh, ge do bha mi mar neach ás a chéile le eagal, air a so gabhaidh mi fois agus c' mhnaidh, agus fàgaidh mi a choillionadh an earbsa ri Dia nèimh a rinn e. O ! is iomadh caonnag a bh'aig mo chridhe ri Sàtan air son an t-seadhamh caibidil beannaithe ud do Shoisgeil Eoin. Cha do sheall mi 'n dràsda mar bu ghnà leam a deanamh air uairibh eile, air son comh-fhurtachd gu sònraichte, (O ! ge do b'e a lànbheatha tighinn do'm ionnsaidh) Ach a nise facal,—facal air an leagadh m'anam sgìth a thaise, chum 's nach rachadh e fodha gu sìoruidh ; so an ni air an robh mi'n tòir.

251. Seadh, an uair a bhithinn a' dol a chum nan geallaidhean chunnaic mi gu minig, mar gu'n diùltadh an Tighearna m'anam gu bràth, bha mi gu tric mar gu'n tuitinn air rinn nam pícean, agus mar gu'n tilgeadh an Tighearn' orm a chum mo chumail uaithé, mar le claidh-eamh lasarach. An sin smaointichinn air Ester, a dh'iarr iarrtas air an rìgh nach robh "a réir an lagha." (Ester vi. 16.) chuimhnich mi mar an ceudna air séirbhisich Bhenadaid a chaidh le cuird air an cinn a chum nan nàimh-

dean a dh'iarraidh tràcair, (l Rìgh. 31, &c.) chuimhnich mi cuideachd air a' mhnaoi do mhuinntir channain nach do ghabhlag-mhisneach ge do thuirt Criod cù rithe, (Mat. xx. 22—28,) agus air an duine chaith a dh'iarraidh iasad arain mu mheadhon oidhche. (Luc i. 5—8.) Bha iad so mar an ceudna 'nam mòr mhisneach dhomh.

252. Cha-n fhaca mi riamh roimhe an àird' agus an daoimhne so ann an gràs, ann an gràdh, agus ann an tràcair, 'sa chunnaic mi annta an deigh a bhuaigidh so, peacannan mòra a' tarruinn a mach mòr ghràs, agus far am beil cionta ro uabhasach agus borb, ann an sin gu'm beil tràcair Dhé ann an Criod, 'nuair a tha e air fhoillseachadh do'n anam ag amharc ro àrd agus cumhachdach. 'Nuair a thiondaidh an Tighearna braighdeanas Iob thug e dha a dhà uireadh sa bha aige roimhe (Iob xlvi. 10.) Beannaichte gu'n robh Dia air son Iosa Criod ar Tighearna. Tha iomadh ni eile a dh' fhaodainn a thoirt fainear ann an so, ach is àill leam a bhi aithghearr, agus uime sin ni mi aig an àm so an dearmad ; agus guidhidh mi air Dia gu'n toir mo lochdan air muinntir eile gu'm bi eagal orr' an Tighearn a bhrosnachadh mu'n toirear orra gu'n iomchair iad a' chuing iarainn mar a rinn mise. Bha dha no thrì do dh'uairean agam aig àm mo shaoraidh o'n bhuaireadh so, smaointeán ro laidir mu ghràs Dé, ionnas gu'm bu ghann a b'urrainn mi cumail suas

fodha, bha e cho mòr thar tomhas iongantach 'nuair a shaoil mi gu'n ruigeadh e orm, air chòr is gu'm beil mi a' smuainteachadh n'an robh a mhothachadh air gabhail còmhnaidh n'a b'faide orm, gu'n robh e air m'fhàgail neo-chomasach air mo ghnothach tìmeil a dheanamh.

253. A nise théid mi air m'aghaidh a thoirt cunntas dhut m'a thimchioll tuilleadh do dhéiligidhean an Tighearna rium aig iomadh uair eile, agus mu thimchioll nam buairidhean a thachair orm aig gach uair dhiù sin. Tòisichidh mi aig an ni sin a thachair rium air tùs an uair a chaidh mi an co-chomunn ri pobull Dé ann an *Bedford*. An déigh dhomh nochadh do'n eaglais gu'm b'e mo mhiann siubhal ann an doigh agus ann an òrdraighean Chriosd maille riu, agus a bha mi mar an ceudna air mo ghabhail a steach leo 'nuair a smaointich mi air òrdugh beannaichte so Chriosd, ni a b'e a Shuipeir dheireannach maille r'a dhisciobuil roi' bhàs, bha'n sgriobtur ud ;—“ Deanaibh so mar chuimhneachan ormsa,” (Luc. xxii. 19.) air a dheanamh na bhriathar glè luachmhordhomhsa; oir b'ann leis a thàinig an Tighearna 'nuas air mo chogais le fradharc air a bhàs féin air son mo pheacannan, agus mhothaich mi 'nuair sin mar gu'n tilgeadh e steach mi ann am feart no 'm buaidh a' bhàis sin, ach feuch cha robh mi fada 'nam fhear-compairteachaidh aig an òrdugh sin, gus an d' rinn buairidhean muladach agus searbh mo choinneachadh aig gach àm an sin,

araon a chum toibheuman a labhairt an aghaidh an òrduigh, agus gu ghuidhe gu'n tigeadh ni-eigin bàsmhor an caramh na h-aiteam a bha compairteachadh dheth; a chum is nach bithinn aig uair sam bith ciontach de m'aonta thoirtdo na smaointean aingidh agus eagalach so, bha mi air mo cho-éigneachadh gu mi féin a lùbadh fad na h-ùine ann an ùrnaigh ri Dia chum mo chumail o leithidibh sud do thoibheumaibh; agus mar an ceudna ag achanaich air, gu'm beannaicheadh e an copan agus an t-aran dhaibh, mar gu'm b'eadh o bheul gu beul. Be'n t-aobhar mu'n tàinig am buaireadh so, mar a smaointich mi o'n uair sin, a thaobh nach tàinig mise leis an urram sin bu chuimhe dhomh 'nuair a dhlùthraig mi ris an òrdugh air tùs a chum comhpairteachadh dheth.

254. Bhuanach mi mar so fad thrì ràithean agus cha b'urrainn mi idir fois no sòcain fhaotainn, ach fa-dheireadh thàinig an Tighearna steach a chum m'anma leis an aon sgriobtura thàinig a dh'ionnsaidh m' anma roimhe; agus an deigh sin bu ghnà leam a bhi glè shòlasach an àm compairteachadh do'n òrdugh bheannaichte sin, agus tha dòchas agam gu'm faca mi ann, corp an Tighearna mar air a bhriseadh air son mo pheacannan, agus gu'n robh fhuil luachmhor air a dòrtadh air son m' eu-ceartan.

255. Air am àraidh bha mi 'g aomadh beagan a dh'ionnsaidh tinneas-caitheamh, agus leis a

sin bha mi gu h-obann air mo ghlacadh le mòr ainmhuinneach ann am phearsa 'san leth a mach, ionnas gu'n robh eagal orm nach b'urrainn domh a bhi fada beò. A nise thòisich mi as-ùir a chum mi-féin a thoirt suas do rannsachadh dùrachdach an deigh mo staid agus mo chòr a thaobh na h-ùine bha romham, agus air mo dhearbhachd a thaobh an t-saoghail bheannaichte ta ri teachd ; oir b'e so gu'm a beannaichte gu'n robh ainm Dhé bu ghnàs domh mar a b'abbhaist, ach gu h-àraidh ann an latha an àmhghair, feuchainn ri mo dhìchioll a dheanamh air mo chòir anns an t-saoghal ri teachd a chumail gu soilleir roimh bheachd mo shùl.

256. Ach cha bu luaithe a thòisich mi air ath-ghairm gu'm chuimhne am féin fhiosrachadh a fhuair mi do mhathas Dé d'a m'anan roimhe sin, na bhrùchd mar sgaoth a dh' ionnsaidh m'inntinn cuideachd do-àireamh de mo pheacannan agus de m'eu-ceartan, agus be a' chuid so dhiù aig an àm sin bu mò a chràidh mi, se sin ri ràdh ;—mo mharbhanachd, mo mhàirnealachd, agus m'fhuaralachd a thaobh mo naomh'-dhleasanais,—mo sheacharan cridhe,—m'fhàs sgìth do dheanamh gach uile ni math,—mo chion gràidh do Dhia, d'a ròidean, agus d'a phobull, agus leis a' so air deireadh nan uile; —“ An e so toradh na criosdalachd ? An iad so comharraighean an duine bheannaichte ? ”

257. Thug smaointeachadh air na nithibh so mo thinneas dà-fhilt' orm ; oir a nise bha mi gu

tinn sam leth a steach, bha m'anam air a luchd-achadh le ciont; bha nise mar an ceudna m' fhéin-fhiosrachaidhean air mathas Dé air an toirt gu tür air falbh á m'inntinn; agus air am falach mar nach biodh iad riamh ann, no air am faicinn idir: a nise bha m'anam gu mòr air a chuir thuige eadar an dà smaointeachadh so.—“A bhi beò cha-n fhaod mi, bàsachadh cha dàna leam.” A nise shiøthlaidh mi sìos agus that mi ann am inntinn, agus bha mi dol a thoirt thairis gach ni mar cailte. Ach air dhomh a bhi 'siubhal sìos agus suas air feadh an taighe mar dhuine ann an còr anabarrach truagh, rinn briathran so Dhé gréim air mo chridhe;—“*Tha thu air t' fhìreanachadh* gu saor le gràs, tre an t-saorsa a ta ann an Iosa Criosd.” (Rom. iii. 24.) Ach O! ciod an t-atharrachadh a rinn so orm-sa.

258. Bha mi nise mar neach a bhiodh an deigh dùsgadh á bruadar trioblaideach, agus ag éisdeachd ris na briathran nèamhaidh so, bha mi mar gu'n cluinninn e labhairt rium mar so;—“A pheacaich, tha thu a' smaointeachadh a thaobh do pheacaidh agus t'anmhainneachd nach urrainn mise t'anam a thèarnadh; ach feuch tha mo Mhac làimh rium, agus air-san tha mi 'g amharc agus cha n-ann ortsa, agus bunaidh mi ruit-sa do réir a's mar a ta mi riaraichte leisan.” Leis a so bha mi gu mòr air mo shoillseachadh 'nam inntinn, agus thuig mi gu'm b'urrainn Dia peacach fhìreanachadh aig àm

'sam bith ; b'e sin, ach e dh'amharc air Criod agus a shochair-san a chur as ar leithinne, agus bha 'n obair deante gun dàil.

259. Agus air dhomh a bhi smuainteachadh mar so, thàinig an sgriobtur so le mòr chumhachd gu m' inntinn ;—“ A shaor sinn agus a ghairm sinn le gairm naomh', cha n-ann a réir ar n-oibre, ach a réir a rùin féin, agus a' ghràis a thugadh dhuinn ann an Iosa Criod,” &c. (2 Tim. i. 9. Tit. iii. 5.) A nise fhuair mi suas, chunnaic mi mi-féin ann an gàirdeanaibh gràis, agus tròcair, agus ged bha eagal orm roimhe so, smuainteachadh air uair bàis, fòs a nise ghlaodh mi,—“ faigheam bàs,” a nise bha'm bàs gaolach agus sgiamhach ann am làthair, oir chunnaic mi nach bi sinn gu bràth beò da rìreadh gus an triall sinn a chum an t-saoghal eile, “ O !” arsa mise, “ cha n-eil an saoghal so ach mar dhùsal cadail, an comais ris an t-saoghal a ta shuas.” Aig an àm so mar an ceudna chunnaic mi na's mò anns na briathraibh so, “ oighreachan air Dia,” (Rom. viii. 17,) nas urrainn mi aithris fhad sa bhios mi beò 'san t-saoghal so ; “ oighreachan air Dia !” is e Dia féin cuibhrionn a naomh-shluaigh. Chunnaic mi so, agus b' iongantach leam e, ach cha n-urrainn mi na chunnaic mi innseadh dhut.

260. A rithist, air dhomh a bhi aig àm eile glè thinn agus lag, fad na h-ùine sin mar an ceudna dh'éignich am buaireadair mi gu treun, oir tha mi tuigsinn, gu'm beil e fad an geall air

ionnsaidh a thoirt air an anam 'nuair a tha e tòiseachadh air teannadh a chum na h-uaighe, an trà sin tha e a' faotainn a' chothrom, a' saoith-reachadh a chum nam féin-fhiosrachaidhean a fhuair mi roimh air mathas Dé fhalach orm, a' cur ann am làthair mar an ceudna uabhasan a' bhàis agus breitheanas Dé, ionnas aig an àm so, tre m'eagal roi' bhi cailte gu bràth, (nam bàsaichinn a nise,) bha mi mar dhuine marbh mu'n tàinig am bàs a'm chòir, agus mar gu'm bithinn ga mo mhothachadh féin a nise dol sìos do'n t-sloc ; air leam, arsa mise, nach robh aon slighe eile ann, ach gu ifrinn gu'm b'éigin domh dol ; ach feuch, dìreach air dhomh a bhi ann am buillsgean an eagail so, thàinig briathran ud an aingil a ghiùlan Lasarus gu uchd Abrahaim a steach do'm inntinn, le sraon, mar gun abradh e,—“ Isamhail a thàrlas dhutsa'nuair a dh'fhàgas tu 'n saoghal so.” Rinn so mo spiorad ath-bheothachadh, gu milis, agus chuid-ich e leam chum m'earbsa chuir ann an Dia ; 'nuair a smuaintich mi air le suaimhneas ré tacain thuit na briathran so le mòr chumhachd air m' anam ;—“ O ! bàis c' àit' am beil do ghath ? O ! uaigh c' àit' *am beil* do bhuaidh ? ” (1 Cor. xv. 55.) Leis a so dh'fhàs mi slàn araon ann an corp agus an inntinn còmhlaigh, oir dh'fhalbh mo thinneas air ball agus shiubhail mise gu suaimhneach gu seirbheis a dheanamh do Dhia a rithist.

261. Aig àm eile ged bha mi meadhonach

math agus taitneach 'nam inntinn, fós thuit neul mòr dorchadais orm gu h-obann ; a dh'fhalaidh nithe Dhé agus Chriosd orm, ionnas gu'n robh mi mar nach faicinn iad, agus mar nach faighinn eòlas orra riamh ann am bheatha, bha mi mar an ceudna air mo ruith thairis, 'nam aigneadh le inntinn neo-mhothachail, agus neo-dhùrachdachd, ionas nach b'urrainn domh mo chridh fhaireachadh a' gluasadhl no carachadh an deigh gràis agus beatha tre Chriosd ; bha mi mar gu'm biodh mo leasraidh air am briseadh, agus mar gu'm biodh mo làmhan agus mo chasan air an ceangal le slàbbhraidhean. Aig an àm so mar an ceudna, mhothaich mi rud-eigin anmhainneachd ann am phearsa o'n leth a mach ni a rinn m'ämhgharan eile mòran ni bu truime agus ni bu ro an-shocraiche dhomh.

262. An deigh dhomh a bhi anns a' chòr so mu thuaram trì no ceithir do lathaichean, air dhomh a bhi'ann am shuidhe aig an teine, mhothaich mi 'nuair nach robh aon sùil agam ri ni sam bith, na briathran so a' séirm ann am chridhe,—“Feumaidh mi dol a dh'ionnsaidh Iosa,” thug so air an dorchadas, agus air na smaointean mu àicheadh bith Dhé a rinn roimhe so gréim air m'inntinn teicheadh air falbh, agus chaidh nithe beannaichte nèimh a chuir ann am làthair. 'Nuair a bha mi mar so air mo ghlacadh gun fhios domh; “A bhean,” arsa mise, am beil a leithid so do sgriobturi idir ann, —*Feumaidh mi dol a dh'ionnsaidh Iosa?*”

Thuird ise nach b'urrainn i innseadh, stad mi uime sin, a' smaointeachadh, a dh' fheuchainn am b'urrainn mi cùimhneachadh air àite sam bith do'n Sgriobtur anns an robh a leithid, cha robh mi ann am shuidhe ach mu'n thuaram a dhà ro thrì do mhionaidhean, 'nuair a thàinig so le sraon a steach orm ;—“ Gu cuideachd do-àireamh do dh' ainglibh,” agus leis gach ni bha'n dara Caibidil deug do Litir an Abstoil Phòil a chum nan Eabhruidheach mu thimchioll sliabh Shioin air a chuir roi' làthair mo shùl. Rann 23—24.

263. An sin thuirt mi ri mo mhnaoi le éibh-neis ;—“ Tha fhios agam ! tha fhios agam !” ach bha'n òidhche sin 'na h-òidhche mhaith dhomhsa, cha do chuir mi seachadh riamh ach fior bheagan òidhcheachan a b'fhearr na i, bha mi gabhail fadail air son cuideachdas cuid do phobull Dé, chum agus gu'n leiginn ris daibh an-ni a thaisbean Dia dhomh. Bha Criod 'na Chriosd luachmhor do'm anam air an òidhch' ud, is gann a b'urrainn mi laidhe ann am leabaidh le aoibhneas, sìth, agus buaidh tre Chriosd. Cha do bhuanach a mhòr ghlòir so maille rium gu madainn, ach fòs bha'n dara Caibidil deug do litir an abstoil Phòil a chum 'nan Eabhruidheach 'nan sgriobtur beannaichte dhomhsa fad ionadh latha cuideachd an deigh so.

264. Is iad so na briathran ;—“ Tha sibh air teachd gu sliabh Shioin, agus gu cathair, an Dé bheò, an Ireusalem nèamhaidh, agus cuideachd

do-àireamh do dh' ainglibh, gu làn-chothional agus eaglais nan ceud-ghin, a tha sgrìobhta 'sna nèamhaibh, agus gu Dia breith-eamh nan uile, agus gu spioradaibh nam firean air an deanamh foirfe; agus gu Iosa eadar-mheadhonair a cho-cheangail nuaidh agus a chum fala a' chrathaidh, a ta labhairt nithe a's fearr na *fuil* Abeil." Threòraich an Tighearna mi trìd nam briathran so, thairis is thairis; air tùs chum fhacail, agus a rithist a chum iad so, agus nochd e dhomh glòir-iongantach anns gach aon diù. Bha na briathran so mar an ceudna, gu minig o'n uair sin 'nam mòr ath-neartachadh do 'm spiorad. Gum a beannaichte gu'n robh Dia a chionn tròcair a dheanamh ormsa.

Cunntas gearr mu thimchioll gairm an Ughdair a chum obair na Ministearachd.

265. AGUS a nise tha mi a' labhairt m'fhéinfhiosrachaidh, agus ni mi ann an so facal no dhà a thilgeadh a steach mu thimchioll mo shearmonachadh air an fhacal, agus mu dhéiligeadh Dhé rium anns an ni àraighe sin mar an ceudna. An deigh dhomh a bhi mu thuaram cùig no se do bhliadhna chan air mo dhùsgadbh, agus a chuidich mi mi-féin a chum easbhuidh*

* A bhi as eugmhais Chriosd.

agus luach Iosa Criosd ar Tighearna fhaicinn, a'us a chuidicheadh leam mar an ceudna chum m'anam a leagadh air ; mheas cuid dhiù-san bu chothromaiche a measg nan naomh 'n-ar measg-ainne, a thaobh breathnachaidh agus naomhach beatha, do réir mar a thuig iadsan, gu'n do mheas Dia mise airidh air ni-eigin de a thoil 'na t' hascal naomh' agus beannaite féin a thuigsinn, agus gu'n tug e comas labhairt dhomh, ann an cuid do thomhas a chum an ni a chunnaic mi aithris do mhuinnitir eile, a chum togail suas agus oilean ; uime sin dh'iarr iad orm, agus sin le mòr dhùrachd gu'm bithinn toileach gabhail os làimh air uairibh facal earalachaidh a labhairt riu, aig aon do na coinneamhean.

266. Ni, air tùs, a nàraich agus a dh'athaich mo spiorad gu mòr, ach fòs, air dhaibh-san a bhi do ghnà g'am iarraidh gu dùrachdach leo, chaidh mi ann agus leig mi mo ghibhtean 'nam measg (ach gu diamhair,) aig dà choinneamh eugsamhail, ged a b'ann le mòr laigse agus anmhainneachd, agus thog iadsan fianais gu sòlaimte, mar ann an làthair an Dé mhòir, gu'n robh iad araon air an dùsgadh 'nan inntinn agus air an comhfhurstachadh, agus thug iad buidheachas do dh' Athair nan uile thròcair air son a' ghràis a bhulicheadh ormsa.

267. An deigh so air uairibh, 'nuair a chaidh cuid aca do'n dùthaich a theagasg, b'àill leo mar an ceudna gu'n rachainnse maille riu, ged nach

d'rinn mi anns nah-àitibh sin fathast mo ghibhtean a ghnàthachadh, ni mò bu dàna leam sin a dean-amh ann an àite follaiseach, ach n'a bu ro dhiamh-aire, mar a thàinig mi am measg an deagh phobuill anns na h-ionadaibh so, labhair mi air uairibh facial comhairle dhaibh mar an ceudna ni a ghabh iad mar chàch do'n phobull le gàird-eachas as leth tròcair Dhé do'm thaobh-sa, a'g aideachadh gu'n robh an anmannan air an teagasg agus air an oileanachadh leis.

268. Uime sin chum a bhi aithghearr, fa-dheòigh, air dhomh a bhi do ghnà air m'iarr-aidh leis an eaglais, an deigh dhomh ùrnaigh shòlaimte a chuir suas ris an Tighearna maille ri trasgadh, bha mi na bu ro shònraichte air mo ghairm a mach, agus air m'òrduchadh n'a bu riaghailtiche chum searmonachadh follaiseach an fhacail, cha b'ann a mhain dhaibh-san a chreid, ach mar an ceudna chum an Soisgeul a thairgse dhaibh-san nach do ghabh fathast creideamh an t-Soisgeul da'n ionnsaidh, agus fhuair mi le dearbh chinnt mu'n àm sin brosnachadh diamhair air m'aghart a chum sin a dheanamh ; ged a tha mi 'toirt cliù do Dhia, nach b'ann le déidh air glòir dhiamhain ; oir aig an àm sin bha mi air mo chràdh gu goirt le gathan teintidh an diabhoil, mu dhéibhinn mo staide sìorruidh.

269. Ach cha b'urrainn mi a bhi toilichte fathast, mar a bithinn air m'fhaotainn ann a bhi gnàthachadh mo ghibhtean, ni anns an robh mi gu mòr air mo bheothachadh, cha b'ann a mhain

le bith iarrtas nam muinntir dhiadhaidh, ach mar an ceudna le briathraibh so an abstoil Phòil ;—“ Agus guidheam oirbh a bhràithrean, (*o's* aithne dhuibh teaghlaich Stephanais, gur iad ceud thoradh Achaia, agus gun tug siad iad-féin a chum frithealaidh do na naomhaibh ;) gu'm bi sibh ùmhal d'an leithidibh sin, agus do gach aon a ni obair agus saothair maille ruinne.” 1 Cor. xvi. 15, 16.

270. Thugadh orm fhaicinn leis na briathran sgriobtuir ud, nach be rùn an Spioraid Naoimhe riagh gu'n deanadh daoine aig am beil gibhtean agus páirtean, na buaidhean sin a thiodhlaiceadh anns an talamh, ach gu'm bu ròghnaiche leis iad-sin iarraidh agus an dùsgadh suas a chum an gibhtean a chleachadh, agus gu'n dh'iarr e mar an ceudna orrasan a bha deas agus ullamh air a shon iad a dheanamh mar sin ; “ Thug siad iad-féin suas a chum ministearlachd nan naomh.” Bha'n sgriobtur so anns na lathaibh ud a' ruith air m' inntinn do ghnà a chum mo mhisneachadh agus mo neartachadh ann an obair do Dhia ; bha mi mar an ceudna, air mo bhrosnachadh o chaochla sgriobtur eile agus eiseamplairibh nan naomh a ta air an ainmeachadh ann am facal Dé agus ann an seann eachdraidhean 'eile. Gniomh. viii. 4, agus xviii. 24, 25, 1 Ped. iv. 10, Rom. xii. 6. &c.

271. Uime sin, ged bu mhi-féin bu neo-airidh do na naomhaibh uile, fòs rinn mi. ach sin le mòr eagal agus balla-chrith o shealladh

air m' anmhainneach féin, töiseachadh air an obair, agus rinn mi do réir mo chomais agus cuibhrionn mo chreideimh, an Soisgeul beann-aichte sin a shearmonachadh a rinn Dia a thaisbeanadh dhomh ann am facal naomha na fìrinn ; agus 'nuair a chuala muinntir na dùthcha sin, thàinig iad a' chluinntinn an fhacail 'nan ceudna ; agus sin ás gach àite do'n tir mu'n cuairt, ged a b'ann air son iomadh agus caochla aobhair.

272. Agus tha mi toirt buidheachais do Dhia, thug e dhomhsa cuid do thomhas innidh agus truas r'an anmannan ni a bhrosnach mi mar an ceudna air m'aghaidh a chum saoithreachadh le mòr dhìchioll agus dhùrachd a chum a leithid do dh'fhacal fhaotainn a mach sa dh'fhaodadh nam beannaicheadh Dia e, gréim a dheanamh air a' choguis agus a dhùsgadh, a thaobh so mar an ceudna bha spéis aig an Tighearna do dh' iarratas a shéirbheisich ; oir cha robh mi ro fhada ri searmonachadh gus an do thòisich e air drùghadh air cuid, agus a bhi air am mòr chràdh 'nan inntinnean air dhaibh smaointeachadh air ro mheud am peacannan, agus air an fheum a bha ac' air Iosa Criosd.

273. Ach cha b'urrainn mi air tùs a chreid-sinn gu'n labhradh Dia tromhamsa ri cridhe duine sam bith, ga mo mheas féin do ghnà neo-airidh ; gidheadh, ghràdhaicheadh an aiteam ud mi air an deach mar sud drùdhadh, agus bhiodh spéis shònraichte aca dhomh ; agus ged do

chuir mise bhuan-féin gu'm biodh iad air an dùsgadh leam, gidheadh, dh'aidicheadh iad-san e, agus chuireadh iad an céill e ann an làthair ainglean Dé ; bheannaicheadh iad mar an ceud-na Dia air mo shonsa, (truaghan neo-airidh mar tha mi !) agus mheas iad mi mar mheadhon Dé a sheall dhaibh-san slighe na slàinte.

274. Uime sin air dhomh fhaicinn gun robh iadsan cho bunailteach dìleas, araon nam briathran agus 'nan gniomharran, agus mar an ceud-na cho dùrachdach 'nan cridheachan gu dian an tòir air eòlas Iosa Criod, air dhomh gairdeachas a dheanamh air son gu'n chuir Dia riamh mi far an robh iad, an sin thòisich mi air co-dhùnadh gu'm faodadh a' chùis a bhi mar sin, gu'n d'ainmich Dia a chum a shéirbheis neach cho amaideach riomsa, agus an sin thàinig briathran so Dhé gu mo chridhe le mòr neartachadh taitneach ;—“ Thàinig beannachadh an tì a bha ullamh gu bàsachadh orm ; agus thug mi air cridhe na banntaich séinn le aoibhneas.” Iob xxix. 13.

275. Rinn mi gairdeachas ris a so mar an ceudna, seadh bhiodh deòir na h-aiteam sin a dhùisg Dia tre mo shearmonachadh araon 'na shòlas agus 'na mhisneach dhomh , chuimhnaich mi air na briathraibh so ;—“ Cò' ma ta a ni subhach mise ach an tì air an do chuireadh doilgheas leam ?” (2 Cor. ii. 2.) Agus a rithist “ Mur eil mi a'm abstol mar dhaoine eile, gidheadh gu cinnteach tha mi dhuibhse ; oir is

sibhse seula m' abstolachd anns an Tighearna." (1 Cor. ix. 2.) Bha na nithe so mar an ceudna 'nan dearbhadh eile dhomh air gu'n do ghairm Dia mi ; agus gu'n do sheas e maille ri um anns an obair so.

276. Ann am shearmonachadh air an fhacal, thug mi airre shònraighe do'n aon ni so, 'se sin ri ràdh, gu'n do threòraich an Tighearna mi gu tòiseachadh far an do thòisich fhacal ri peac-aich ; 'se sin, gach feòil a dhìteadh, agus fhos-gladh agus a chuir an céill gu'm bun mallachd Dhé tre 'n lagh do na h-uile duine, agus gu'm beil e deanamh gréim orra, mar a thig iad a dh'ionnsaidh an t-saoghal a thaobh am peacaidh. A nise cho-lion mi an earrann so de mo ghniomh le mòr mhothachadh ; oir bha uabhasan an lagha agus cionta m' euceartan féin 'nan laidhe gu trom air mo chogais ; shearmonaich mi an ni sin a dh'fhairich mi, eadhon an ni sin fo'n d'rinn m'anam bochd gearan agus balla-chrith gu h-iongantach !

277. Gu fìrinneach, bha mi dhaibh mar neach air a chur do'n ionnsaidh o na mairbh ; chaidh mi-féin ann an geimhleibh a shearmonachadh dhaibh-san a bha ann an geimhlibh, agus lh'iomchair mi an teine sin ann am chogais féin a bha mi dian earalachadh orrasan iad a sheachnad. Faodaidh mi ràdh gu firinneach, agus sin gu'n chleth, 'nuair a bha mi gu shearmonachadh, gu'n deach mi chum sin a dheanamh làn ciont' agus uabhas eadhon gu dorus na

cùbait, agus a sin bha iad air an toirt air falbh agus bha mis aig saorsa, 'nam inntinn gus an cuirinn crìoch air m' obair ; agus a rithist gu h-aithghearr eadhon, mu'm b'urrainn mi dol sios staidhir na cùbait' bha mi cho olc sa bha mi roimhe, gidheadh, ghiùlain Dia mi air m' aghaidh, ach gu cinnteach b'ann le làimh thréin, oir cha b'urrainn araon cionta no ifrinn mo thoirt a bharr mo ghniomha.

278. Chaidh mi air m' aghaidh mar so fad ùine dhà bhliadhna, a' glaoigh a mach an aghaidh peacannan dhaoine, agus a' chòr eagalaich anns an robh iad air son nam peacannan sin. An deigh dhomh sin a dheanamh thàinig an Tighearna a steach air m' anam le cuid do shuaimhneas cinnteach agus le comh-fhurtachd tre Chriosd ; oir thug e dhomh iomadh foillseachadh taitneach air a ghràs beannaichte trèid-san ; ni a thug orm a nise mo shearmonachadh atharrachadh gu modh eile, (oir shearmonaich mi do ghnà an ni sin a chunnaic agus a mhothaich mi,) a nis' uime sin rinn mi mòr shaothair a chum leantainn ri Chriosd 'na uile dhreuchdan, a chuir an céill, agus a shocairean do 'n t-saoghal, agus rinn mi strìth mar an ceudna chum an cùl-taic agus na goibhlean mealta sin (air an beil sluagh an t-saoghail a' leagadh an taic' agus leo sin a' tuiteam agus a' dol a dhìth) fhaotainn a mach, an dìteadh, agus an giùlan air falbh. Air na nithibh so

mar an ceudna bhuanach mi cho fad' sa bhuanach mi air na nithibh eile.

279. An déigh so threòraich Dia mi dh'ionnsaidh ni-eigin do dhiomhaireachd an aonaidh ri Criod; uime sin thug mi fainear e agus nochd mi dhaibh-san e mar an ceudna. Agus an uair a shiubhail mi tre na trì phrìomh phùincean so do dh'f'acal Dé, mu thuaram ùine chòig bliadhna no bharrachdan déigh sin chaith mo ghlaicadh ann am ghniomh, agus mo thilgeadh am prìosan, far an deach m'f hagail ni b'faide rithist chum an f'hìrinn a dhaingneachadh ann an rathad fulangais, cho fad' sa bha mi roimhe sin a' toirt fianais oirre do réir an Sgriobtuir ann an rathad searmonachaidh.

280. An uair a bha mi ri searmonachadh tha mi toirt buidheachas do Dhia, rinn mo chridhe gu tric ré na h-ùine sin a bha mi ris an t-saothair so, agus ri saothair eile, eigheach ri Dia le mòr dhùrachd, gu'n deanadh e an obair eifeachdach chum sàbhaladh an anma; do ghnà air mo chràdh le eagal gu'n tugadh an àmhaid am facial air falbh o'n chogais, agus gu'm fàsad e mar sin neo-tharbhach. Uime sin shaoithrich mi air son an f'acail a labhairt, chum leis, na bu chomasach e, gu'm biodh am peacadh agus am peacach a chuir an gniomh e air an sònraichadh a mach leis.

181. Mar an ceudna 'nuair a chuir mi crìoch air an obair, chaith e dh'ionnsaidh mo chridhe,

le smaointeachadh gun tuiteadh am facal a nise mar uisge ann an ionadaibh clachach, do ghnà a' miannachadh o mo chridhe ; O ! nach ann a chitheadh iadsan a chuala mis' a' labhairt air an latha 'n diugh mar a ta mi-féin a' faicinn, ciod an ni is e peacadh, bàs, ifrinn, agus mallachd Dhé, agus mar an ceudna ciod e an ni gràs, gràdh, agus trècair Dhé tre Chriosd, do dhaoine a ta ann an còr mar a ta iadsan a ta fathast a' cumail air falbh uaithe. Agus gu dearbha thuirt mi gu minig ann am chridhe an làthair an Tighearna, nam bithinn air mo chrochadh a thiotadh ann an làthair an sùl, gu'm biodh e 'na mheadhon air an dùsgadh, agus air an daing-neachadh anns an fìrinn : agus bu toileach a bhithinnse mar sin.

282. Oir bha mi ann am shearmonachadh, gu sònraichte an uair a bhithinn a' searmonachadh teagasg na beatha tre Chriosd, gu'n ghniomharran, mar gu'm biodh aingeal le Dia 'na sheasamh aig mo chùlthaobh a chum mo bhrosnachadh ; O ! bha e le leithid do chumhachd agus do dhearbhadh nèamhaidh air m'anam féin, feadh a bha mi saoithreachadh a chum fhoillseachadh, a cho-dhearbhadh, agus a cheangal ri cogaisean muinntir eile, is nach b'urrainn mi a bhi riaraichte le ràdh ; tha mi creidsinn, tha mi cinnteach ; air leam gu'n robh mi ni bu mhò na bhi cinnteach, (ma tha e ceadaichte dhomh m'inntinn aithris,) gu'n robh nan nithe sin a bha mi a' cuir an céill aig an àm sin cinn-teach agus fior.

283. 'Nuair a chaidh mi a mach air tùs a shear-monachadh an fhacail bha ollamhain agus sagairt na dùthcha a' fosgladh am beoil gu farsuinn 'nam aghaidh; ach bha mi air mo chomhairleachadh a thoibh so;—"gun chàineadh iocadh air son càinidh," ach feuchainn ri cia lion do'n luchd-aidmheil fheòlmhor sin air am b'urrainn mi an staid thruagh trìd an lagha a dhearbhadh; agus a bhi as eugmhais Chriosd, agus luach Chriosd a nochdadhbh dhaibh; oir smaointich mi,—"Freagraidh air mo shonsa m'ionracas san àm ri teachd, 'nuair a thig e mar mo thuarasdal a'd' làthair-sa." Gen. xxx. 33.

284. Cha bu toigh leam riamh beantainn ri nithibh connspaireach, a ta teagamhach a measg nan naomh, nithe gu sònraichte a ta do'n ghnè is île, gidheadh ghabh mi mòr thlachd ann an cathachadh gu dùrachdach air son facial a' chreideimh, agus mathanas peacaidh tre bhàs agus f'hlolangas Iosa, ach deiream, a thaobh nithe eile cha bheanainn daibh, a chionn gu'm faca mi gu'n robh iad a' dùsgadh conn-strìgh; agus a chionn nach robh an deanamh no'm fàgail gun deanamh g'ar moladh do Dhia gu'm bu leisan sinn; a bharr air gu'm faca mi, gun robh m'obair a bha romham a' ruith ann an sruth-chlais eile, eadhon guth dùsgaidh a ghiùlan; air a sud, uime sin, rinn mi gréim agus leanmhainn.

285. Cha dh'f heuch mi riamh ri feum a dheanamh do bhriathran duine eile, agus ni mò

ou dàna leam sin a dheanamh, (Rom. xv. 18,) ged nach eil mi a' dìteadh gach neach a ta deanamh mar sin, oir shaoil mi gu deimhinn, agus thuig mi o fhéin-f hiosrachadh, gu'm b'e 'n ni sin a chaidh a theagasg dhomh le facial agus le spiorad Chriosd a dh'f haodt' a'labhairt, a' chumail a mach, agus seasamh ris leis a' chogais sin bu ro-f hallain' agus a b'f hearr suidheachadh ; agus ged' nach innis mi'n dràst gach ni's eòl domh mu thim-chioll na cùise so, fòs, tha ni's mò do ghnothach aig m'fhéin-f hiosrachadh ris an earrainn sgriobtuir so (Gal. i. 11. 12,) na tha d'f hios aig iomadh neach a measg dhaoine.

286. Ma chlaon aon do'n aiteam sin a chaidh a dhùsgadh le mo mhiniestarachd fa-dheòigh air falbh. (mar a rinn iomadh air uairibh,) faodaidh mi ràdh le fìrinn, gu'n robh an call ni bu mò leamsa, no ged thrialladh mo chlann féin, a ghineadh o mo dhearbh chorp, a chum an cuid uaighean ; air leam gu deibhinn gu'm faod mi ràdh gu'n mhìothlachd sam bith a chuir air an Tighearna, nach deach aon ni cho dlù air mo chridhe ris a sin, ach a mhàin eagal gu'n caillinn slàinte m'anma féin. Mheas mi mar gu'm biodh deagh aitreabh agam air a togail, agus tighearnas anns na h-ionadaibh so anns an robh mo chuid cloinne air am breith. Bha mo chridhe air fhillleadh suas ann an glòir na h-oibreath oirdheirc so, ionnas gu'n do mheas mi mi-féin ni bu mhò air mo bheannachadh, agus air m' onarachadh le Dia leis a so, no ged'

bhiodh e air deanamh ìmpire dhiom air an t-saoghal chriosdail gu léir, no tighearna air uile ghlòir an talmhuinn as eughmhais! O na briathran so! “An duine a dh’iompaicheas peacach o sheacharan a shlighe, saoraidh e anam o bhàs,—Is craobh beatha toradh an fhìrein agus tha esan a choisneas anmannan glic,—Agus deàlraidh iadsan a ta glic mar shoillearachd nan speur; agus iadsan a thionndaidheas mòran gu fìreantachd mar na reulttan fad shaoghal nan saoghal,—Oir ciod e ar dòchasne, no ar n-aoibhneas, no ar crùn-uaille? nach sibhse féin e am fianais ar Tighearna Iosa Criosd aig a theachd? Oir is sibhse ar glòirne agus ar n-aoibhneas.” (Semus v. 20, Gnà. xi. 30, Dan. xii. 3, 1 Tes. ii. 19, 20.) Bha iad so, deiream, le iomadh eile do nàdur coltach riu ‘nan mòr neartachadh dhomh.

287. Thug mi fainear, far an robh obair agam ri dheanamh do Dhia, gun robh agam air tùs, mar gu’m b’eadh, gluasad Dhé air mo spiorad, le miann gu’m faodainn searmonachadh anns an ionad sin;—thug mi fainear gu’n robh an leithid sud, agus an leithid so do dh’anmannan gu sònraighe air an siudbeachadh gu làidir air mo chridhe, agus mhosgail mi suas le rùn air son an teàrnadh;—thug mi fainear gu’n robh na dearbh anmannan ud an deigh sin air an tabhairt do thoradh mo shearmonachaiddh;—thug mi fainear gu’n d’rinn facal air a thilgeadh a steach an dràsta ’sa rithist ’na bu mò do

dh'fheum ann an searmoin, na gach facal eile a labhradh a bharrachd orra. Air uairibh mar an ceudna 'nuair a shaoil mi nach d'rinn mi math sam bith is ann is mò rinn mi do mhath, agus air uairibh eile 'nuair a shaoil leam gu'n glacainn iad, shaoithrich mi gu diamhainn.

288. Thug mi fainear mar an ceudna far an robh obair ri bhi air a deanamh air peacaich, ann an sin gu'n do thòisich an diabhol air éibheach anns na cridheachan, agus tre bhedil a chuid séirbheiseach ; seadh gu minig, an uair bu mhò a bha'n saoghal aingidh air boile cuthaich, bha anmannan air an dùsgadh leis an fhacal ; b'urrainn mi iomadh ainneachadh ; ach ni mi ag an àm so dearmad air an aithris.

289. Be mo mhòr mhiann ann an comhlionadh mo mhiniestarachd dol a chum nan àitean sin bu dòrcha agus a b'aineolaiche do'n dùthaich, eadhon am measg nam muinntir sin a b'fhaide bho aideachadh a dheanamh ; cha b'ann a mhain a chionn nach b'urrainn mi an solus fhlang, (oir cha robh eagal orm mo shoisgeul a leigeadh ris do neach sam bith.) ach a chionn gu'n d'fhuair mi m'inntinn ni bu mò ag aomadh a chum dùsgaidh agus obair iompachaidh ; agus bha'm facal a bha mi a' ghiùlan e-féin ag aomadh ni bu mhò an rathad sin mar an ceudna. "Seadh, mar sin bha ro-dhéigh, agam air an t-soisgeul a shearmonachadh, cha'n ann 'san ionad 'san robh Criod air ainmeach-

adh, chum 's nach togainn air bunait neach eile.
Rom. xv. 20.

290. Bha mi da-rìreadh ann am pian ri àm dhomh a bhi searmonachadh ; rinn mi, mar gu'm b'eadh saothair a chum clann a ghintinn do Dhia ; ni mò a b'urrainn mi bhi toilichte, mar a faicinn cuid do thoradh air fhoillseachadh ann am ghnìomh. Ma bha mi neo-tharbhach, bu choma leam cò a mhol mi, ach mabha mitarbhach bu choma leam cò a dhiteadh mi. Smaointich mi air a' so ;—“ Feuch, *is* iad clann oighreachd an Tighearna, toradh na broinne a dhuais ; Mar shaighdean ann an làimh gaisgich, mar sin *tha* mic na h-òighe ; *is* sona am fear aig am beil a bhalg-saighead làn diù : cha bhi näire orra, 'nuair a labhras iad ra'n näimhdibh anns a' gheatha.” Salm cxxvii 3—5.

291. Cha tug a bhi faicinn sluaigh fo mhisg
æ bairealan a bheag do thoil-inntinn dhomh,
mu chunnaic mi iad coltach ri bhi aineolach air
Iosa Criod, agus air luach an slàinte “éin.
Dearbhadh fhaicinn air peacadh, ach gu sòn-
raighe air as-creideamh, agus cridhe air dian-
lasadh gu bhi air a shàbhaladh le Criod, le
treun analadh an tòir air anam naomhaichte ;
b'iad sin a thug toil inntinn dhomhsa ; b'iad sin
na h-anmannan a mheas mi làn-shona.

292. Ach anns an obair so, mar anns gach
obair eile ; bha mo bhuaividhean agam g'a mo
leanmhainn, agus iad sin do dh iomadaidh gnè :

agus bhithinn air uairibh air mo mheatachadh gu mòr leo, le eagal nach bithinn comasach air facial idir a labhairt a chum teagasg tarbhach ; ni h-eadh, nach bithinn comasach air teagasg ciallach a labhairt do'n t-sluagh, agus aig na h-amaibh sin, bha mi mothachadh a leithid do dh'anmhainneachd agus do laigse a' deanamh gréim air mo cholainn air chòr is gu'm bu ghann a b'urrainn mo chasan mo ghiùlan a chum ionad an aoraidh.

293. Air amaibh eile a rithist, an uair a bhithinn a' searmonachadh bha mi air mo bhualadh gu dian le smuaintean toibheumach, agus bha mi air mo threun bhuaireadh a chum nam briathran a labhairt le mo bheul ann an làthair a' cho-thionail. Bha mi mar an ceudna, air uairibh, eadhon an uair a thòisichinn air an fhacal a labhairt le mòr shoilleireachd, dhearbhadh, agus shaorsa cainnt, ach fos mu'n crìochnaichinn an cothrom sin bha mi cho mòr air mo dhalladh agus air m'f huadach o'n ni a bha mi labhairt, agus mar an ceudna air m'f hàgail cho gann do chainnt a thaobh liubhairt ann an làthair an t-sluaigh, innas gu'n robh mi mar nach biodh fios no cuimhne agam air ciod a bha mi a' deanamh ; no mar gu'm biodh mo cheann ann am pòca fad na h-ùine sin a bha mi ri searmonachadh.

294. A rithist, air dhomh a bhi dol a shearmonachadh air earrann gheur agus rannsachaidh do'n fhacal, mhothaich mi am buaireadair a'

dùsgadh suas an t-sanais so 'nam inntinn ;— “ Ciod ! an searmonaich thu an ni sin ! Tha thu ga do dhìteadh féin ; tha t'anam féin ciontach dhe a so ; uime sin na searmonaich mu thimchioll so idir ; oir ma shearmonaicheas, mìn-ghearr e air sheòl is gu'm faod thu-féin tàrsainn ás, air eagal an àite muinntir eile dhùsgadh gu'n leag thu an cionta sin air t'anam féin o nach urrainn thu chaoidh éiridh.”

295. Ach tha mi toirt buidheachais do'n Tighearna, bha mi air mo chumail air m'ais o aontachadh le sanasan cho uabhasach, agus ròghnaich mi mar Shamson mi-féin a chromadh le'm uile neart, a chum peacadh agus seacharan a dhìteadh, ge be air bith àit anns an d'fhuair mi iad, ged do thug mi, mar an ceudna, le sin a dheanamh ciont air mo chogais féin :— “ Faigh-eam bàs,” arsa mise “ maille ris na Philistich,” (Breith. xvi. 29, 30,) a roghainn air buntainn gu truaillidh ri facal beannaichte Dhé. “ Thusa tha teagasg neach eile, nach eil thu ga do theagasg féin ?” (Rom. ii. 21.) Tha e mòran nis fearr na thu breith a thoirt ort féin le searmonachadh gu soilleir do mhuinntir eile, agus na thus thu-féin a thèarnadh, “ a' bacadh na firinn ann an neo-fhìreantachd,” (Rom. i. 18.) Gu'm a beannaichte gu'n robh Dia air son a chòmhnaidh a thaobh so.

296. Bha mi mar an ceudna feadh a bha mi ri obair bheannaichte so Chriosd, gu minig air mo bhuaireadh gu uabhar agus àrdachadh

cridhe ; agus ged nach faod mi ràdh, cha robh mi air mo bhualadh leis a' so, ach gu firinneach, rinn an Tighearna o thròcair luach-mhòir a ghiùlan do'm ionnsaidh, air chòr is nach robh agam ach beagan tlachd ann am mi-féin a thoirt suas d'an leithid. Oir be mo chuibhrionn gach latha fradharc fhaotainn air aingidheachd mo chridhe, agus a bhi do ghnà a' faicinn a leithid do dhomhlachadh truailleachd agus anmhainneachd ann, ionnas gu'n robh iad 'nan ceann-fath air cromadh cinn a dh'aindeoin m'uile shochairean agus bhuadhan ; mhothaich mi an sgolb so anns an fheòil 'na dhearbh thròcair Dhé do'm thaobh, 2 Cor. xii. 8, 9.

297. Fhuair mi mar an ceudna, maille ris a' so àit-égin sònraichte do'n fhacal air a thais-beanadh ann am làthair, facal a bha 'gabhaile a steach ann féin briathran geur agus drùidh teach mu thimchioll an anma dhol adhìth adh'aindeoin gibhtean agus pàirtean. Mar dhearbhadh air a sin bha so gu mòr fheum dhomh ;—“ Ged' labhrainn le teangaibh dhaoine, agus aingeal, agus gun ghràdh agam, tha mi 'a'm umha a ni fuaim, no a'm chiombal a ni gleangarsaich ; agus ged' robh agam fàisneachd agus ged thuiginn na h-uile ruintean-diamhair, agus gach uile eòlas ; agus ged' a bhiodh agam gach uile *ghnè* chreid-eimh ionnas gus atharraichinn sléibhtean, agus mi gun ghràdh agam cha n-eil ann ach neo-ni.” 1 Cor. i. 2.

298. Tha ciombal a ni gleangarsnaich 'na

inneal-ciùil, leis an urrainn deagh fhear-ciùil a leithid do cheòl leadarra cridheil a dheanamh is gur gann is urrainn iadsan a tha cluinntinn a bhi a' cluich air, iad-féin a chumail o bhi dàmhhsadh ; gidheadh faic, cha n-eil anns a' chiombal beatha, ni mò a ta an ceòl a' tighinn uaithe-féin, ach o ealantachd an tì a ta cluich air ; mar sin faodaidh an t-inneal fa dheòigh tighinn gu neo-ni agus dol a dhìth ge do chaidh anns na h-àmaibh a thréig mòran ciùil a dheanamh air.

299. Chunnaic mi dìreach, gur ann mar so a bha 'sa bhitheas iadsan aig am beil gibhtean, ach a ta as eugmhais gràs slàinteil ; tha iad ann an làmhaibh Chriosd mar an ciombal ann an làmhaibh Dhaibhidh ; agus mar a b'urrainn Daibhidh an subhachas sin a dheanamh leis a' chiombal ann an seirbheis Dé ionnas gu'n togadh e suas cridheachan a phobuill 'na eaglais, gidheadh 'nuair a rinn e sin gu'n do chroch e seachdad iad mar ni gun bheatha, ged bu chiombal iad a dheanadh gleangarsaich.

300. Bha an smaointeachadh so uime sin, maille ri smaointean eile, mar bu tric mar sgaill air ceann uaille, agus déidh air gloirdhiamhainn, ciod arsa mis an deann mi uaill a chionn gu'm beil mi coltach ri umha ni fuainn ? Am feairrde mi bhi coltach ri fidhill ? nach eil aig a' chreutair a's lugha anns am beil beatha nis mò do Dhia annta na th' annta so ? osbarr bha fios agam gu'm b'e an gràdh nach bàsaicheadh gu sìorruidh ; ach gu'm feumadh iad so crìochnachadh

agus caitheamh ás : mar sin cho-dhùin mi gu'm b'fhearr beagan gràis, beagan gràidh, agus beagan do dh'f'hìr eagal Dé, na na h-uile ghibhtean, seadh, agus tha mi làn-chinnteach as gu'm beil e comasach do dh'anmannan nach urrainn freagairt a thoirt seachad mu dhiadhadh ach le mòr bhreisleich, gu'm bì aca a mhìle urrad do ghràs, agus a bhi ni's mò ann an gràdh agus ann an deagh-ghean an Tighearna na tha iadsan is urrainn le gibhtean eòlais, labhairt mar ainglean.

301. Mar so uime sin, thàinig mi gu thuig-sinn, ge do bha gibhtean math annta féin, air son an ni sin mu'm beil iad air an òrduchadh, *se sin ri ràdh*, chum muinntir eile theagasg, no thogal suas ann an eòlas, gidheadh, gu'm beil iad neo-tharbhach, agus gun chumhachd, chum anam an tì aig am bi iad a theàrnadh, ma tha iad 'n an aonar ; ni mò tha iad 'n an aon chomharradh air staid duine bhi sona, air dhaibh a bhi a mhain 'nan compàirteachadh Dhé do chuid do dhaoine, ni air son am feum iad cunntas a thabhairt, 'nuair a théid beagan ùine seachad, air son a' bhuileachaidh no 'mhi-bhuileachaidh a ni iad dhiù, dhasan a ta ullamh gu tighinn a thoirt breth air na beòthaibh, agus air na mairbh.

302. Nochd so dhomh mar an ceudna, ma tha iad 'n an aonar 'nan ni cunnartach, cha n-ann annta féin, ach a thaobh nan olc so a ta ga lean-

mnainr-san aig am beil iad, *se sin ri ràdh*, uaill, déidh air glòir-dhiamhainn, féin-spéis, agus mar sin sìos, agus iad sin gu léir ullamh gu bhi air an séideadh suas le cliù agus moladh gach Criosaiddh neo-gheurchuiseach, ni a ta ro chunnartach air creutair bhochd a leagadh fo dhìteadh an diabhoil.

303. Chunnaic mi uime sin an tì aig an robh gibhtean. gu'm b'fheumail da fradharc fhaighinn air an fhìr nàdur aca, *se sin ri ràdh*. gu'n tainig iad gearr air esan a thoirt a dh'ionnsaidh staide fìor shàbhailte, le eagal gu'n gabhadh e fois orra, agus mar sin, gu'n tuiteadh e gearr air gràs Dé.

304. Tha aobhar aige uime sin air imeachd gu h-ioriosal maille ri Dia, agus a bhi 'g amharc beag 'na shealladh féin, agus cùimhneachadh maille ris na h-uile, nach bun a ghibhtean d'a féin a mhain, ach do na h-eaglaisean ; agus leo-san gu'm beil e air a dheanamh 'na sheirbh-eiseach do'n eaglais, agus gu'm feum e fa-dheòigh cunntas a thoirt as a stiùbbartachd do'n Tighearn Iosa, agus bithidh deagh cunntas a thoirt seachad 'na ni sona.

305. Biadh meas aig na h-uile duine uime sin air beagan maille ri eagal an Tighearna, (Tha gibhtean gu dearbha ion-mhiannaichte, agus feumail,) ach fathast, tha mòr ghràs agus gibhtean beaga, ni's fearr na mòr ghibhtean gun ghràs idir. Cha n-eil e 'g ràdh, tha'n Tighearna' toirt ghibhtean agus glòire, ach, " tha'n Tighearn

a' toirt gràis agus glòire," agus is beanaichte bhios an tì sin do'n tabhair an Tighearna gràs, fir ghràs, oir is roi'-ruithear an ni sin gu glòir.

306. Ach an uair a thuig Sàtan nach deanadh a bhuaireadh agus ionnsaidh air an dòigh so mo thoirt a chum na crìche bu mhiann leis, *se sin ri ràdh*, mi obair na mhinistearachd a leigeadh dhiom, agus a' deanamh neo-éifeachdach a chum a crìochan féin. An sin dh'f heuch e rathad eile, agus be sin inntinnean nan aineolach agus nan gamhlach a dhùsgadh suas a chum mo chur fo uallach tuaileis agus mìchliù. A nis uime sin, faodaidh mi ràdh, gu'n robh gach ni a b'urrainn innleachdan an diabhail a dhealbh air an cur mu'n cuairt 'nam aghaidh sios agus suas air feadh na dùthcha a' smuainteachadh mar a thubhaint mi gu'n tugadh iad air mo mhinistearachd a bhi air a tréigsinn.

307. Thòisicheadh a sin air a bhi 'g aithris shìos agus shuas a measg an t sluaigh, gu'n robh mi ann am bhuidseach 'nam fheall-chreideach, 'nam fhearr reubainn air luchd-suibhail an rathaid mhòir, agus a leithid sin.

308. Ris gach ni dhiù so, their mi a mhain gu'm beil fhios aig Dia gu'm beil mi neochiontach dhiù. Ach a thaobh mo luchd-casaid, deanadh iad iad-féin ullachadh air son mo choinneachadh aig cathair-breitheanais Mhic Dhé, a chum freagairt an sin, air son gach ni

dhiù so,) maille ris a' chuid eile do 'n eu-ceartan,) ni's lugh a na bheir Dia dhaibh aithreachas a thaobh sin ; ni air son am beil mi 'g ùrnaigh le'm uile chridhe.

309. Ach 's e 'n ni a bha air aithris leis an dearbhadh bu mhò gu'n robh mo chuid coimhleapach agam, mo chuid strìopaichean agus mo chuid cloinn-dialain, seadh dithis bhan aig an aon àm, agus a leithid sin. A nise na sgainnealan so (maille ris a' chuid eile,) tha mi d' deanamh uaill asta, a chionn nach eil anna ach breugan meallta agus sgainneal a th' air a thilgeadh orm leis an diabhol agus le shìol ; agus mar a robh-sa air buntainn riumsa cho olc so leis an t-saoghal aingidh bha gach comharradh naoimh agus leinibh Dhé gu léir d'am dhìth,— “*Is beannaichte bhitheas sibh,*” ars an Tighearna, “ an uair a bheir daoine anacainnt dhuibh, agus a ni iad geur-leanmhainn *oirbh*, agus a labhras iad gach uile dhroch fhacal ribh gu breugach, air mo sgàtha-sa, deanaibh gàirdeachas, agus bithibh ro-shubhach ; oir is mòr bhur duais air nèamh : oir mar sin rinn iad geur-leanmhainn air na fàidhibh a bha roimhibh.” Mat. v. 11, 12.

310. Cha do chuir na nithe ud uime sin, air mo shon féin deth, duilichinn sam bith orm ; cha do chuir, ged do bhiodh iad fhichead uair ni bu mhò na bha iad, tha cogais mhath agam, agus o'n a labhair iad ole mu'm thimchioll mar fhear do-bheirt, thig iad gu nàire a dhìteas gu breugach modheagh choluadair ann an Criod.

311. Seadh ma ta, ciod a their mi ris an aiteam a thilg an sàlachar ud orm? Am maoidh mi orra? an cronaich mi iad? an dean mi sodal riu? An guidh mi orra an teangannan a chumail? Cha ghuidh, cha ghuidh mise. Mar b'e gu'n dean na nithe so iadsan is ùgh-daran dhaibh, agus a tha g'an aithris abachadh fa chomhair dìtidh bith-bhuan. Theirinn riu, aithrisibh iad a thaobh gu'm meudaich iad mo shonas-siorruidh.

312. Uime sin tha mi ceangal nam breug agus nan sgainneal so rium féin mar bhuill-maise; buinidh e do m' aidmheil criosdail a bhi air mo chàineadh, a bhi fo thuailleas, a bhi cur uile ás mo leth, agus a bhi air mo mhaslachadh: agus a chionn nach ni sam bith eile so, mar a tha mo Dhia agus mo chogais a' togail fianais leam; tha mi deanamh gàirdeachais air son a bhi cuir uile ás mo leth air sgàth Chriosc.

313. Tha mi gairm do'n mhuianntir so gu léir amadan an agus slaoighearan, a rinn e 'na ni sam bith do'n gnothach, a bheag idir do na nithibh roi-ainmichte chuir ás mo leth-sa, gu'n robh mi ciontach a's mnathan eile no leithid. An uair a ghnàthaicheas iad an dichioll as mò, agus a ni iad an làn-rannsachadh is fearr is urrainn iad, a chum dearbhadh 'nam aghaidh gu cinnteach, gu'm beil mnathan sam bith air nèamh no air thalamh, no'n ifrinn, is urrainn a ràdh, gu'n d'rinn mi air uair sam bith, no'n àite sam bith, air latha no air ôidhche sam bith, urrad ri ionu-

saidh a thoirt air a bhi ciontach a's iad : agus an labhair mi so a chum 's gu'n toir mo nàimhdean deagh mheas orm ? Cha labhair, cha labhair mis ; cha n-iarr mi a thaobh na cùise so air duine sam bith mo chreidsinn, creideadh no nach creid-eadh iad mi ann a so, is aon ni e dhomhsa.

314. Mhi-dh'amais mo nàimhdean an cuspair ann an tileadh orm air an dòigh so ; cha mhis' idir an duine ; b'fhearr leam gu'n robh iad-féin neo-chiontach. Ge do bhiodh gach fear-neo-ghlaine agus adhaltranaiche ann an Sasuinn air an crochadh air mhuineal gus am biodh iad marbh, bhiodh Iain Buinian cuspair an gàmhlaist fathast beò agus fallain. Cha n-aithne dhomh cò dhiù a tha bean a' tarruinn analach fo chup-an nan speur, mar a h-aithnich mi iad air an trusgan, air an clann agus air an iomradh coit-cheann, ach mo bhean féin a mhàin.

315. Agus an so tha mi toirt spéis do ghliocas Dé, air son m'fhàgail fiadhta ri mnathaibh o àm mo cheud iompachaidh gus a nise. Tha fhios acasan is ro-eòlaiche umam, agus togaidh iad mar an ceudna fianais leam, gu'm beil e 'na ni aineamh mis fhaicinn a' labhairt gu cuireisearch ri mnaoi, is beag orm fàilte choitcheann nam ban, tha i fuathach leamsa, cia be air bith àit' am faic mi i ; cuideachd nan ban 'nan aonar cha n-urrainn mi fhulang, is tearc a ni mi urrad is beantainn ri làimh boireannaich, air leam nach eil na nithe sin ciatach dhomh r'a dheanamh. 'Nuair a chunnaic mi deagh dhaoine

fàilteachadh nam bǎn so air an deach iad a choimhead, no thàinig a choimhead orra, rinn mi air uairibh m'aobhar féin a thoirt seachad'na aghaidh; agus an uair a theireadh iad rium nach robh ann ach cuibhrionn do mhodhalachd; thuirt mi riu nach bu chiatach an sealladh e; choitich cuid dhiù gu dearbha a' phòg naomha; agus a sin dh'fheòraich mi dhiù c'arson a bha iad dearmadach no leth-bhreitheach, a' cur fàilt' air na mnathaibh bu sgiamhaiche agus a' leigeadh leosan a bha neo-sgiamhach a bhi dol! Co-dhiù, ge be air bith cho ion-mholta is da 'n robh a leithid so ann an sealladh muinntir eile, bha e neo-chiatach ann am bheachdsa.

316. Agus a nise chum na cùise so a thrusadh suas, tha mi gairm, cha n-e mhain daoine ach ainglean a chum mo dhearbhadh ciontach de ghnothach feòlmhor a bhi agam ri mnaoidh sam bith ach mo bhean féin 'na h-aonar; ni mò tha eagal orm an gairm an dara h-uair, air dhomh fios a bhi agam nach urrainn mi mio-thlachd a chuir air an Tighearna ann an cùis mar so, ged ghairm mi air Dia chum a chuimhneachadh do'm'anam, gu'm beil mi neo-chiontach a thaobh nan nithe so. Cha n-e gu'n robh mi mar so air mo ghleidheadh air son aon mhathas a th'annam féin, a bharr air neach eile, ach bha Dia tròcair-each dhomh agus choimhid e mi, agus tha mi a' guidh' air gu'n coimhid e mi do ghnà, cha n-ann a mhàin uaithe so, ach o gach uile dhroch shlighe agus ghniomh, agus gu'n gléidh e teàr-

uinnte mi chum a rioghachd nèamhaidh. *Amen.*

317. A nise mar a shaoithrich Sàtan a' cuir mi-chliù as mo leth le tuailleas gu mo dheanamh gràineil ann am measg mo luchd-dùthcha, chum is na'm bu chomasach e gu'm biodh mo shearmonachadh air a deanamh neo-éifeachdach, ris a sin bha air a chur priosanachadh cian agus fadalach, chum is gu'n cuirt eagal orm leis gu sgur do mo shéirbheis do Chriosd, agus gu'n cuirt an sluagh fo eagal mo chluinntinn a' searmonachadh, ni mu thimchioll an toir mi dhut anns an ath àite cunntas aithgearr.

Cunntas Gearr mu thimchioll Priosanachadh an Ughdair.

318. AIR dhomh mo dhreuchd a dheanamh do Shoisgeil glòrmhor Chriosd rè ùine, agus a shearmonachadh mu thuaram cùig bliadhna, chaidh mo ghlacadh aig coinneamh aoraidh daoine matha air am dùthaich, (do'n robh mi dol a shearmonachadh air an latha sin, nam biodh iad air m'fhàgail, ach thug iad air falbh mi as am measg,) agus thug iad mi roimh làthair fir-ceartais, agus fhuair mi fear-urrais gu'n nochdainn mi-féin aig an ath mhòd, ach a thaobh nach rachadh e an ràthan nach searmonaichinn ni bu mhò do'n t-sluagh thug iad leo mi.

319. Aig an ath mhòd an deigh sin bha mi air

mo chasadid mar fhear-tionail agus mar fhear cumail suas cho-thionalan neo-dhligheach agus choinneamhan aoraidh diamhair, agus air son nach robh mi a' géilleadh do dh'aoradh dùthasach na h-eaglaise Sasunnaich, agus an déigh cuid do chòmhradh a bhi agam an sin ris an luchd-ceartais, ghabh iad mo bhriathran treidhireach riu an àite aidmheil, (mar thuird iad féin), agus dhìt iad mi gu fògar maireannach a chionn gu'n do dhiùlt mi géilleadh. Air dhomh a bhi air mo liubhairt mar so do làimh maor a' phrìosain, chaidh mo thabhairt do'n phrìosan agus laidh mi ann an sin a nise dà bhliadhna dheug iomlan a' feitheamh ri fhaicinn, ciod a dh'fhuiligead Dia do na daoine so a dheanamh rium.

320. Bhuanaich mi anns a' chòr so le mòr thoil-inntinn tre ghràs, ach thachair mi ri iomadh tionndadh agus gluasad air mo chridhe araon o'n Tighearna' agus o Sàtan, agus o mo thruailleachd féin leo so gu léir, (glòir do dh' Iosa Criod,) fhuair mi mar an ceudna measg iomadh ni mòran dearbhaidh, teagaisg agus tuigse, ni nach ainmich mi gu léir aig an àm so, ach a mhàin gu'n toir mi dhuibh sanas no dhà, facail a dh'fhaodas a' mhuinntir dhiadhaidh a mhosgladh suas gu Dia a bheannachadh, agus guidhe air mo shonsa, agus mar an ceudna misneach a ghabhail ged do tharladh dhaibh féin a bhi 'san aon chòr riùmsa, gun eagal a

ghabhail air son na dh'fhaodas duine dheanamh orra.

381. Cha robh agam riamh roimhe so ann am bheatha dorus cho farsuinn a dh'ionnsaidh facal Dé sa bh'agam a nise, na sgriobturan so anns nach faca mi ni sam bith roimhe sin, thugadh orra anns an àit' agus anns an staid so deàlradh orm; cha robh Iosa Criod mar an ceudna ni bu chinntiche, agus ni bu shoilleire 'nam làthair na bha e nise; ann an so chunnaic agus mhothaich mi e gu dearbha; O! na briathran so;—"Cha do lean sinne faoin sgeulachdan gu h-innleachdach 'nuair a chuir sinn an céill dhuibh cumhdachd agus teachd an Tighearn Iosa Criod." (2 Pet. i. 16,) agus a rithist;—"Dia a thog esan o'n na mairbh agus a thug glòir dha chum gun biodh bhur creid-eamh agus bhur muinghin ann an Dia." (1 Pet. i. 22.) Bha iad so 'nam briathran sona dhomhsa anns a' chòr phrìosanaichte so.

323. Bha na trì na cheithir sgriobturan so mar an ceudna nam mòr bheothachadh dhomh anns a' chòr ud;—"Na biodh bhur cridhe fo thrioblaid, tha sibh a' creidsinn ann an Dia creidibh annamsa mar an ceudna; ann an taigh m'Atharsa tha iomadh àite còmhnaidh: mar a biodh e *mar sin*, dh'innsinn-sa dhuibh. Tha mi dol a dh'ullachadh àite dhuibh: agus ma théid mi agus gu'n ullaich mi àite dhuibh thig mi rithist, agus gabhaidh mi sibh a'm' ionnsaidh

féin ; chum far am beil mise gu'm bi sibhse mar an ceudna : agus is aithne dhuibh c' àit am beil mi dol, agus is aithne dhuibh an t-slighe." (Eoin xiv. 1—4.) "Na nithe so labhair mi ribh, chum gu'm biodh sìth agaibh annamsa : anns an t-saoghal bithidh àmhghar agaibh ; ach biodh deagh mhisneach agaibh, thug mise buaidh air an t-saoghal." (Eoin xvi. 33.) "Oir a ta sibh marbh, agus tha bhur beatha falaichte maille ri Criod ann an Dia, 'nuair a dh'fhoill-sichear Criod, neach is e ar beatha-ne, an sin bithidh sibhse mar an ceudna air bhur foillseachadh maille ris ann an gl'ir." (Col. iii. 3, 4.) "Ach tha sibh air teachd gu sliabh Shioin, agus gu cathair an Dé bheò, do'n Ieursalem nèamhaidh, agus cuideachd do-àireamh do dh' ainglibh, Gu-lan-cho-thional agus eaglais nan ceud-ghin, a ta sgrìobhte 'sna nèamhaibh, agus gu Dia breith-eamh nan uile, agus gu spioradaibh nam fìrean air an deanamh foirfe, agus gu Iosa eadar-mheadhonair a' cho-cheangail nuaidh agus gu fuli a' chrathaidh a ta labhairt ni is fearr na fuli Abeil," (Eabh. 22—24.) *O ! Sliabh sin Shioin, an Irusalem nèamhaidh, a' Chuideachd do àireamh do dh' ainglean, agus Dia breitheamn nan uile, agus Spioradan nam fìrean air an dean-amh foirfidh, agus Iosa, bha iad sin gu léir tait neach dhomhsa anns an àite ud ; chunnaic mi ann an so agus tha mi dearbhte ás, ni nach urrainn mi aithris am feadh a bhios mi air an t-saoghal so : chunnaic mi fìrinn anns an*

sgriobtus so :—“ D'am beil sibh a' toirt gràidh, ged' nach faca sibh e ; agus ged' nach eil sibh a nise ga fhaicinn air dhuibh a bhi creidsinn ann, tha sibh a' deanamh mòr-ghàirdeachas le aoibh-neas do-labhairt agus làn do ghlòir.” 1 Ped. i. 8.

323. Cha robh fhios agam riamh ciod e an ni Dia a sheasamh làimh rium aig gach tiunn-dadh, agus aig gach ionnsaidh thug Sàtan air mo shàrachadh gusan tàinig mi do'n àite so ; oir mar a thaisbean uabhasan iad-féin, b'ionnan a nochd deagh-dhòchas agus misneach iad-féin 'nan aghaidh, seadh an uair a chlisg mi mar gu'm b' eadh roimh m'fhaileas féin gun chùis eagail sam bith eile bhi ann ; seadh a thaobh gu'n robh mòr thruas aig Dia rium, cha dh'fhuilic e dhomh a bhi air mo bhuaireadh, ach dheanadh e le aon sgriobtus no sgriobtus eile mo neartachadh 'an aghaidh nan uile ; ionnas gu'n tubhairt mi gu minig nam biodh e 'na ni laghail gu'n guidhinn air-son trioblaid ni bu mhò air sgàth na comhfhurtachd a thigeadh 'nan aghaidh, Ecles. vii. 14 ; 2 Cor. i. 5.

324. Mu'n tàinig mi do'n phrìosan chunnaic mi n'a bha tighinn, agus bha an dà roimh-smuain so agam blàth air mo chridhe ; b'e 'cheud aon diù, cia mar a rachainn an codhail a' bhàis n'am be sin mo chrannachar, air son na ceud smaointe bha'n sgriobtus so 'na mhòr sheòladh dhomh se sin r'a ràdh, guidheadh air Dia mo “neartachadh leis an uile neart a réir

achumhachd ghlòrmhoir-san chum an uil fhoighidinn agus fhad-fhùlangais maille ri gàirdeachas." (Col. i. 11.) B'aineamh uair a rachainn a dhùrnaigh mu'n do chuireadh sa phrìosan mi gun na briathran no na h-iarrtasan taitneach so tighinn a steach gu m'inntinn a' chomhairleachadh dhomh na'm be agus gu'n rachainn gu bràth tre fhad-fhùlangas, gu'm feumainn fighidinn, gu sònraichte, na'm bu mhath leam fulang maille ri gàirdeachas.

325. A thaobh an dara smaoin, bha na briathran so chum mòr sheum dhomh ;—"Ach bha againn binn ar bàis annainn féin, chum nach biodh againn dòigh annainn féin ach ann an Dia a dhùisgeas na màirbh." (2 Cor. i. 9.) Leis an sgriobtura so thugadh orm fhaicinn, nam be agus gu'm fuiligin am feasta gu ceart, gu'm feumainn air tùs binn bàis a chuir air gach ni a bhunas da rìreadh do'n bheatha so, eadhon orm féin, air mo mhnaoidh, air mo chlann, air mo shlàinte cuirp, agus air mo thoil-inntinn shaoghalta; agus na h-uile mheas marbh dhomh-féin, agus mi-féin a mheas marbh dhaibh-san.

326. B'e'n dara smaoin a bhi beò air an Dia a tha neo-fhaicsinneach, mar a thuirt Pòl ann an àit' eile ; is e an dòigh air nach fannaichear,—"a bhi 'g amharc, cha n-ann air nanithibh a tha r'an faicinn, ach air na nitibh nach eil r'am faicinn ; oir tha na nithe a chithear, aimsireal ; ach tha na nithe nach faicear sìorruidh." Agus mar so cho-reusonaich mi annam féin ; ma tha mi

'g ullachadh a mhain air son prìosain, an sin thig an sgiùrsair gun fhios domh, agus, mar an ceudna am brancas. A rithist, mar a dean mi ach a mhain ullachadh air son so, an sin cha-n-eil mi uidheamaicht' air son fògraiddh, osbarr ma cho-dhùineas mi gur e fògradh as miosa, an sin ma thig bàs tha mi air mo ghlacadh gun fhios domh ; air chòr is gu'm beil mi faicinn gur e an dòigh is fearr gu dol tre fhulangas dòchas a chuir ann an Diad tre Chriosd, a thaobh an t-saoghal a ta ri teachd, agus a thaobh an t-saoghail so : "an uaigh a mheas mar mo thaigh, agus mo leabaidh a dheanamh ann an dòrchadas, a ràdh ri truailleachd is tu m'athair, agus ris a' chuimh is tu mo mhàthair, agus mo phiùthar." 'S e sin ri ràdh, mi-féin a dheanamh eòlach mu'n ni so.

327. Ach a dh'aindeoin gach còmhnhadh dhiu so, thuair mi mi-féin ann am dhuine air mo chuartachachadh le anmhainneachd ; bha deallachadh ri mo mhnaoidh agus ri mo chlann bhochd, dhomh gu minig anns an ionad so mar reubadh m'fheola bho mo chnàimhean, agus cha robh sin a mhain a chionn gu'n robh na tròcairean mòra so ro ionmhuinn leam, ach mar an ceudna chionn gu'n tug mi gu minig a chum mo chuimhne cho liugha cruidh-chas, truaighe, agus uireasbhuidh a bha coltach ri tighinn an caramh mo theaghlaich bochd na'm be agus gu'm bithinn-sa air mo thoirt air falbh uapa ; gu sònraichte mo leanabh bochd dall a bha ni bu

dlùithe do'm chridhe na càch gu léir. O ! smaointeachadh air a' chruaidh-chas, a shaoil leam fo 'n robh mo leanabh bochd dall gu dol, bhristeadh e mo chridhe 'na bhloidhibh.

328. An leinibh bhochd, arsa mise, ciod am bròn a tha choltas ort a bhi agad mar chrann-achar anns an t-saoghal so ! feumaidh tu a bhi air do bhualadh, déirc iarraidh, acras, fuachd, nochdachd, agus mìle truaighe fhulang, ged nach fuilige mis an dràsta do ghaoth an adhair séideadh ort. Ach fòs air dhomh mo smaointean a ghairm air an ais, thubhairt mi, feumaidh mi bhùr n-earbsa gu léir ri Dia, ged bhitheas a bhi g'ur fàgail a' dol tro m' fheòil. O ! chunn-aic mi anns a' chòr ud, gu'n robh mi mar dhuine a bha spionadh a nuas a thaighe air ceann a mhnà agus a chloinne, gidheadh, arsa mise, feumaidh mi dheanamh, agus a sin chùimhnich mi air an dà mhart-bhaine a bha gu àirc Dhé a' ghiùlan gu dùthaich eile, agus a bha gu'n cuid laogh f'hàgail air an cùl, 1 Sam. vi. 10.

329. Ach b'e an ni a rinn còmhnhadh leam fo'n bhuaireadh so, iomadaidh smaointeachadh, agus ainmichidh mi gu sònraichte trì dhiù ann a' so, b'e cheud smaoin smaointeachadh air an dà sgriobtur so,—“Fàg do dhìlleachdain, gleidhidh mise beò iad, agus cuireadh do bhanntraighean an dòchas anamsa,” agus a rithist, “Thubhairt an Tighearna gu cinnteach éiridh gu math do t' iarmad ; gu cinnteach bheir mi air an nàmhaid a bhi bàigheil riut,

ann an àm na h-airc' agus ann an àm a chruaidh-chàis." Ier. xl ix. 2; xv. 11.

330. Bha na smaointeán so agam mar an ceudna, na'n earbainn na h-uile ri Dia, gu'n d'rinn mi cùmhñanta ris, e cùram a ghabhail de mo ghnothaichean, ach ma thréig mi e 'na shligheachan tre eagal trioblaid a dh'fhaodadh tighinn orm féin no air na bhuiteadh dhomh, an sin cha deanainn ach a mhain m'aidmheil a bhreugachadh, ach a mheas mar an ceudna nach robh mo ghnothaichean cho tearainnte 'nam fàgainn iad aig casan Dé feadh a sheas mi dha agus air sgàth ainme, sa bhitheadh iad fo mo chùram féin, ged a b'ann le cùl a chuir ri ròidean Dé. Bha i so 'na smaoin ghoirt agus mar spuirean anm am chliathaich. Chuidich an sgriobtùr so i mar an ceudna chum leantainn ni bu dlùithe rium, far am beil Criod ag ùrnaigh an aghaidh Iudais, gu'n tugadh Dia air gu'n diobradh a bhaireil e 'na smaointeán féineil a rinn a bhrosnachadh a chuni a mhaighistear a reic. Guidheam ort leugh gu fòil, an naoidh-eamh Sàlm thar a' cheud gu crìch, &c.

331. Bha smaoin eil' agam mar an ceudna, agus be sin eagal roi' uabhas ifrinn, ni a bha mi cinnteach a b' éigin dhaibh-san fhlàng a thréigeadh le eagal na croise aidmheil Chriosd, a bhriathran agus a lagh anm an làthair chlann nan daoine, smaointich mi mar an ceudna, air a' ghlòir a dh'ullaich e dhaibh-san a rinn 'na chreideamh, 'na ghràdh agus le foighidinn

seasamh 'na ròidean 'nan làthair. Rinn na nithe so tha mi 'g ràdh còmhnhadh leam 'nuair a rinn smaointean air an truaighe fo'n robh mi-féin agus na bhuineadh dhòmh buailteach air sgàth m' aidmheil, laidhe gu goirt air m' inntinn.

332. 'Nuair a smaointich mi da-rìreadh gu'm faodadh gu'm bithinn air m'fhògradh air son m' aidmheil an sin chùimhnich mi air an sgriobtus so ;—“ Chlachadh iad, shàbhadh ás a chéil' iad, bhuaireadh iad, chuireadh gu bàs iad leis a' chlaidheamh, chaidh iad mu'n cuairt 'nam *fògaraich*, ann an craicnibh chaorach agus ghobhar, ann an uireasbhuidh, ann an trioblaid ann an cràdh; dream air nach b'airidh an saoghal,” oir leis na h-uile ni a smaointich iadsan, bha iad ro olc gu còmhnaidh agus fantainn maille riu; smaointich mi mar an ceudna air na bhriathraibh so.—“ Gu'm beil an Spiorad Naomh' a' deanamh fianais anns gach baile, gu'm beil geimhlichean agus trioblaid a' feitheamh orm.” Shaoil mi gu deimhinn gu'n robh m'anam agus *na briathran sin* air uairibh a' co-reusonachadh mu thimchioll staid ghoirt mhuladach an fhuad-aich agus an fhògraiddh, mar a bha *fògaraich* buailteach do dh'acras, do dh'fhuachd, do ghabhadh, do nochdachd, do nàimhdean, agus do mhìle truaighe, agus fa-dheòigh gu'm faodadh gu'm bàsaicheadh iad ann an dìge mar chaora bhochd aonaranach. Ach ta mi 'toirt buidh-eachas do Dhia, gu ruige so cha robh mi air mo għluasad leis na co-reusonachaidhean sin a

b'anmhainne, ach is ann a rinn iad a roghainn air a sin mo chridhe ni b'fhearr a thaobh Dhé.

333. Innsidh mi dhuibh gnothach bòidheach ; bha mi aon uair thar chàch uile ann an staid ro chianail agus iosal rè iomadh seachduin, aig an àm sin mar an ceudna cha robh mi ach ann am òg-phrìosanach agus gun eòlas agam air an lagh ; bha so agam 'na laidhe gu trom air m'inntinnm, gu'm faodadh mo phrìosanachadh crìochnachadh aig a' chroich, air son na bha dh'frios agamsa, a nis uime sin chuir Sàtan gu cruaidh rium chum mo chridhe mheatachadh leis na smaointean so a chuir do'm ionnsaidh, "ach ciod, ma thig thu da-rìreadh gu bàsachadh, ma bhios tu anns a' chòr so, se sin nach taitneach leat nithe Dhé, agus nach bi dearbhadh sam bith agad mu staid ni's fearr an deigh so?" (oir gu dearbha aig an àm so bha uile nithe Dhé air am falach o m'anam.)

334. Uime sin 'nuair a thòisich mi air tùs air smaointeachadh air a sc, bha e 'na mhòr thrioblaid dhomh ; oir smaointich mi annam féin, anns a' chòr anns an robh mi nise nach robh mi uidheamaichte air son bàsachadh, ni mò a shaoil mi gu dearbha gu'm b'urrainn mi bàsachadh nam biodh iad air mo ghairm g'a ionnsaidh ; osbarr smaointich mi annam féin 'nan deanainn spàирн éigneach gu dìreadh suas ann am fàradh na croiche fòs gu'n deannainn le balla-chrithe no le gnè eile do chomharradh laigsinn, aobhar a thoirt do'n eas-caraid masladh a thoirt do shligh Dhé

agus da phobullair son an clagaireachd. Laidh so uime sin le mòr thrioblaid orm, oir air leam gu'n robh nàir orm bàsachadh le aodann bhàn-neulach agus le glùinean critheanach air son cùis' mar so.

335. Uime sin, ghuidh mi air Dia gu'n tugadh e comh-fhurtachd dhomh agus neart chum deanamh agus fulang mar a dh'iarradh esan orm a dheanamh : gidheadh cha tainig comh-fhurtachd ; ach buhanaich gach ni am falach ; bha mi mar an ceudna aig an àm so cho dearbh làn do smaointeán mu thimchioll a' bhàis, ionnas gur minig a bha mi mar gu'm bithinn anns an fhàradh agus tobha na croiche mu'm mhuineal, ach a mhain bha so 'na rud-eigin misnich dhomh shaoil mi nise gu'm faodadh cothrom a bhi agam air mo bhriathran deireannach a labhairt ris a' mhòr-shluagh a bha mi'n dùil a thigeadh g'am' fhaicinn a' bàsachadh, agus arsa mise, ma dh'fheumas a' chùis a bhi mar so, gu'n iompach Dia aon anam le mo bhriathraibh deireannach-sa cha mheas mi mi-féin air mo thilgeadh air falbh no caillte.

236. Ach fathast, bha uile nithe Dhé air an cumail ás mo làthair, agus lean am buaireadair mi leis a so ;—“ Ach c' àit' an éigin dut dol 'nuair a dh'eugas tu ? Ciod a dh'éireas dut ? C'ait' am bi thu air t'fhaotainn anns an t-saoghal eile ? Ciod an dearbhadh a ta agad air nèamh, air glòir, agus air oighreachd 'nam measg-san a ta air an naomhachadh ?” Bha mi air mo luasgadh mar so ré iomadh seachduin,

agus cha robh fhios agam ciod a dheanainn, fa-dheòigh thuit na smaointean so orm le cud-throm.—“Gur ann air son facail agus slighe Dhé a bha mi anns a’ chör so,” uime sin bha mi fo chumhnanta gun mi dhol fad leud ròineig’ air m’ais uaithe.

337. Smaointich mi mar an ceudna gu’m faodadh Dia a ròghnachadh co-dhiù a bheireadh e comh-fhurtachd dhomh an dràsta no aig uair a’ bhàis, ach cha b’urrainn mis a ròghnachadh air son sin, co-dhiù a chumainn suas m’ aid-mheil no nach cumadh, bha mise ceangailte, ach bha esan aig saorsainn a thoile féin ; seadh be mo dhleasananas-sa fuireach ri fhacal-san co-dhiù a dh’ amhairceadh e orm no thearnadh e mi aig a’ chrìch ; uime sin, arsa mise, a thaobh gu’m beil a’ chùis mar so tha mi air son buanachadh air m’ aghaidh agus mo staid shiorruidhearsa ri Criost co-dhiù a bhitheas no nach bi comh-fhurtachd agam anns an t-saoghal so ; mar a tig Dia leumaidh mi bharr fàradh na croiche sùil-chòmhdaichte chum na sìorruidheachd co-dhiù as dol fodha no snàmh dhomh, do nèamh no do dh’ ifrinn,—A Tighearn Iosa ma ghlacas tu mi dean sin, ged nach glac, earbaidh mi riut air sgàth t’ainme féin.

338. Cha bu luaithe bha mi air mo cheangal leis an rùn-sheasach so na thuit na briathran so orm, “An ann a nasgaidh a tha eagal Dé air Iob?” mar gu’n abradh am fear-casaid ;—“A Thighearna, cha n-eil Iob ’na dhuine coimhlionta agus dìreach, tha e a’ deanamh

séirbheis dhut air son a *bhuanachd féin*, nach do chuir thu gàradh mu'n cuairt air féin, agus mu'n cuairt air a thaigh? obair a làmh bheann-aich thu agus dh'fhàs a mhaoin mòr san tìr; Ach cuir a nise mach do làmh agus bean ris gach ni a ta aige agus ás an eudann mallaichidh e thu." Ciod a nise! arsa mise, an e so comh-arradh an duine thréidhirich, déidh a bhi aige air seirbheis a dheanamh do Dhia 'nuair a tha gach ni air a thoirt uaithe? Am beil e 'na dhuine diadhaidh a ni seirbheis do Dhia a nasgaidh a roghainn air toirt thairis? Gu ma beannaichte gu'n robh Dia, uime sin tha dòchas agam gu'm beil cridhe treidhireach agam, oir tha mi cuir romham (mar bheir Dia neart dhomh) gun m'aidmheil àicheadh am feast, ged nach biodh mi sam bith agam air son mo shaoithreach; agus am feagh a bha mi mar so a' smaointeach' bha'n sgriobtur so air a chuir ann am làthair;— "Reic thu do shluagh gu'n fhiach, agus cha do mheudaich thu *do mhaoin le'n luach*." Sàlm xliv. 12.

339. Bha m' *inntinn* làn comh-fhurtachd oir bha dòchas agam gu'n robh *mo chridhe* dileas, cha bhithinn as eugmhais na deuchainn no'n dearbhaidh so *orm féin* air son mòrain, tha mi 'faotainn suaimhneis na h-uile h-uair a chuimhnicheas mi air, agus tha dòchas agam gu'm beannaich mi Dia gu bràth air son an teagaisg a fhuair mi uaithe, b'urrainn mi ionadaidh eile do dhéiligidhean Dhé* do'm

thaobh aithris. Ach so, “ás na cathaibh agus ás na creachaibh choisrig *mi tabhartais* a chàradh taigh’ an Tighearna.” 1 Eachd. xxvi. 27.

An Co-dhùnadadh.

1. Do na h-uile buaireadh a choinnich mi riamh ann am bheatha, is e teagamh a chuir ann am bith Dhé agus ann am fìrinn a Shoisgeul is measa dhiubh, agus is deacaire ri ghiùlan, ’Nuair a thig am buaireadh, so bheir e air falbh uam mo chris-leasraidh, agus gluaisidh e na bunaidean fodham. O ! smaointich mi gu tric air na briathraigheibh so, “bidheadh bhur leasraidh air an crioslachadh le fìrinn,” agus air a so,— “Ma sgriosair na bunaidean, ciod a ni am firean ?” Salm xi. 3.

2. Air uairibh an déagh dhomh peacadh a chuir an gniomh, dh’amhaire mi air son smachd-achadh goirt o làmhan Dé ; ach b’e’n dearbh ath ni a fhuair mi uaithe an àite sin foillseachadh air a ghràs. Air uairibh, an uair a gheibhinn comh-fhurtachd, ghairminn amadan diom-féin air son mi dhol sìos mar sud fo dhiobhail mis-nich, agus fo thrioblaid ; agus sin a rithist ’nuair a bhithinn air mo thilgeadh sìos, shaoilinn nach robh mi glic air son comh-fhurtachd mar sud a ghabhail do’m ionnsaidh ; le leithid sud do neart agus do chudthrom bha iad le chéile ormsa.

3. Bha'n ni so a' cur mòr iongantais orm ; a dh'aindeoin cho math is da'n d'fhiosraich Dia m'anam le foillseachadh beannaichte dhe féin, fòs fhuair mi rithist, gu'n robh uairean mar so do'm leanmhainn an déigh sin, gu'n robh mi air mo lionadh ann am inntinn le dòrchadas cho mòr is nach b'urrainn mi uibhir a's aon uair a thuigsinn ciod an ni a b'e Dia no 'n comh-fhurtachd sin leis an robh mi air mo neartachadh.

4. Chunnaic mi air uairibh ann an aon sreath do'n Bhìoball n'a bu mhò na b'urrainn domh innseadh cia mar a dh'fhaodainn seasamh fodha : agus a rithist aig àm eile, bha'm Bìoball uile dhomh mar mhaide tioram, no roghainn air a sin, bha mo chridhe cho marbh agus cho tioram dha is nach b'urrainn mi an t-aiteal bu lugh a fhaotainn uaithe ged' sheallainn thairis air gu léir.

5. Do na h-uile h-eagal, is iad na h-eagail ta air an deanamh do dh'fhuil Chriosd is fearr agus do na h-uile h-aoibhneas is e'n t-aoibhneas is misle a ta air a cho-mheasgadhadh le bròn os ceann Chriosd ; O ! is ciatach an nì sinn a bhi air ar glùinean le Criod 'n-ar glacaibh ann an làthair Dhé. Tha dòchas agam gur aithne dhomh rud-eigin mu thimchioll nan nithe so.

6. Tha mi faotainn gus an latha an diugh seachd gràinealachdan ann am chridhe.—(1.) Claonadh a dh'ionnsaidh as-creideimh.—(2.)

An gràdh agus an tràcair a ta Criosc a' foill-seachadh a dhì-chuimhneachadh gu h·obann.—(3.) Mi bhi leagail mo thaic air obraichinn an lagha.—(4.) Seacharan agus fuaralachd a thaobh ùrnaigh.—(5.) Ullamh gu monmhòr a dheanamh a chionn nach eil barrachd agam, agus fòs ullamh gu na th' agam a mhi-ghnàth-achadh.—(6.) Cha n-urrainn mi aon ni do na dh'aint Dia orm a dheanamh, gu'n mo thruaill-eachd a bhiga sparradh féin a steach;—“'Nuair a b'àill leam math a dheanamh, tha olc a làth-làthair maille rium.”

Nan nithe so tha mi do ghnà a' faicinn agus a' faireachadh, agus tha mi air mo phianadh agus air mo shàrachadh leò, gidheadh tha gliocas Dé ga'n òrduchadh a chum mo mhatha.—(1.) Tha iad a' toirt orm gràin a ghabhail diom-féin.—(2.) Tha iad a' toirt orm gun earbsa chuir á mo chridhe.—(3.) Tha iad a' toirt dearbhachd dhomh air neo-fhoghainteachd gach féin-fhìreantachd.—(4.) Tha iad a' leigeadh ris domh am feum a ta agam air teicheadh gu Iosa —(5.) Tha iad ga mo theann-sparradh gu ùrnaigh a dheanamh ri Dia.—(6.) Tha iad a nochdadh dhomh am feum a ta agam air faire dheanamh agus a bhi stuaim.—(7.) Agus ga mo bhrosnachadh gu achanaich ri Dia tre Chriosc a chum còmhnhadh leam agus mo ghiùlan trid an t-saoghal so.

Eachdraidh Beatha Iain Bhuinian air a lean-tainn air a h-aghaidh ; a' tòiseachadh far an do sguir e-féin d'i, agus a' co-dhùnadadh aig àm a bhàis agus adhlaicidh ; maille ri dearbh-chliù [no cunntas] mu thimchioll, &c.

A LEUGHADAIR,

THUG ùghdar saoithreach agus dìchiollach an leabhair so dhut cheana, cunntas drùiteach mu dhéibhinn tùs agus meadhon lathaichean a chuairt air thalamh ; agus a chionn gu'm beil rud-eigin fathast r'a aithris a ta airidh air aire agus spéis, a thachair aig deireadh a bheatha nach d'fhàg e-féin 'na dhéigh sgrìobhte le cion ùine, no le eagal gu'n cuireadh cud-eigin ro-thuaileiseach as a leth gu'n robh e ro dhéidheil air cliù bho dhaoine. Uime sin mar fhìor charaid agus seann fhear-eòlais do dh'Iain Buinian, a chum gu'm bi a dheagh chrìoch air a deanamh aithnichte cho math ri dhroch thòiseachadh, ghabh mi orm o'm fhiosrachadh féin agus o'n chunntas a b'fhearr agus a b' fhìrinneche a fhuair mi bho chuid eile de a chàirdean, so a shnaimheadh ris an t-snàithean a bha gu ro luath air a bhriseadh, agus a shniomh a mach gu ruig a dhol a steach do shìorruidheachd.

Dh'innis e-féin dhuibh cheana, gach mi mu thimchioll a bhreith agus fhòghlum, droch cleachdadhbh agus truailleachd òige, na buairidh-ean ris an robh e cho tric a' gleachd, agus a'

comhstrigh ; an tròcair, an comh-fhurtachd, agus an teisriginn a fhuaire e, agus mar a ghabh e air féin tòiseachadh air searmonachadh an t-Soisgeil, an sgaineal am mi-chliù, agus am priosanachadh a bha ga leanmhainn, agus an dol air aghart a rinn e a dh'aindeoin gach ni, (le còmhnhadh gràis Dé,) cha n-eil teagamh a chum iomadh anam a theàrnadh. Uime sin, gabh na nithe so, mar a sgrìobh e-féin gu h-eagarra sìos iad ann an briathraibh na firinn, agus mar sin rach air t'aghaidh chum na tha fathast ri aithris.

An déigh dha 'bhi air a shaoradh o phrìosan anns an robh e air a chumail tuilleadh as dà bhliadhna dheug air son neo-aontachd [*do'n Eaglais Shasunnaich,*] far an d'fhuaire e ùin' gu iomadh leabhar a sgrìobhadh a chum math an t-sluagh, &c. agus an *t-Olla Barlo*, Easbuig *Lincoln*, agus pearsachan-eaglais eile a dhùsgadh suas le dheagh fhoighidean gu truas a ghabhail ri fhlangas gun aobhar, sheas iad dha mar chàirdean dealaidh a chum a shaorsainn a' chosnad, oir theagamh gu'm bàsaicheadh e ann an sin le gleadhraich agus mi-ghnàthachadh an àite.

Air dha a bhi mise, tha mi' g'ràdh, a rithist aig saorsa, agus a gheimhleicean corporra a chrathadh dheth tre thròcair Dé, oir bha na geimhlichean a bha air anam air am briseadh roimhe sin, leis na gràsan pailte a lion a chridhe ; chaidh e dh'fhiorsachadh na muinntir sin a bha

'nan comh-fhurtachd dha 'na thrioblaid a' toirt buidheachais daibh mar chriosdaidh air son an caoimhneis agus an seirc; a' toirt misneach dhaibh tre eiseamplair féin, nam be 'n crannachar aig àm sam bith tuiteam fo àmhghar no trioblaid, iad a dh'fhulang gu foighidneach air sgàth deagh chogais agus air ghaol Dé ann an Iosa Criosd a thaobh an anma; agus le iomadh dian·earrail chàirdeil eile, a' cumail suas cuid aig an robh an inntinnean air tuiteam sìos le eagal a' chunnairt a bha maoidheadh air an gnothaichean saoghalta, ionnas gu'n d'fhuair am pobull sòlas iongantach o theagasc agus o chomhairlean.

Cho tric 'sa gheibheadh e cothrom cho-chruinnicheadh se iad r'a chéile, (ged a bha 'n lagh anns an àm sin 'na neart an aghaidh choinneamhan cràbhaidh,) ann an ionadan iomchuidh, da'm beathaichadh le "baine fionghlan an fhacail" a chum gu'n fàssadh iad suas ann an gràs leis. Dhaibh-san a bh' aig àm sam bith air an glacadh agus air an cuir am priosan air son nan cùisean so, rinn se e 'na earrann eile dhe a ghnothach a sheirc a chuir am farsuinneachd agus déirc a thrusadh do cho liugha dhiù sa bha'n uireasbhuidh.

Ghabh e mòr chùram ann a bhi fiosrachadh muinntir thinn agus an neartachadh an aghaidh cagarsnaich a' bhuaireadair a ta air uairibh gu ro mhiniig, air chòr is gu'n robh aobhar ac' air Dia a bheannachadh gu sìorruidh, air son an ni sin

a chur'na chridhe aig a leithid do dh'äm, a chum an teasraiginn o chumhachd an leòghain bheuc-aich leis bu mhiann an slugadh suas: ni mó a chaomhain e a shaothair a thaobh coiseachd, no siubhail, ged a b'ann a chum nan dùth-channan a biomallaiche, far am fiosraicheadh, no far an smaointicheadh e sluagh a bhi gabhail còmhnaidh a bha feumach air a chobhair; a thaobh nan cuairtean fiosrachaидh so a thug e 'nam measg, uair no dhà sa bhliadhna, thug cuid-eigin ged a b'ann mar sgěig, "Easbuig Buinian," mar ainm air, 'nuair a ghabh cuid eile fàirmead ris air son a bhi cho dian-shaoithreach ann am fion-lios Chriosd; gidheadh chuir e sìol an fhacail rè na h-ùine sin ann an cridh-eachan a' cho thionail air uisgeachadh le gràs Dé, a' toirt pailteas toraidh ann an toirt a staigh dheisciobail gu Eaglais Chriosd.

Chaith e cuibhrionn de ùin' a' réiteachadh aimhreitean, no deanamh réite eadar muinntir a bha cur a mach air a chéile, ni leis an do chuir e stad air iomadh lochd, agus leis an do chùm e iomadh teaghlach o bhi air an léir-chreach, no air an sgrios, agus ann an cùisean mar so bha e do ghnà a' saoithreachadh gus am faigheadh e meadhon gu sìth a thoirt mu'n cuairt, agus a bhi na fhear-deanamh na sìthe, neach do 'm beil sonas air a ghealltainn anns an Sgriob-tur naomha; agus gu dearbha b'ann a' cur na dreuchda so an gniomh, faodar a ràdh, a bha e 'nuair a dh'aireamh e suas a lathaichean, oir

be gniomh dhiù sin, an obair ma dheireadh a
ghabh e os-làimh anns an t-saoghal so, mar a
chithear aig deireadh an leabhair so.

Ri linn riaghladh deireannach Righ Seumas,
'nuair a fhuair am pobull do gach creideamh
agus creud saorsa cogais, [’se sin a bhi ’g aid-
mheil a’ chreidimh sin bu róghnaiche leo,]
cho-chrunnaich Iain Buinian ri chéile a cho-
thional ann am *Bedford*, far an robh e mar bu-
tric a’ chòmhnaidh, agus far an do chuir e
seachad a’ chuid bu mhò de a bheatha, agus a
thaobh nach robh àite goireasach ann ri
fhaotainn air son co-thional sluaigh cho mòr
sa bha ga leantainn-sa air sgàth a theagaisg,
labhair e riu mu thimchioll taigh-coinneamh
a thogail, agus thug gach neach seachad a chuid-
eachadh féin, a chum na crìche sin gu suilbhear,
sunntach ; agus aig a’ cheud uair a shearmonaich
e anns an taigh sin bha e air a lionadh cho
dòmhail ’s gu’m b’éigin do chuid fuireach a
muigh ged a bha ’n taigh glè fharsuinn, na
h-uile neach a bha do’n aon aidmheil ris
féin, a’ strìgh air son compairteachadh dheth a
theagasg, agus an deagh-ghean a thaisbeanadh
dha le bhi làthair aig ceud fhosgladh an taighe ;
agus anns an àite so ghabh e còmhnaidh ann
am mòr shuaimhneas agus, shìth inntinn, ga
dheanamh féin teangeil, toilichte, leis a’ bheagan
sin a bhuilich Dia air, ga dhealachadh féin o
gach obair thalmhaidh chum i sin a bhuineadh
da ghairm a dh’ionnsaidh na ministearachd a

leanmhainn, oir mar a thuirt an Tighearna ri Maois ;—“ Is comasach dhasan a rinn am beul agus an cridhe, deas-chainnt agus gliocas a thoirt seachad ;” gun fhòghlum ro anabarrach ionnsachadh ’san àrd-thaigh-fòghluim.

’Nuair a bhiodh e aig socair gun a bhi sgrìobhadh no teagasg rachadh e gu minig suas do Lunndainn, agus rachadh e air feadh cho-chruinnichidhean luchd-àicheadh eaglaise suidh-ichte *Shasuinn* agus ghnàthaicheadh ea thàlantan a bha gu ro-thaitneach le ’luchd-éisdeachd agus eadhon cuid a fhuair mi-theist mu thimchioll a thaobh a bheag ionnsachaidh, bha iad dearbht’ ás a luach a thaobh eòlais air nithibh naomha, air faicinn daibh gu’n robh e ’na dhuine ag an robh breithneachadh fallain a’ labhairt gu soilleir agus gu cumhachdach, ionnas, is cuid a thàinig mar luchd-amhairc air son annais, a roghainn air a bhi air an teagasg agus air an ath-leasachadh, gu’n d’fhalbh iad làn-riaraichte leis na chual’ iad, a’ gabhail iongantais mar bha na h-Iùdhaich ris na h-abstoil ; *se sin ri ràdh* “ cia as a fhuair an duine so na nithe so.” Mar so chaith e a bhliadhnhachan deireannach a’ leanmhainn eiseamplair a mhòr Thriath agus a Mhaighistear an t-Iosa sior bheannaichte ; chaidh e mu’n cuairt a’ deanamh matha, ionnas nach b’urrainn, eadhon, mi-rùn féin säl no ball-dubh fhaotainn air a dheagh-chliù.—Ach dlùthraigheamaid ri pùngaibh sònraichte, agus àmannan aimsir, a chum meoghair na h-aiteam

sin d'a'n eòl a shaothair agus fhuilanghas ath-ùrnachadh, agus a chum taitneas na h-aiteam sin gu léir a leughas an leabhar so.

An deigh dha dearbhadh soilleir fhaotainn air staid aingidh a bheatha agus a ghiùlain, agus a chaidh iompachadh o dhorchadas gu solus, chaidh a bhaisteadh a chum a cho-thionail, agus bha e air a ghabhail a steach 'na bhall do'n eaglais sa' bhliadhna 1655, agus dh'fhàs e gu h-obann 'na fhear-aidmheil fìor eudmhòr, ach aig ath-aiseadh Righ Tearlach a chum a' chrùin anns a' bhliadhna 1660, cnaidh a ghìlacadh air an dara latha deug do cheud mhìos a' Gheamhraidh, air dha a bhi teagascg cui'd do dheagh phobull a thàinig an ceann a' chéille chum éisd-eachd an fhacail, agus chaidh a chumail a steach ann am Prìosan *Bhèdford* rè shè bliadhna, gus an robh achd saoraidh an t-sluaigh a dhealaich ris an eaglais shuidhichte air a thoirt mu'n cuairt; fhuair e a shaorsa le eadar-ghuidhe luchd-earbsa' agus cumhachd a ghabh mòr thruas ri fhuilangas; ach aig ceann shé bliadhna an deigh sin, bha e air a ghìlacadh a rithist anns a' bhliadhna 1666, agus bha e an sin air a chumail a steach fad shé bliadhna eile; an sin ghabh fear-gleidhidh a' phrìosain a leithid do thruas ri chruaidh fhuilangas, air chòr is gu'n do bhuin e ris mar rinn fear-gleidhidh a' phrìosain Eiphitich ri Ioseph; chuir e an t-uile chùram agus an earbsa 'na lamhaibh. 'Nuair a chaidh a ghìlacadh aig an àm so, bha e a' searmonachadh

air na briathraibh so :—“ Am beil thusa a’ creidsinn ann am Mac Dhé ?” Agus mhair am phrìosanachadh so ré shé bliadhna agus an uair a chaidh iad sin seachad, thuit àmhghar eile gu chuibhrionn, a bhi air a chumail ann am priosan fad leth-bhliadhna eile an deigh sin. Rè nan caochla àmannan so a bha e air a chumail am priosan sgrìobh e na leabhraichean so a leanas ; —“ MU THIMCHIOLL URNAIGH TRE ’N SPIORAD ; ” —“ AISÉIRIGH NA CATHRACH NAOMHA ; ” —“ GRAS AM PAILTEAS ; ” —agus “ CUAIRT AN EILTHIRICH ; ” an ceud earrann.

Air a’ bhliadhna mu dheireadh do’n dà bhliadhna dheug a bha e anns a’ phrìosan chaochail ministear co-thionail *Bhedford* agus chaidh esan a róghnachadh a chum cùram nan anmannan sin a ghabhail, air an dara latha deug do mhios mheadhonach a Gheamraig, sa’ bhliadhna 1671. Feadh a bha e fo’n chùram so bu mhinig a bha connsachadh eadar e-féin agus sgoileirean a thàinig a chuir ’na aghaidh a’ smaointeachadh gu’n robh e ’na dhuine aineolach ; agus ged nach do rinn e ach connsachadh dìreach, no réidh, le sgriobtur air a thaobh, gun bhriathran dian-chiallach sam bith eile a ghnàthachadh, gidheadh, chuir e ’na thöst fear a thòisich air diosbaireachd ris anns a’ cho-thional lefheòraich, “co dhiù a bha, no nach robh na fior leabhraichead do na ceud Sgriobturaibh againn ; ” agus fear eile a fhuair coire dha ’na shearmoin a’ cur neo-sheircealachd ás a leth, air son e ràdh ;

“ gu’m bu chruaidh an ni do’n chuid mhòr do’n t-sluagh a bhi air an teàrnadh :”—ag ràdh, gu’n tuirt e anns na briathraibh sin, a’ chuid bu mhò do’n cho-thional ; ach chonnsaich e ’na aghaidh agus chuir e ’na thöst e le sàmhla an talmhuinn chlachaich, agus le Sgriobturaibh eile o’n treas caibidil deug do Shoisgeil Mhata, ann an searmoin ar Slànaighear as an luing. B’e sheòl dearbhaidh leantainn dlù ris na Sgriobturaibh, agus an ni nach dh’fhuaire e air a dheanamh cinnteach annta sin, cha’n fheuchadh e idir r’ a chòmhachadh, no beachd sam bith a thoirt-seachad mu thimchioll.

Ach gun a bhi toirt luaidh ni’s faide air a leithid so, tha e ’na ni dearbhte gu’n d’rinn e uile ghnothaichean le riaghailt cho ceart, mar gu’m biodh e ’na chùram air thar gach ni eile nach tugadh eaobhar oilbheum do neach sam bith, ach a roghainn air a sin gu’m b’annsa leis iomadh anacothrom fhlang na töiseachadh ri trod no ri càineadh, ach ’s ann a bheireadh e achmhasan daibh-san a bha buailteach da leithid ; mar a bha e ’na choluadaр a’s amhail a ta e air a leigeil ris anns na leabhairchean sin a chuir a mach ann an làthair an t-saoghal.

Chùm e suas ’na theaghlaich cràbhadh lathail le teann ùmhlaichd do dh’ oilean na diadhachd, a thaobh ùrnaigh agus chomhairlean ; air dha a bhi coltach ri Iosua, mar thubhairt an duine caomh sin ;— *Cia be air bith mar a ni muinntir eilc* “ air mo shonsa agus air son mo thaighe, ni

sinne seirbheis do'n Tighearna," agus gu dearbha bha beannachd a' leanmhainn a shaoithreach agus a dhìchill, ionnas gu'n robh a bhean mar a thubhairt an Sàlmadair,—“mar fhionan tarbhach ri taobhan *a* thaighe *a* chlann mar òg chroinn ola timchioll a bhùird; feuch mar so beannaichear an duine air am bì eagal an Tighearna.” Agus ged nach robh a mhaoin shaoghalta ro mhòr a thaobh na calldach a thàinig 'na charamh o chuir am prìosan, agus euslaintean cosgail, &c. bha ni bu leòir aig chum a thoirt troimhe gu h-eireachdail agus gu measail, agus mar sin shealbhaich e an t-ionmhas sin, ni is e toileachas-inntinn; oir mar a thuirt an duine glice,—“Is cùirm a ghnà an cridhe āit,” (Gnà. xv. 15,) oir, far am beil toileachas-inntinn a chòmhnaidh tha eadhon an bothan bochd mar lù-chairt rìgh, agus bha 'n sonas so aige-san rè a bheatha, gun a bhi gabhail ro-chùram do'n t-saoghal so, air dha fios a bhi aige gu'n robh e bhos an so mar fhear-cuairt agus mar choigreach, agus nach robh aige baile buan no maireannach air thalamh; oir bha sùil aige ri baile nach do thogadh le làmhaibh, sìorruidh anns na nèamhaibh is ro-airde.

Ach fa dheireadh air dha a bhi air a chaitheadh ás le fulangas, sean aois, agus gnà theagascg, thàinig lathaichean a chaochlaidh am fagus; agus rinn am bàs a chuireas prìosan an anma fa-sgaoil a chum a mheudachadh air son

aitreabh is ro ghlòrmhoire, stad a chuir air a shaothair ann an ionad na bàsmhorachd so air thalamh ; tha nèamh mar phrionnsaibh saoghalta 'nuair a ta cogadh a' maoidheadh tòiseachadh, do ghnà cho bàigheil is gu'n gairm e dhachaigh a thosgairean, mu'm bris an cogadh sin a mach. Agus eadhon be an gniomh mu dheireadh a rinn esan obair ghràidh agus sheirce ; oir thàrladh do dhuin-uasal bu choimhearsnach do dh'Iain Buinian diùmadh athar a chosnadh agus bha'n t-òganach fo mhòr thrioblaid da chionn, a thaobh gu'n cual' e gu'n robh athair a' dol a thoirt na h-oighreachd a bha dligheach dha do neach eile, air son mar thàinig eatorra ; uime sin shònraig an t-òganach Iain Buinian mar an duine a b'iomchuidh a chum athar a réiteachadh ris, agus ghabh Iain Buinian, a bha toileach gach math a b'urrainn e dheanamh, sin os-làimh, agus mharcaich e suas gu baile do'm b'ainn *Reading* ann an *Siorramachd-Bheirc* far an robh athair an ògananich a' chòmhnaidh, agus ghnàthaich a leithid do dh'argamaidean drùidh-teach, agus do reusonachadh an aghaidh féirge agus lasain, agus air taobh cathranais agus réite, ionnas gu'n robh an t-athair air a réiteachadh ris a' mhac le innidh agus tàirisneachd.

Ach 'nuair a shocraich Iain Buinian gach ni a b'fhearr air son réite chuir air dìagh, phill e air ais do Lunnainn, agus air do dh'aimsir fhliuch le trom fhrasan a bhi aige fad a thuiris thàinig e gu thaigh-cairtealan anabarrach fiuch, fuar, agus

dh'fhàs e gu tinn le fiabhras trom fo'n d'fhuilige
 e le mìr bhunailteachd agus fhoighidinn, a'
 labhairt mar nach biodh e 'g iarraidh ni sam
 bith ach caochladh, agus a bhi maille ri Criod
 a' meas bàis anns a' chòr sin 'na bhuanachd,
 agus beatha 'na h-uallach; agus air dha a bhi
 mothachadh neart bhall na beatha ga thréigsinn,
 shochraich e inntinn agus a ghnothaichean cho
 math sa cheadaicheadh giorrad ùime agus
 braisead a thinnis da sin a dheanamh; le foighid-
 inn sheasmhach agus chriosdail, agus thiomnainn
 e suas anam ann an làmhan Fhir-saoraidh
 ghràsmhoir a' buanachadh air aghaidh 'na
 eilthireachd o Bhaile-an-léir-sgrios, a chum an
 Nuaidh-Irusalem; bha anam do ghnà an sin,
 ri naomh smaointeachadh, a' plosgartaich agus
 ag analadh an déidh air a' mhana fhalaichte,
 agus air uisge na beatha. Dheug e ann an
 taigh duine do'n goirte *Maighstir Straddock*
 ceannaich bha cumail bùth' aig comharradh na
 réillt' air *Cnoc-an-t-sneachd* ann an sgìreachd
Naoimh Sepulchres, an Lunnainn, air an dara
 latha deug do cheud mhìos an Fhogair, sa' bhliadh-
 na 1668, an deigh tannis dheich latha. aig aois
 thrì fichead bliadhna; agus chaidh a thiodhlaic-
 eadh anns an réilig ùir, fagus do thalamh nan
 gunnaichean mòra, far am beil e 'na chadal gu
 madainn na h-aiséirigh, a' feitheamh ri dùsgadh
 glòrmhor a chum neo-bhasmhorachd gun truaill-
 eadh; an aoibhneis agus an t-sonais, far nach
 cuir trioblaid no bròn càmpair air ni's mò, agus

far am bi na h-uile deur air an siabadh air falbh,
 'nuair a bhitheas na fìreanan air an aonadh ri
 chéile mar bhuill do Chriosd an ceannard, agus
 a rìghicheas iad maille ris mar rìghribh agus
 mar shagartaibh gu sìorruidh !

TEIST AGUS TUAIRISGEUL IAIN BHUINIAN.

SHAOILTE bho choltas a ghnùise, gu'n robh e
 do nàdur gruamach neo-thairis, ach bha e 'na
 chòmhradh ciùin agus suairce, gun a bhi buailt-
 each do mhòran bruidhne no conaltraidh am
 measg cuideachd ; mar a biodh fìor aobhar aig'
 air a shon, a' toirt fainear do ghnà gun uaill a
 dheanamh ás féin, no á phàirtean ach ag
 amharc iosal 'na shealladh féin, ga leigeadh féin
 fo bhreitheanas dhaoine eile, a' seachnadhbhreug
 agus mhionnan le gràin ; a' cumail ri fhacal gu
 pungail cho fad' sa b'urrainn e, neo-dhioghaltach,
 déidheil air réite, agus air sìth ; agus a bhi ann an
 càirdeas ris na h-uile duine. Bha shùil geur,
 luaineach, aguse ro mhath gu daoine bhreithneach-
 adh, glé thugseach agus ullamh 'na fhreagairt ;
 agus air uairibh 'na dheagh fhear cuideachd.—
 Bha e àrd 'na phearsa, ged nach robh e trom no

dòmhail, rud-eigin ruiteach 'na ghnùis, 'sa shùilean dealrach, le feusag fhada air a bheul-uachd-air, mar bu nòs do na seanna Bhreatuinnich, bha fhalt ruadh, ach 'na lathaichean deireannach bha e air a cho-mheasgachadh le ròineagan liatha ; a shròn air a deagh shuidheachadh, gun a bhi togte suas no cròm, a bheul rud-eigin mòr, a bhathais rud-eigin àrd, agus a thrusgan do ghnà neo-rìmheach, stuaim. Mar so thug sinn seachad tuaireisgeul neo-chlon-bhreitheach air leth-a-steach, agus leth-a-mach duine a bha gu mòr air ionndrann, agus air a chaoih aig àm a bhàis,—duine a blhais air fàilte, agus air gruaim aimsir ; nach robh air a shéideadh suas le saoibhreas, no air air a leagadh sìos le daoibhreas, do ghnà a' gabhail an t-saoghail mar a thigeadh e gu taingeil, toilichte.

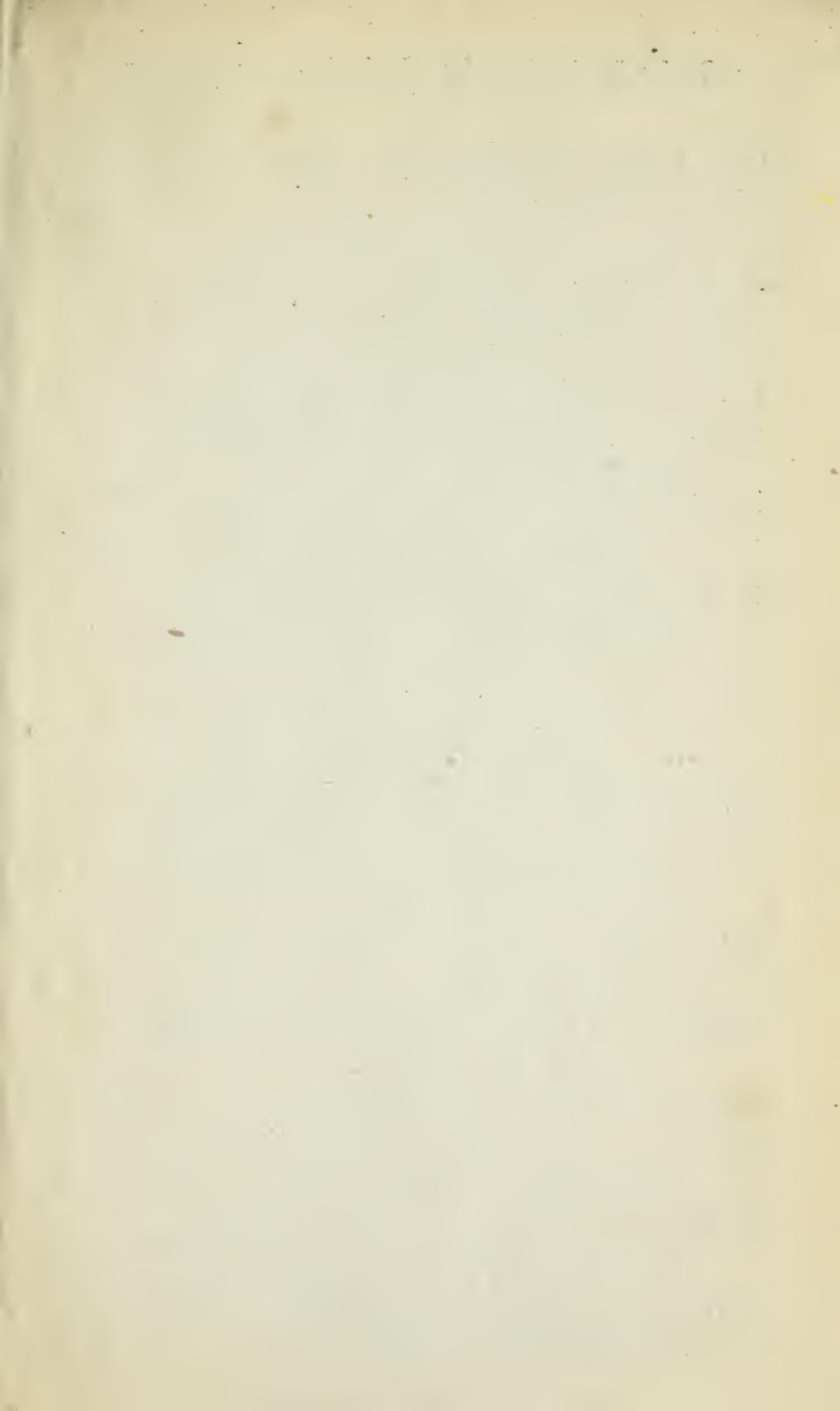
Ann-san dhealraich buadhan nan triùir fhìngaidh mnòr,
 Am bàrd, an seanachaidh, a's am fìrean còir,
 'Nis laidheadh e gu ciùin 'san òir 'na chluain,
 Gu Aiséirigh nan naomh, a dhùisgeas latha-luain.

FATH-SGRIOBHADH.

'Na chuairt a so air thalamh rinn Dia a bheannachadh le ceithrear chloinne, agus bha aon diù da'm b'ainm Màiri, dall, agus chaochail i bliadhnhachan roimhe féin, b'iad a chlann eile, Tòmas, Ioseph, agus Mòr; mhair a bhean Ealasaid, beò gus am fac' i e a' toirt buaidh thar a shaothair agus a bhròn, agus a' fàgail na bеatha so gu duais a ghniomharran fhaotainn, ann am beath' is fearr, ach cha robh i fada beò 'na dhéigh; oir chaochail i anns a' bhliadhna 1692, i a chum a h-eilthireach dileas a leantainn o'n t-saoghal so a chum an t-saoghail eile, far an robh e air triall roimhpe; feadh a tha obair maireann anns am beil trì fichead leabhar a chum an leughadair a theagasc suas, agus cliù an ùghdair.

A' CHRÌOCH.

20

Gaelic Books Sold by MacLachlan and Stewart,

	s.	d.
Harp of Caledonia, Gaelic Songs, 32mo, <i>sewed</i> ,	0	3
History of Animals Named in the Bible,	0	6
History of Prince Charles, feap. 8vo, <i>cloth</i> , ...	3	0
<i>Ditto ditto cheap edition, sewed</i> , ...	1	6
Jacobite Songs, with Portrait of Prince Charles,	1	0
James' Anxious Enquirer, 12mo, <i>sewed</i> ,	1	0
Joseph, Life of, by Macfarlane, 18mo, <i>cloth</i> , ...	1	6
Joseph, History of, 18mo, <i>sewed</i> ,	0	4
Laoidean Eadar-Theangaichte o'n Bheurla, 12mo. <i>cl.</i>	0	6
Lessons on the Shorter Catechism and the Holy		
Scriptures, by Forbes, 18mo,	0	4
M'Alpine's Gaelic Grammar, 12mo, <i>cloth</i> ,	1	6
M'Callum's History of the Church of Christ, 8vo,	4	0
... The Catholic or Universal Church,	0	6
MacColl's Mountain Minstrel, Clarsach Nam Beann,		
18mo, <i>cloth</i> , 1s. 6d. The same, English, ...	2	6
Macdonald's (Mac Mhaistir Alistir) Gaelic Songs,		
(<i>in the Press.</i>)		
Macdonald's (Rev. Dr) Gaelic Poems, 18mo, <i>cloth</i> ,	2	6
... Waters of Jordan, 18mo, <i>sewed</i> , ...	0	2
M'Farlane's Manual of Devotion, 12mo, <i>bound</i> ,	2	0
M'Gregor's (Rev. Dr) Gaelic Poems, 18mo, <i>cloth</i> ,	0	8
M'Intyre's (Duncan Ban) Poems and Songs, with		
an English Translation of "Coire Cheathaich"		
and "Ben Dorain," 18mo,	2	0
M'Intyre (Rev. D.) on the Antiquity of the Gaelic		
Language (in English),	1	6
Mackay's (Rob Donn) Songs and Poems, 18mo,	2	6
Mackenzie's (A.) History of Scotland, Eachdraidh		
na II-Alba, 12mo, <i>cloth</i> ,	3	6
Mackenzie's Beauties of Gaelic Poetry, rl. 8vo. ...	12	0
... Gaelic Melodist, 32mo,	0	4
Macleod, Rev. Dr., Sermon on the Life of the late,		
by Rev. John Darroch, 8vo, <i>sewed</i> , 1s. for-	0	6
M'Lauchlan's (Rev. Dr) Celtic Gleanings, or		
Notices of the History and Literature of the		
Scottish Gael (in English), feap, 8vo, <i>cloth</i> ,	2	6
M'Naughton (Peter) on the Authenticity of the		
Poems of Ossian (in English), 8vo,	0	6

Gaelic Books Sold by MacLachlan and Stewart,

	s.	d.
Macneill's <i>Neniae</i> , and other Poems, <i>cloth</i> , ...	2	0
Macpherson's "Duanaire," a New Collection of Songs, &c., <i>never before published</i> , 18mo, <i>cl.</i>	2	0
Menzies' Collection of Gaelic Songs, 8vo, <i>cloth</i> ,	6	0
Mountain Songster, Collection of Original and Selected Gaelic Songs, <i>sewed</i> , 6d; <i>per dozen</i> ,	4	6
Munro's Gaelic Grammar, 18mo, <i>bound</i> ,	4	0
... Gaelic Primer and Vocabulary, 12mo, ...	2	0
... Selection of Gaelic Songs, 32mo,	0	4
Ossian's Poems, revised by Dr M'Lauchlan, <i>cloth</i> ,	3	0
Peden's Two Sermons and Letters, 18mo, <i>sewed</i> ,	0	6
Philipps' Seven Common Faults, translated by Rev. H. MacColl, 12mo,	1	6
Prayers and Admonitions, (series of six, large type,) in packets of 2 dozen, <i>sorted</i> ,	0	6
Psalm Book, (General Assembly's Version), large type, 18mo, <i>bound, gilt edges</i> ,	2	6
Do. do. 18mo, <i>cloth</i> ,	1	0
Do. Smith's or Ross's, large type, 18mo, <i>bd.</i>	2	0
Do. Gaelic and English, on one page, ...	1	6
Ross's (William) Gaelic Songs, 18mo, <i>cloth</i> , ...	1	6
Sinner's (The) Friend, 12mo, <i>sewed</i> ,	0	3
Sixteen Short Sermons, 12mo, <i>sewed</i> ,	0	2
Smith's (Dr) Sean Dana, with English Translation and Notes, by C. S. Jerram,	2	6
Smith's Gaelic Psalms and Paraphrases, 18mo, ...	1	0
Sum of Saving Knowledge, 12mo, <i>sewed</i>	0	4
Thomson's (Dr) Sacramental Catechism, 18mo, <i>sewed</i> ,	0	2
The Seer: a Historical Tale of the Highlands of the 17th Century,	0	6
Watts' Divine Songs, with Cuts,	0	2
Whitfield's Sermons, 18mo, <i>sewed</i> ,	1	0
Willison's Sacramental Catechism, 12mo, <i>sewed</i> ,	0	8
<hr/>		
New Testament for Schools, 12mo, <i>bound</i> , ...	1	0
Job to Ecclesiastes, (for the use of Schools), ...	0	2
Proverbs of Solomon, do. do. ...	0	2

BIBLES, TESTAMENTS, AND PSALM BOOKS,
AT VARIOUS PRICES.

